

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети

**Кыргыз Республикасынын
эгемендүүлүгүнө
20 жыл**

Цифралар жана фактылар

Бишкек 2011

Кыргыз Республикасынын эгемендүүлүгүнө 20 жыл

Ушул басылмага байланыштуу маалыматтар боюнча төмөнкү дарекке кайрылыңыздар:

Бишкек ш., Фрунзе көчөсү, 374;
телефон: 996(312) 625662;
факс: 66-01-38; интернет: www.stat.kg;
e-mail: nsc_mail@stat.kg.

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети

Жыйнакта көз карандысыздык мезгилдин ичинде (1991-2010-жж.) Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүгүшү жөнүндө статистикалык маалымат көрсөтүлдү.

Жыйнакта демографиялык процесстерди, эмгек рыногун, социалдык чөйрөнү жана калктын жашоо деңгээлин, ички жана тышкы сооданы, чакан жана орто ишкерчиликти, финансылык көрсөткүчтөрдү, айлана чөйрөнү коргоо, туризмди жана эс алууну мүнөздөөчү маалыматтар камтылды.

2010-ж. маалыматтары кээ бир учурларда алдын ала берилди.

Жыйнакта төмөнкү шарттуу белгилер кабыл алынган:

- кубулуш болгон эмес;
- ... маалымат жок;
- 0,0 анча чоң эмес өлчөм.

Айрым учурларда жыйынтыктын кошулган суммалардан бир аз айырмасы, алардын тегеректелиши менен түшүндүрүлөт.

Мазмуну

	бет
Кыргыз Республикасынын негизги мүнөздөмөлөрү	4
Кыргыз Республикасынын негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү	8
Калк	9
Чарба жүргүзүүчү субъектилер	14
Ички дүң продукт	14
Өнөр жай	16
Айыл чарба	18
Курулуш	22
Соода	25
Транспорт	27
Байланыш жана маалыматтык-коммуникациялык технологиялар	28
Баалар жана тарифтер	30
Эмгек рыногу	31
Чакан жана орто ишкерчилик	34
Мамлекеттик бюджет	35
Тышкы экономикалык ишмердик	37
Калктын жашоо деңгээли	39
Билим берүү	43
Саламаттыкты сактоо	45
Маданият жана искусство	47
Туризм жана эс алуу	49
Дене тарбия жана спорт	51
Айлана чөйрөнү коргоо	52

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН НЕГИЗГИ МҮНӨЗДӨМӨЛӨРҮ

Аймагы: 199,9 миң чарчы км (5,8% - токой, 4,4% - суу, 53,3% - айыл чарба жерлери, 36,5% - башка жерлер).

Жердин дээрлик 90% деңиз деңгээлинен 1500 м бийиктикте жайгашкан.

Калктын болгон саны 2011-ж. 1-январына карата 5,5 млн. адамды түздү.

Борбору - Бишкек (859,8 миң адам).

Ири шаарлары: Ош (255,8 миң), Жалал-Абад (98,4 миң), Каракол (68,0 миң), Токмок (53,8 миң), Узген (50,3 миң).

Республиканын аймагында бардыгы 100дон ашуун улуттардын өкүлдөрү жашайт.

Мамлекет Борбордук Азиянын түндүк-чыгышындагы Памир-Алайдын түштүк-батыш жана Тянь-Шандын түндүк-чыгыш чегинде жайгашкан.

Казакстан, Тажикстан, Өзбекстан жана Кытай менен **чектеш**.

Эң бийик чеги - Жеңиш чокусу - 7439 м

Эң узун дарыялары, км:

Нарын - 535

Чаткал - 205

Чүй - 221

Ири көлдөрү, чарчы км:

Ысык-Көл - 6236

Соң-Көл - 275

Чатыр-Көл - 175

Кыргыз Республикасында жалпы аянты 6836 чарчы километр суу каптаган 1923 көл бар.

Климаты - кескин континенталдуу, деңиз деңгээлинин бийиктигине карата кышында суук, жайында ысык. Жаан-чачындар көбүнчө күзүндө, кышында жана жазында болгону менен жай айлары адатта кургак болот.

Кыскача тарыхый маалыматтар. Кыргыздар Борбордук Азиянын байыркы элдеринин катарына кирет. Кыргыздар жана алардын ээликтери туурасындагы байыркы эскерүүлөр биздин заманга чейинки 209-201-жылдарына тиешелүү.

Кыргыз мамлекети жөнүндө маалыматтар негизинен Орхон суусундагы байыркы «орхон» жазууларында бир нече ирет эскерилген. Бүгүнкү күндө Эне Сай туурасындагы 120дан ашык кыргыз тексттери белгилүү, анда биздин бабалар өз мамлекети, анын түзүлүшү, өкмөт башчылары, аскер башчылары жана дипломаттары туурасында жазышкан.

Советтик бийликтин алгачкы жылдарында (1924-ж. чейин) Кыргызстан автономияга да ээ болгон жок, Россия СФСР Түркестан АССРнин курамына кирген. 1924-ж. РСФСРдын курамында Кара-Кыргыз автономиялык облус түзүлгөн, ал эми 1925-ж. ал Кыргыз автономиялык облус болду (КАО).

1926-ж. КАО - Кыргыз Автономиялык Советтик Социалисттик Республикага айландырылды (Кыргыз АССР).

Кыргыз АССР 1936-ж. СССРдин курамына кирүү менен бирге союздук социалисттик республикага айландырылды (Кыргыз ССР).

СССР ыдыраганда, 1991-ж. Кыргыз ССР өзүн эгемендүү көз карандысыз мамлекет - Кыргызстан Республикасы, ал эми 1993-ж. бери - Кыргыз Республикасы катары жарыялады. Республиканын борбору Фрунзе шаары Бишкек шаары деп аталды.

Мамлекеттик тил болуп кыргыз тили саналат, орус тилине расмий статус берилди.

Мамлекеттик түзүлүш. Кыргыз Республикасы (Кыргызстан) - эгемендүү, демократиялык, укуктуу, динден тышкаркы, унитардык, социалдык мамлекет.

Кыргыз Республикасында мамлекеттик бийлик мыйзам чыгаруу, аткаруу жана сот бутактарына бөлүштүрүүнүн принциптерине, алардын макулдашып иштешине жана эриш-аркак аракеттенишине негизделет.

Коомдук майрамдар

1-январь	Жаңы жыл
7-январь	Христостун Рождествосу Орозо Айт (ай календары боюнча) Курман Айт (ай календары боюнча)
23-февраль	Ата-Мекенди коргоо күнү
8-март	Эл аралык аялдар күнү
21-март	Нооруз
1-май	Эмгек күнү
5-май	Кыргыз Республикасынын Конституция күнү
9-май	Жеңиш күнү
31-август	Кыргыз Республикасынын Көз карандысыздык күнү
7-ноябрь	Улуу Октябрь Социалисттик Революция күнү

Администрациялык-аймактык түзүлүш. Азыркы учурда Кыргыз Республикасы 7 облус, 40 район, 25 шаар, 28 шаар тибиндеги поселок жана 440 айылдык округдан турат.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙМАГЫ ЖАНА АДМИНИСТРАЦИЯЛЫК-АЙМАКТЫК ТҮЗҮЛҮШҮ 2011-ж. 1-январына карата

	Аймак ¹ , миң чарчы км	1 чарчы метрге тургун- дардын саны, адам	Администрациялык-аймактык бирдиктердин жана калктуу пунктардын саны				
			райондор (шаардагы райондор- дон башкасы)	шаар- лар	шаар- чалар	посе- локтор	айылдык округ- дар
Кыргыз Республикасы	199,9²	27	40	25	28	3	440
Баткен облусу	17,0	26	3	4	5	-	29
Жалал-Абад облусу	33,7	31	8	7	7	3	66
Ысык-Көл облусу	43,1	10	5	3	5	-	58
Нарын облусу	45,2	6	5	1	2	-	61
Ош облусу	29,0	39	7	3	2	-	86
Талас облусу	11,4	20	4	1	1	-	36
Чүй облусу	20,2	40	8	4	5	-	104
Бишкек ш.	...	...	-	1	1	-	-
Ош ш.	...	...	-	1	-	-	-

¹ Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматынын маалыматтары боюнча.

² Бишкек жана Ош шаарларынын аймагын кошкондо.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АДМИНИСТРАЦИЯЛЫК-АЙМАКТЫК ТҮЗҮЛҮШҮ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН НЕГИЗГИ СОЦИАЛДЫК- ЭКОНОМИКАЛЫК КӨРСӨТКҮЧТӨРҮ¹

(миллион сом)

	1991	1995	2000	2005	2010
Туруктуу калктын саны (жылдын аягына карата) ² , миң адам	4502,4	4595,9	4922,0	5189,2	5477,6
Ички дүң продукт	92,6	16145,1	65357,9	100899,2	212177,4
Өнөр жай продукциясынын көлөмү	75,3	7126,4	41407,9	51216,6	126588,1
Айыл чарба, аңчылык жана токой чарба продукциясынын дүң чыгарылышы	44,5	9738,2	40998,4	63379,5	116034,7
Негизги капиталга инвестициялар	12,9	3221,0	10855,0	11594,6	44333,3
Транспорттун бардык түрү менен ташылган жүк, млн. т	366,2	28,1	26,6	28,4	36,9
Транспорттун бардык түрү менен жүргүнчүлөрдү ташуу, млн. адам	609,7	267,7	462,7	445,0	532,9
Бир кызматкердин номиналдык орточо айлык эмгек акысы, сом	1,75	368	1227	2613	7189
Жылдын аягына карата мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматтарында катталган жумушсуздардын саны, миң адам	0,1	50,4	58,3	68,0	63,4
Товарлар менен кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекси (тийиштүү жылдын декабры мурунку жылдын декабрына карата), пайыз менен	21,3 ³	132,1	109,6	104,9	119,2
Тышкы соода жүгүртүү, АКШнын млн. доллары	737,7 ⁴	934,4	1069,0	1862,7	4978,7
анын ичинде:					
экспорт	317,0 ⁴	412,0	510,9	674,0	1755,9
импорт	420,7 ⁴	522,4	558,1	1188,7	3222,8
Жашоо минимуму (калктын адам башына карата, орточо бир айлык) ⁵ , сом	...	334,28	1205,31	1836,63	3502,65

¹ Нарктык түрдөгү маалыматтар иш жүзүндө колдонулуп жаткан баа менен көрсөтүлдү.

² 2000-ж., 2005-ж. маалыматтары 2009-ж. эл жана турак жай фондун каттоонун жыйынтыктарына жараша кайра эсептелди.

³ 1992-ж. маалыматтары, эсе менен көрсөтүлдү.

⁴ 1992-ж. маалыматтары.

⁵ 2009-ж. чейин - минималдуу керектөө бюджетти.

КАЛК

Кыргыз Республикасынын туруктуу калкынын саны 2010-ж. аягына карата 5 млн. 478 миң адамды түздү. Калктын үчтөн бир бөлүгүнөн ашыгы (34 пайызы) шаар жерлеринде жана болжол менен үчтөн эки бөлүгү (66 пайызы) айыл жерлеринде жашайт. Калктын орточо жыштуулугу бир чарчы километрге 27 адамды түздү. Калк эң жыш жайгашкан чөлкөмдөр болуп Чүй облусу жана мамлекеттин борбору Бишкек ш. эсептелет, мында калктын дээрлик үчтөн бир бөлүгү топтолгон (бир чарчы километрге 80ден ашык адам).

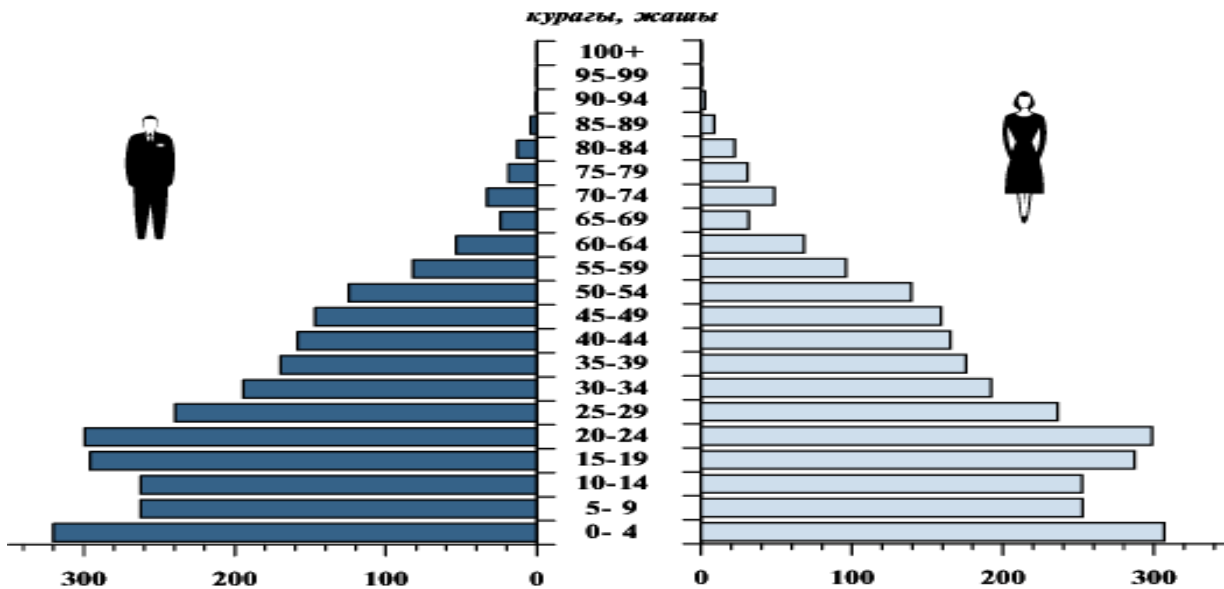
Акыркы эки он жылдыктын ичинде калктын саны дээрлик 1 млн. адамга же 1,2 эсе өстү. Калктын орточо жылдык өсүү темпи 1 пайызды түздү.

Бул мезгилдин ичинде калктын курактык түзүлүшүндө да өзгөрүүлөр байкалды, эң маанилүү өзгөрүүлөр эмгекке жарамдуу курактагы адамдардын тобуна тиешелүү.

Кыргыз Республикасынын калкы, демографиялык жактан алганда жаш: 2010-ж. аягына карата жалпы сандын 32,3 пайызын балдар жана өспүрүмдөр түздү, 61,1 пайызын эмгекке жарамдуу адамдар жана 6,6 пайызын эмгекке жарамдуудан улуу адамдар түздү.

Калктын жалпы санынын ичинен эмгекке жарамдуу курактагы калктын санынын үлүшү 1991-ж. аягындагы 50,4 пайыздан 2010-ж. аягында 61,1 пайызга чейин көбөйдү. 1980-жылдары жана 1990-жылдардын башында өлкөдө төрөлүүнүн жогорулашы байкалган, ушул жылдары төрөлгөн, азыркы учурда бойго жеткен жаш адамдар бул курактык категорияны толуктап жаткандыгы мындай тенденцияга алып келди.

2011-ж. 1-январына карата ЭРКЕКТЕРДИ ЖАНА АЯЛДАРДЫ КУРАКТЫК ТОПТОР БОЮНЧА БӨЛҮШТҮРҮҮ

Эмгекке жарамдуу курактагы калктын саны өскөндөн улам демографиялык жүктүн коэффициенттери (жумушсуз, тактап айтканда, эмгекке жарамдуу куракка чейинки жана андан улуу калктын эмгекке жарамдуу курактагы калктын 1000ине катышы) төмөндөп, 2010-ж. аягына карата 636 адамды түздү (1991-ж. аягына карата 983 адам).

БУУнун классификациясына ылайык, эгерде тургундардын санынын ичинен 65 жаш жана андан улуу курактагы адамдар 7 пайыздан ашса, анда бул калк улгайып калган калк деп саналат. Азыркы учурда кыргызстандыктардын 4,4 пайызы ушул курактарга жетти, тактап айтканда, өлкөдөгү калктын демографиялык жактан карып бараткандыгы убактылуу басандады.

Аялдардын жана эркектердин санынын бири-бирине шайкеш келбегендиги 35 жаштан кийин байкалат, ал эми 80 жаш жана андан улуу курактарда аялдардын саны эркектердин санынан дээрлик 2 эсе жогору. Калктын орточо курагынын өсүүсү уланып, 2011-ж. башында эки жыныс үчүн 27,2 жашты, эркектер - 26,3 жана аялдар үчүн 28,1 жашты түздү.

Кыргызстандын калкынын санынын өзгөрүшүнө миграция кыйла таасир тийгизүүдө. Бирок, болуп жаткан миграциялык процесстерге карабастан, тарыхый жактан алганда, өлкөдө мурдатан жашап келе жаткан бардык улуттардын өкүлдөрү сакталды. Өлкөдө бардыгы болуп 100дөн ашык улуттардын өкүлдөрү жашайт.

Акыркы жылдары Кыргыз Республикасында болуп жаткан демографиялык процесстер төрөлүүнүн жогорулашы менен мүнөздөлөт, ошондой эле калктын тышкы миграциясы боюнча терс миграциялык балансы менен мүнөздөлөт. Калктын табигый өсүүсүнүн миграциялык кетүү агымынан кыйла ашты, ушундан улам өлкөдө жашаган калктын саны көбөйдү.

НЕГИЗГИ ДЕМОГРАФИЯЛЫК КӨРСӨТКҮЧТӨР

	1991	1995	2000	2005	2010
Туруктуу калктын саны ¹ (жылдын аягына карата) - бардыгы, миң адам	4502,4	4595,9	4922,0	5189,2	5477,6
шаардык	1686,1	1623,0	1705,9	1796,5	1861,7
айылдык	2816,3	2972,9	3216,1	3392,7	3615,9
Төмөнкү курактагы калктын жалпы санынын ичинен:					
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	1778,7	1745,3	1806,8	1729,0	1771,3
эмгекке жарамдуулар ²	2270,9	2427,4	2680,0	3039,9	3347,1
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар ²	452,8	423,2	435,2	420,3	359,2
Калктын 1000ине ³ :					
төрөлгөндөр	28,8	25,6	19,8	21,3	26,8
өлгөндөр	6,9	8,0	7,0	7,2	6,6
анын ичинде 1 жашка чейинки балдар (төрөлгөн 1000 балага)	29,7	28,1	22,6	29,7	22,8
табигый өсүү	21,9	17,6	12,8	14,1	20,2
никелешүү	10,6	5,9	5,0	7,2	9,2
ажырашуу	2,0	1,3	1,1	1,2	1,5
миграциялык кетүү агымы	-7,6	-4,2	-4,6	-5,2	-9,3

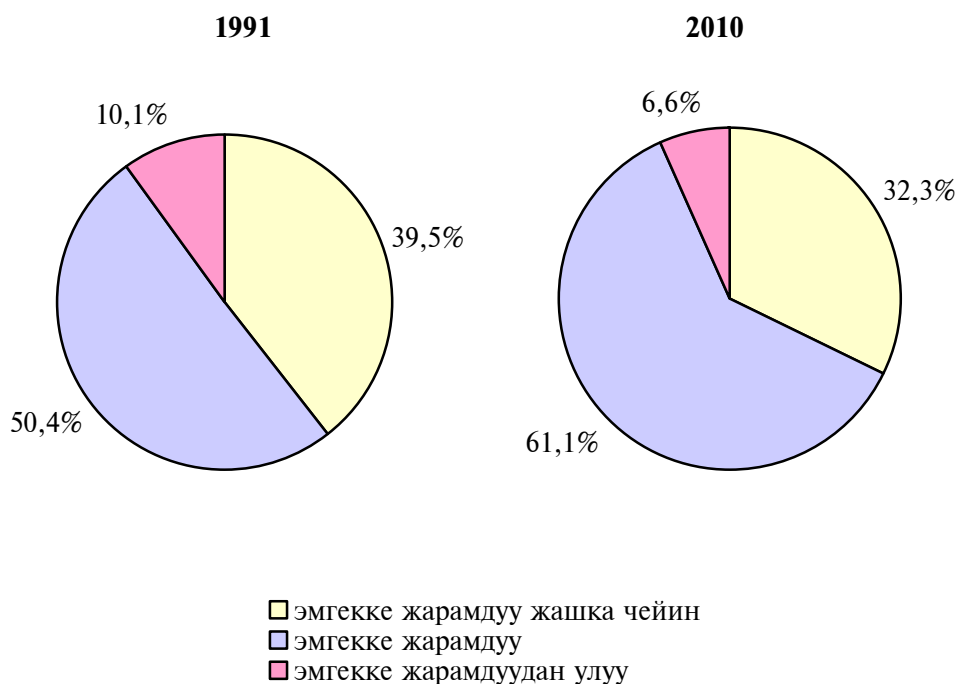
¹ 2000-ж., 2005-ж. маалыматтары 2009-ж. эл жана турак жай фондун каттоонун жыйынтыктарына жараша кайра эсептелди.

² 2011-жылга чейин эмгекке жарамдуу курактагы калктын санына 16-59 жаштагы эркектер, 16-54 жаштагы аялдар; эмгекке жарамдуу курактагы жаштан улуу калктын санына 60 жаш жана андан улуу эркектер, 55 жаш жана андан улуу аялдар тиешелүү. 2011-жылдан тартып эркектер үчүн эмгекке жарамдуу курак 16-62 жаш, аялдар үчүн 16-57 жаш; эркектер үчүн эмгекке жарамдуудан өткөн курак 63 жаш жана андан улуу, аялдар үчүн 58 жаш жана андан улуу (Кыргыз Республикасынын Эмгек, иш менен камсыз кылуу жана миграция министрлигинин түшүндүрмөсү).

³ 2000-ж., 2005-ж. маалыматтары (ымыркайлардын өлүмүн кошпогондо) 2009-ж. эл жана турак жай фондун каттоонун жыйынтыктары боюнча өзгөртүлгөн калктын санына жараша кайра эсептелди.

АЙРЫМ КУРАКТЫК ТОПТОР БОЮНЧА ТУРУКТУУ КАЛКТЫН БӨЛҮШТҮРҮЛҮШҮ

(жылдын аягына карата пайыз менен)

- эмгекке жарамдуу жашка чейин
- эмгекке жарамдуу
- эмгекке жарамдуудан улуу

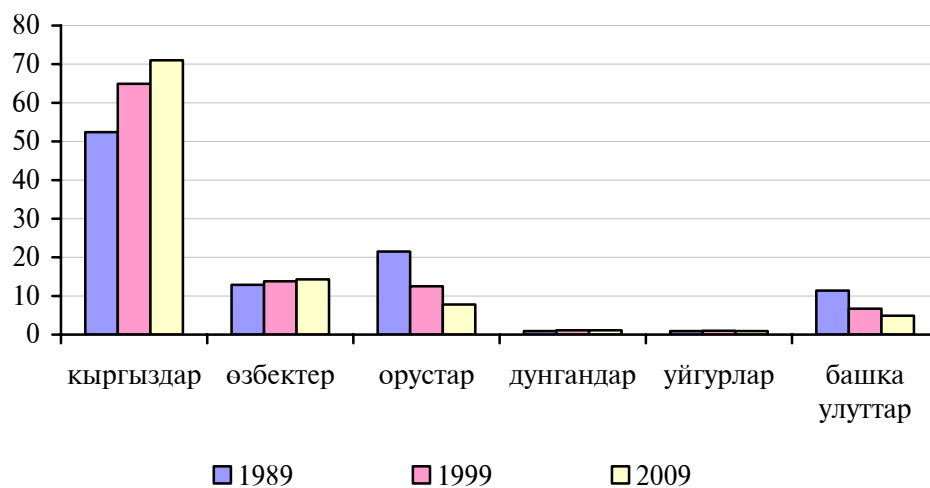
КАЛКТЫН УЛУТТУК КУРАМЫ

(эл каттоолордун маалыматтары боюнча)

	Көрсөтүлгөн улуттун адамдарынын саны, миң адам			Жалпы санга салыштырмалуу пайыз менен		
	1989	1999	2009	1989	1999	2009
Бардык улуттар	4257,8	4822,9	5362,8	100	100	100
анын ичинен:						
кыргыздар	2229,7	3128,1	3804,8	52,4	64,9	71,0
өзбектер	550,1	665,0	768,4	12,9	13,8	14,3
орустар	916,6	603,2	419,6	21,5	12,5	7,8
дунгандар	36,9	51,8	58,4	0,9	1,1	1,1
уйгурлар	36,8	46,9	48,5	0,9	1,0	0,9
башка улуттар	487,7	327,9	263,1	11,4	6,7	4,9

КАЛКТЫН ЖАЛПЫ САНЫНЫН ИЧИНДЕГИ АЙРЫМ УЛУТТАРДЫН САЛЫШТЫРМА САЛМАГЫ

(эл каттоолордун маалыматтары боюнча, пайыз менен)

ЧАРБА ЖҮРГҮЗҮҮЧҮ СУБЪЕКТИЛЕР

Кыргыз Республикасынын аймагында 2011-ж. 1-январында иштеп жаткан 475 миндей чарба жүргүзүүчү субъект катталды, бул 2005-ж. тийиштүү күнүнө салыштырганда 1,5 эсе көп.

ИЧКИ ДҮҢ ПРОДУКТ

Реформалар башталгандан кийин 20 жылдын ичинде Кыргызстандын ички дүң продуктунун динамикасы өнүгүүнүн теңсиздиги менен мүнөздөлдү. 1991-ж. тартып 1995-ж. чейин ИДП 45 пайызга кыскаргандыгынан улам анын төмөндөшү байкалды. 1996-ж. тартып 2005-ж. чейин экономикалык өсүү белгиленди, мунун натыйжасында ИДПнын өсүүсү бул мезгилдин ичинде 58 пайызды түздү, же болбосо орточо жылдык эсеп менен алганда жыл сайын 4,7 пайызды түздү, ал эми калктын адам башына эсептегенде, бул көрсөткүчтөр, турушуна жараша, 45 жана 3,8 пайызды түздү.

Көз карандысыздык жылдардын ичинде ИДПнын түзүлүшү да кыйла өзгөрдү. Товарларды өндүрүү тармактарынын, негизинен, өнөр жайдын (1991-жылдагы 27,5 пайызынан 2010-жылы 19,4 пайызга чейин) жана айыл чарбанын (1991-жылдагы 35,3 пайызынан 2010-жылы 18,5 пайызга чейин) кыскарышы менен бирге, тейлөө көрсөтүүчү, өзгөчө сооданын үлүшү (1991-жылдагы 4,2 пайызынан 2010-жылы 16,1 пайызга чейин), транспорт жана байланыштын үлүшү (1991-жылдагы 3,7 пайызынан 2010-жылы 9,1 пайызга чейин) өстү.

ИДПнын динамикасына жана пайдалануу түзүлүшүнө таасир тийгизүүчү негизги фактор болуп, акыркы керектөөнүн өзгөрүлүшү эсептелет. Мында, үй чарбалардын керектөөсү маанилүү үлүштү ээледи (ИДПга салыштырмалуу 61,2 пайыздан 82,6 пайызга чейин), буга карабастан, анын башка компоненттерине салыштырганда, анча деле кыскарган жок.

1991-1994-жылдары ИДПнын түзүлүшүндө негизги капиталды топтоонун үлүшү төмөндөдү, бул тенденция негизги капиталга инвестициялардын кыскарышынан келип чыкты (1994-ж. ИДПга салыштырмалуу 9,0 пайыз). Инвестициялык абалдын жакшырышы менен бирге негизги капиталдын дүң жыйымынын үлүшү көбөйүп, 2005-2010-жж. ИДПнын төрттөн бир бөлүгүнүн ашыгын түздү.

Товарлардын жана тейлөөлөрдүн таза экспорту каралып жаткан бүт мезгилдин ичинде терс бойдон калды.

ИЧКИ ДҮҢ ПРОДУКТТУН ӨЗГӨРҮЛҮШҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Бардыгы, млн. сом	92,6	16145,1	65357,9	100899,2	212177,4
Ички дүң продукттун өсүү темпи:					
мурунку жылга карата пайыз менен					
1991=100	100	55,0	72,2	86,9	106,9
1995=100		100	131,4	158,0	194,4
2000=100			100	120,3	148,0
2005=100				100	123,0
Калктын адам башына эсептегендеги ички дүң продукт, сом	0,02	3,5	13,3	20,2	40,9

ИЧКИ ДҮҢ ПРОДУКТУНУН ТҮЗҮЛҮШҮ

(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	1991	1995	2000	2005	2010
Бардыгы	100	100	100	100	100
Товарларды өндүрүү	69,8	59,1	63,4	48,5	43,6
Тейлөөлөрдү өндүрүү	25,6	33,6	29,6	40,7	45,9
Продуктуларга таза салыктар	4,6	7,3	7,0	10,8	10,5

ИЧКИ ДҮҢ ПРОДУКТУНУН КОЛДОНУЛУШҮ

(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	1991	1995	2000	2005	2010
Бардыгы	100	100	100	100	100
Керектөө	85,9	94,5	85,8	102,1	102,9
анын ичинен жеке керектөө	64,1	75,0	65,7	84,5	83,9
Чогултуу	15,3	18,4	20,0	16,4	28,4
анын ичинен:					
негизги капиталдын дүң жыйыны	15,9	20,4	18,1	16,0	27,7
запастагы өзгөрүүлөр	-2,1	-2,3	1,7	0,2	0,3
Товарлардын жана тейлөөлөрдүн таза экспорту	-1,2	-12,9	-5,8	-18,5	-31,5

ҮЙ ЧАРБАЛАРДЫН ИШ ЖҮЗҮНДӨГҮ АКЫРКЫ КЕРЕКТӨӨСҮНҮН ӨЗГӨРҮЛҮШҮ

(мурунку жылга карата пайыз менен)

	1991	1995	2000	2005	2010
Үй чарбалардын иш жүзүндөгү акыркы керектөөсү	84,8	84,4	95,8	107,5	104,1
анын ичинде:					
үй чарбалардын чыгымдарынын эсебинен	82,8	85,4	94,9	108,7	104,6
натуралай түрдөгү социалдык трансферттердин эсебинен	93,8	78,6	102,0	98,8	100,7

ӨНӨР ЖАЙ

Өнөр жай - Кыргызстандын экономикасынын алдынкы тармактарынын бири болуп саналат, бул чөйрө ички дүң продукттун 19 пайызынан ашыгын өндүрөт.

Азыркы учурда өнөр жайды экономикалык ишмердиктин эки жүздөн ашык заманбап түрү көрсөтүп турат, алардын ичинен эң артыктуу чөйрөлөрү - тоо кен казуу-металлургия жана энергетика комплекстери, ошондой эле тамак-аш азыктары, суусундуктар жана тамеки өндүрүшү, башка металл эмес минералдык продуктулар өндүрүшү.

1996-жылдан тартып, тармакта оң тенденциялар байкалат. Өнөр жай өндүрүшүнүн түзүмү кыйла өзгөрдү. Түстүү металлургиянын мааниси өстү, мунайзат иштетүү тармагы өнүгүп баштады.

Натыйжада, 2010-жылы 1995-жылга салыштырганда өнөр жай продукцияны өндүрүү көлөмү 1,8 эсе жогорулады.

Акыркы он жылдын ичинде иштетүү өнөр жай ишканалары өнөр жай өндүрүшүнүн жалпы көлөмүндө эң чоң салыштырма салмакты ээлеп, бул мезгилдин ичинде анын үлүшү орточо эсеп менен 80 пайызды түздү.

ӨНӨР ЖАЙДЫН НЕГИЗГИ КӨРСӨТКҮЧТӨРҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Ишканалардын саны	3,2	2,4	2,2	2,0	2,0
Өнөр жай продукциясынын көлөмү, млн. сом	75,3	7126,4	41407,9	51216,6	126588,1
Өнөр жайда иштегендердин саны, миң адам	271,7	200,1	126,5	217,6	268,6
Калдыгы чыгарылган финансылык жыйынтык (пайдадан чыгым кемитилет), млн. сом	11,1	795,5	3555,0	1761,0	17757,1
Өнөр жайдагы негизги капиталга инвестициялар, млн. сом	3,9	2477,1	4575,5	4380,0	19235,3

ӨНӨР ЖАЙ ӨНДҮРҮШҮНҮН ФИЗИКАЛЫК КӨЛӨМҮНҮН ӨЗГӨРҮЛҮШҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Өнөр жай продукциясынын физикалык көлөмүнүн индекси:					
мурунку жылга карата пайыз менен					
1991=100	99,7	75,3	106,0	87,9	109,8
1995=100	100	27,0	41,8	42,2	48,1
2000=100		100	155,0	156,6	178,2
2005=100			100	101,0	114,9
2010=100				100	126,7

АЙЫЛ ЧАРБА

Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы өлкөнүн экономикалык ишмердигинин негизги түрү болуп эсептелет, анын үлүшүнө ички дүң продукттун болжол менен 19 пайызы туура келет.

Айыл чарба, аңчылык жана токой чарба продукциясынын дүң чыгарылышы 2010-ж. 116034,7 млн. сомду түзүп, 1991-ж. салыштырганда 1,2 эсе өстү.

2010-ж. аягында республикада 374 айыл чарба кооператив, 93 коллективдик-дыйкан чарба, 42 акционердик коом, 64 мамлекеттик чарба катталды. Мамлекеттик жана коллективдик чарбалар менен катар, дыйкан (фермер) чарбалары иштеп

жатат, алардын саны жылдан жылга өсүүдө. Ошентип, 1991-ж. аягына карата алардын саны 4,6 миңди түзсө, 2010-ж. аягында 331,1 миңге жетти.

Дыйкан (фермер) чарбалары өнүгүп жана бекемдеп бараткандыгы менен бирге чарбалардын категориялары боюнча айыл чарба продукциясын өндүрүүнүн түзүмү да маанилүү өзгөрүп жатты. Ошентип, 1992-ж. мамлекеттик жана коллективдик чарбалардын үлүшүнө айыл чарбанын дүң продукциясынын жалпы көлөмүнүн 55,8 пайызы туура келген болсо, 2010-ж. алардын салыштырма салмагы 2,4 пайызга чейин төмөндөдү, ошол эле учурда дыйкан (фермер) чарбалардын үлүшү бул мезгилде, тескерисинче, 1992-жылдагы 2,1 пайызынан 2010-жылы 56,9 пайызга чейин жогорулады.

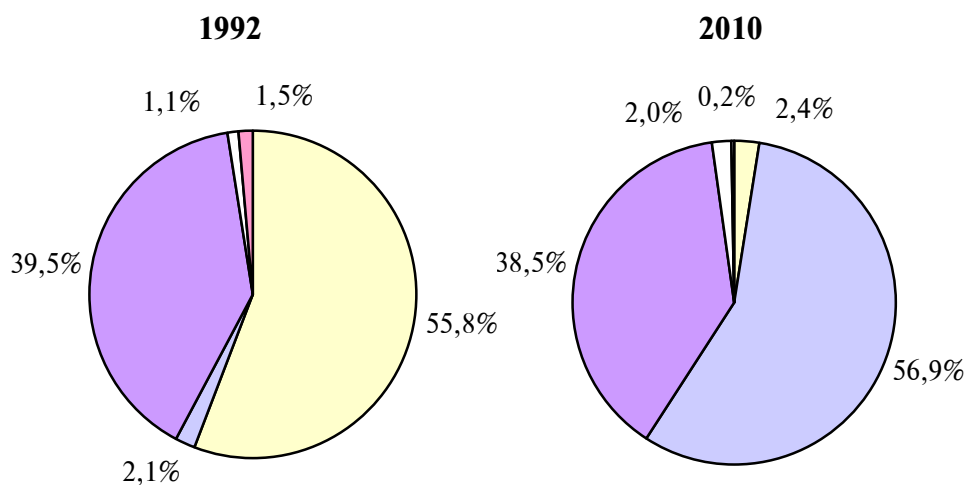
Айыл чарба өсүмдүктөрүнүн себүү аянтынын түзүмү да өзгөрдү. Азыркы учурда айыл чарба өсүмдүктөрүнүн жалпы себүү аянтында эң чоң салыштырма салмакты дан эгиндери ээлейт (болжол менен 55 пайызды), ошол эле учурда 1991-ж. алардын ээлеген аянты 43,5 пайызды түзгөн. Тют өсүмдүктөрү ээлеген аянттын үлүшү бул мезгилде 1991-жылдагы 48,5 пайызынан 2010-жылы 25,4 пайызга чейин кыскарды.

2003-жылдан тартып республикада мал менен үй канаттуунун негизги түрлөрүнүн санынын (чочкодон башка) көбөйүү тенденциясы байкалууда. Ошентип, 2003-ж. салыштырганда ири мүйүздүү малдын саны - 1,3 эсе, жылкынын - 11,1 пайызга, койлордун жана эчкилердин - 1,4 эсе, үй канаттуунун саны 9,6 пайызга жогорулады.

АЙЫЛ ЧАРБА ПРОДУКЦИЯСЫН ӨНДҮРҮҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Айыл чарба, аңчылык жана токой чарба продукциясынын дүң чыгарылышы, млн. сом	44,5	9738,2	40998,4	63379,5	116034,7
Айыл чарба продукциясынын физикалык көлөмүнүн индекси:					
мурунку жылга карата пайыз менен	90,0	98,0	102,6	95,8	97,2
1991=100	100	68,1	100,4	114,3	123,7
1995=100		100	147,5	168,0	181,8
2000=100			100	113,9	123,2
2005=100				100	108,2

ЧАРБАЛАРДЫН КАТЕГОРИЯЛАРЫ БОЮНЧА АЙЫЛ ЧАРБА, АҢЧЫЛЫК ЖАНА ТОКОЙ ЧАРБА ПРОДУКЦИЯСЫНЫН ДҮҢ ЧЫГАРЫЛЫШЫ (жыйынтыкка карата пайыз менен)

- Мамлекеттик жана коллективдик чарбалар
- Дыйкан (фермер) чарбалары
- Калктын жеке көмөкчү чарбалары
- Тейлөөлөр
- Аңчылык жана токой чарба

АЙЫЛ ЧАРБА ӨСҮМДҮКТӨРҮНҮН ДҮҢ ЖЫЙЫМЫ

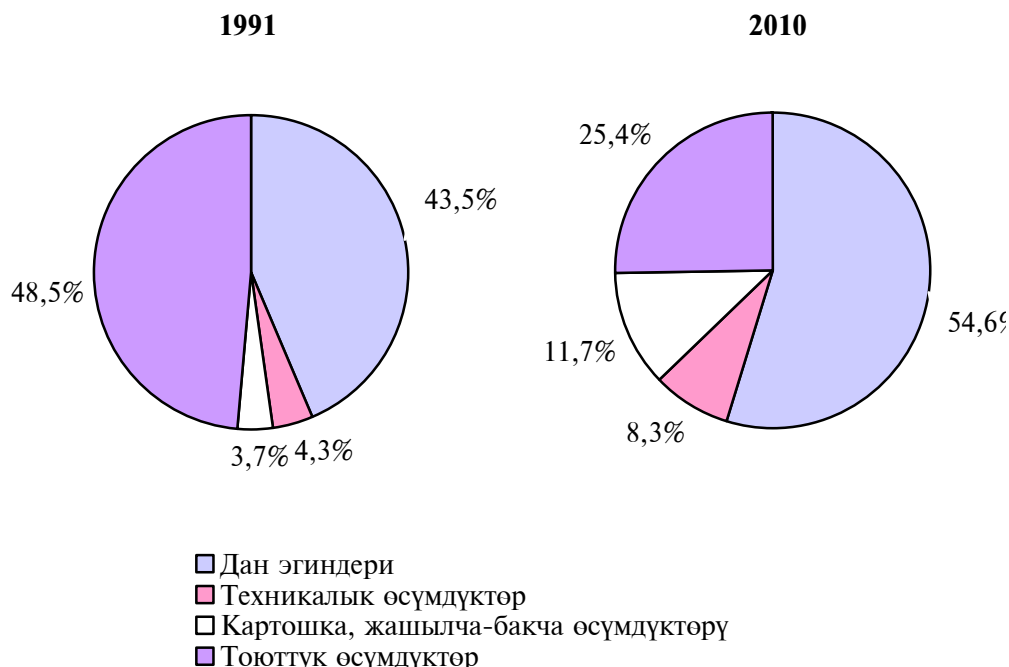
(бардык категориядагы чарбалар, миң тонна)

	1991	1995	2000	2005	2010
Дан (иштетилгенден кийинки салмакта)	1373,9	913,3	1568,7	1667,4	1583,8
Кант кызылчасы (фабрикалык)	12,7	107,4	449,8	288,8	139,2
Пахта сырьёсу (зачеттук салмакта)	63,4	74,5	87,9	118,1	74,0
Тамеки (зачеттук салмакта)	42,2	17,6	34,6	13,4	9,9
Картошка	326,3	431,6	1045,6	1141,5	1339,4
Жашылча	398,9	318,4	746,8	736,6	812,1

АЙЫЛ ЧАРБА ӨСҮМДҮКТӨРҮНҮН СЕБҮҮ АЯНТЫНЫН ТҮЗҮМҮ

(жыйынтыкка карата пайыз менен)

- Дан эгиндери
- Техникалык өсүмдүктөр
- Картошка, жашылча-бакча өсүмдүктөрү
- Тоютук өсүмдүктөр

МАЛ ЖАНА ҮЙ КАНАТТУУНУН САНЫ

(жылдын аягына карата, миң баш)

	1991	1995	2000	2005	2010
Ири мүйүздүү мал анын ичинде уй	1190,0	869,0	947,0	1074,8	1298,8
Кой жана эчки	518,6	470,8	523,8	565,1	666,5
Чочко	9524,9	4274,9	3799,2	3876,0	5037,7
Жылкы	357,8	113,9	101,1	77,8	59,8
Үй канаттуу	320,2	308,2	353,9	345,2	378,4
	13571,2	2031,8	3063,7	4279,0	4749,9

МАЛ ЧАРБАСЫНЫН НЕГИЗГИ ПРОДУКТУЛАРЫН ӨНДҮРҮҮ

(миң тонна)

	1991	1995	2000	2005	2010
Эт (союлгандан кийинки салмакта)	229,7	179,9	196,1	181,7	187,8
Чийки сүт	1131,4	864,2	1105,2	1197,6	1359,9
Жумуртка, млн. даана	649,9	146,7	207,4	317,5	373,1
Жүн (жуулбаган салмакта)	36,5	14,8	11,7	10,6	10,9

КУРУЛУШ

Республиканын курулуш тармагында акыркы он жылдын ичинде ички салымдардын эсебинен каржыланган инвестициялардын өсүүсүнүн оң тенденциясы байкалды. Ошентип, 2000-ж. алардын үлүшү 38,1 пайызды түзсө, 2010-ж. ал 77,3 пайызга жогорулады (негизинен, ишканалардын, уюмдардын жана калктын каражаттарынын эсебинен).

Азыркы учурда ички дүң продукттун көлөмүнүн ичинде курулуштун үлүшүнө болжол менен 6 пайыз туура келди.

Турак жай курулушунда акыркы жыйырма жылдын ичинде калктын каражаттарынын эсебинен курулган турак үйлөрдүн ишке киргизилиши кыйла көбөйдү.

Талдоо көрсөткөндөй, тике чет өлкөлүк инвестициялардын келүү агымы жыл сайын өсүүдө. Ошентип, 1995-ж. ички дүң продуктка салыштырмалуу тике чет өлкөлүк инвестициялардын түшүү үлүшү пайыз менен 6,4 пайызды түзгөн болсо, 2010-ж. ал 14,5 пайызды түздү.

КАРЖЫЛОО БУЛАКТАРЫ БОЮНЧА НЕГИЗГИ КАПИТАЛГА ИВЕСТИЦИЯЛАР

(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	1991	1995	2000	2005	2010
Негизги капиталга инвестициялар - бардыгы	100	100	100	100	100
Ички инвестициялар	100	31,4	38,1	71,6	77,3
республикалык бюджет	47,3	6,0	7,5	6,3	7,4
жергиликтүү бюджет	8,5	0,5	1,0	1,3	1,6
ишканалардын жана уюмдардын каражаттары	35,7	21,0	20,5	37,5	35,7
банктердин кредиттери	...	...	...	...	7,2
калктын каражаттары	8,5	3,9	9,1	26,5	25,4
Тышкы инвестициялар	-	68,6	61,9	28,4	22,7
чет өлкөлүк кредиттер	-	5,3	47,7	15,5	10,9
тике чет өлкөлүк инвестициялар	-	63,0	12,8	11,2	8,2
чет өлкөлүк гранттар жана гуманитардык жардамдар	-	0,3	1,4	1,7	3,6

ТИКЕ ЧЕТ ӨЛКӨЛҮК ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫН ТҮШҮҮ ТҮЗҮМҮ¹

(АКШнын млн. доллары)

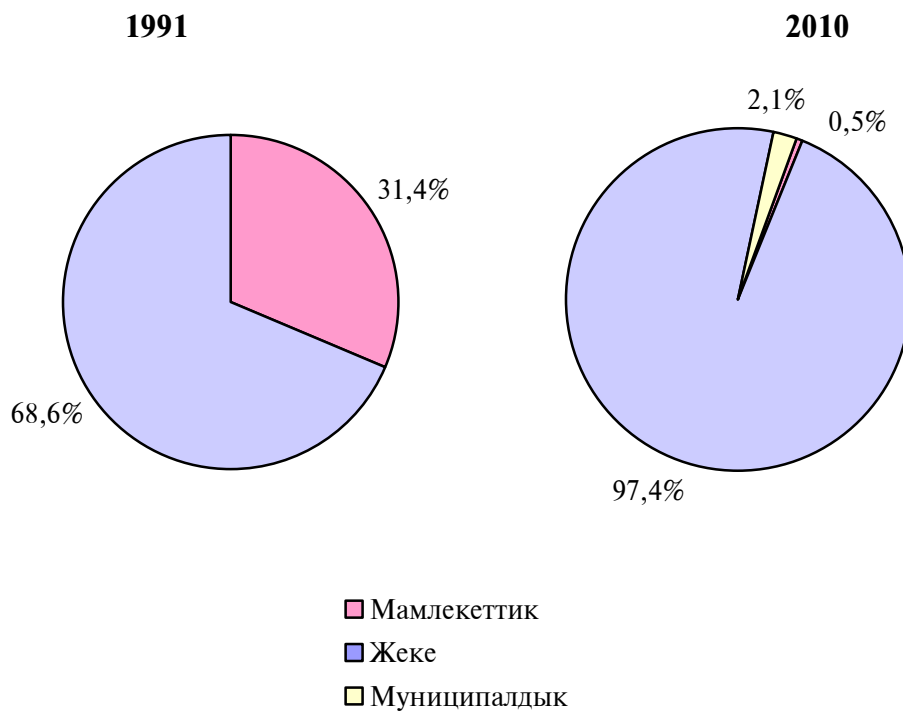
	1995	2000	2005	2010
Тике чет өлкөлүк инвестициялар - бардыгы	95,9	89,6	210,3	666,1
Акционердик капитал	15,9	34,1	33,0	22,4
Финансылык лизинг	-	-	-	0,2
Кайра инвестицияланган пайда	0,3	7,8	30,7	238,7
Башка капитал	79,7	47,7	146,6	404,8
ишканалардын чет өлкөлүк ээлеринен				
алынган кредиттер	...	14,4	65,8	352,1
соода кредиттери	...	33,3	80,8	52,7

¹ Кетүү агымын эсептебегенде.

ТУРАК ҮЙЛӨРДҮ ПАЙДАЛАНУУГА БЕРҮҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Турак үйлөрдү пайдаланууга берүү, миң чарчы метр	1232,0	325,2	456,8	538,8	735,0
Калктын 1000ине эсептегенде турак үйлөрдү пайдаланууга берүү, жалпы аянттын чарчы метри	276,0	71,3	93,3	104,4	134,9
Курулган квартиралардын саны, миң	17,4	4,1	5,0	5,3	7,7
Калктын 1000ине туура келген курулган квартиралардын саны	3,90	0,89	1,02	1,04	1,41
Курулган квартиралардын орточо өлчөмү, жалпы аянттын чарчы метри	70,8	80,1	91,4	100,8	95,5

МЕНЧИКТИН ТҮРЛӨРҮ БОЮНЧА ТУРАК ҮЙЛӨРДҮ ИШКЕ КИРГИЗҮҮ (жыйынтыкка карата пайыз менен)

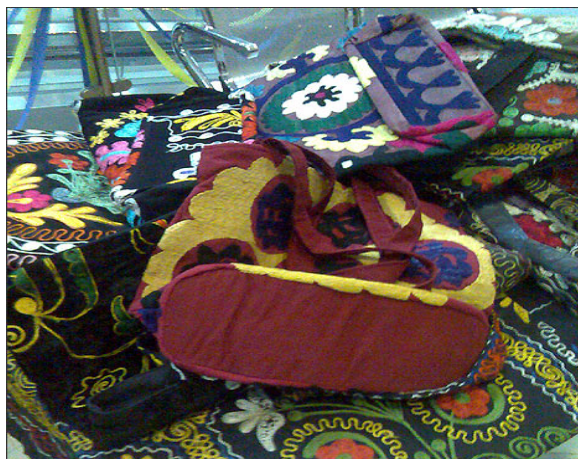

СООДА

Чекене соода жүгүртүүнүн көлөмү 2010-жылы 136 миллиарддан ашык сомго жетип, 1991-ж. салыштырганда 1,3 эсе өстү, ал эми ички дүң продукттун жалпы көлөмүндөгү үлүшү 1991-жылдагы 3,3 пайызынан 2010-ж. 13,7 пайызга чейин жогорулады.

Чекене соода жүгүртүүнү калыптандырууда негизги үлүш, тактап айтканда, жалпы көлөмдүн 57 пайызы базарлардын жүгүртүүсүнө туура келди, ал эми адистештирилген соода ишканаларынын жүгүртүүсү 43 пайызды түздү. Базарлардын саны 1991-ж. салыштырганда 2,9 эсе көбөйдү.

Чекене соода жүгүртүүнүн жалпы көлөмүндө азык-түлүк товарлардын үлүшүнө болжол менен 53 пайызы туура келди, ал эми азык-түлүк эмес товарлардын үлүшүнө 47 пайыздан ашыгы таандык.

СООДАНЫН НЕГИЗГИ КӨРСӨТКҮЧТӨРҮ

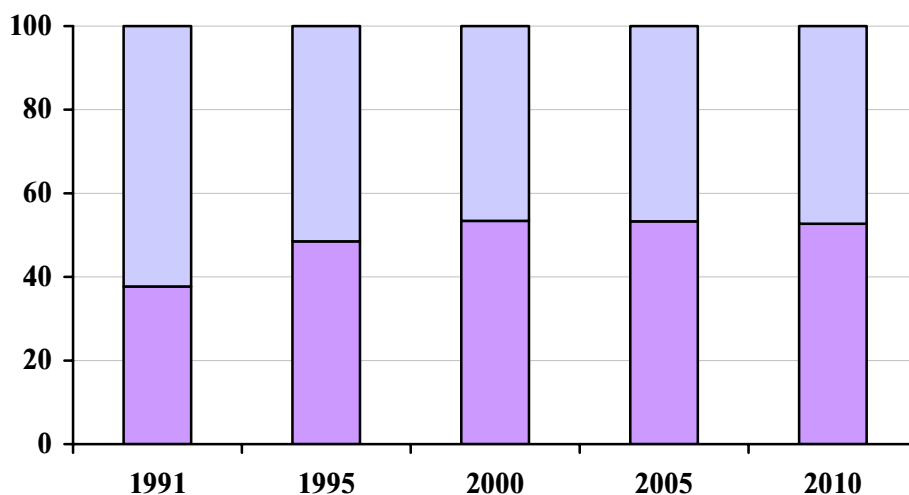
	1991	1995	2000	2005	2010
Чекене соода жүгүртүү, млн. сом	45,1	7468,4	28924,7	57683,5	136087,5
анын ичинде:					
сатуучу уюмдардын чекене соода жүгүртүүсү	36,1	4450,3	7501,1	16394,0	58559,1
буюм-терим, аралаш жана азык-түлүк базарларында товарларды сатуу	9,0	3018,1	21423,6	41289,5	77528,4
Калктын адам башына эсептегенде чекене соода жүгүртүү, сом	8	1640	5885	11215	26207
Тамактануу ишканаларынын жүгүртүүсү, млн. сом	3,2	220,0	918,8	2189,0	6796,8

ЧЕКЕНЕ СООДА ЖҮГҮРТҮҮНҮН ФИЗИКАЛЫК КӨЛӨМҮНҮН ӨЗГӨРҮЛҮШҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Чекене сооданын физикалык көлөмүнүн индекси:					
мурунку жылга карата пайыз менен	83,4	94,0	107,7	113,7	97,7
1991=100	100	40,2	52,8	89,9	1,3 эсе
1995=100		100	1,3 эсе	2,2 эсе	3,2 эсе
2000=100			100	1,7 эсе	2,4 эсе
2005=100				100	1,4 эсе

ТОВАРЛАРДЫН ТҮРЛӨРҮ БОЮНЧА ЧЕКЕНЕ СООДА ЖҮГҮРТҮҮ КӨЛӨМҮНҮН ТҮЗҮМҮ

(пайыз менен)

- Азык-түлүк эмес товарлары
- Азык-түлүк товарлары

ТРАНСПОРТ

Өндүрүштүк инфраструктуранын маанилүү курамдык бөлүгү болуп, автомобиль транспорту эсептелет, анын үлүшүнө жүк ташуу көлөмүнүн 96 пайызынан ашыгы туура келет.

Автомобиль транспортунда жүк ташуунун кыйла бөлүгүн жеке ишкерлер (жеке адамдар) ишке ашырышат. Ошентип, 1995-ж. автоташуулардын ичинде алардын үлүшү 8,8 пайызын түзгөн болсо, 2010-ж. ал 61,9 пайызга чейин жетти.

Акыркы он жылдын ичинде транспорттун бардык түрү менен жүргүнчүлөрдү ташуунун абалы туруктуу бойдон калууда. Республиканын көпчүлүк чөлкөмдөрүндө жол жүрүүнүн жалгыз ыкмасы болуп автобус эсептелет, мында негизги ташуучулар катары ишкерлер саналат. Ишкерлердин (жеке адамдардын) автобустары менен жүргүнчүлөрдүн ташуулары 2010-жылы 2000-жылга салыштырганда 1,6 эсе көбөйдү.

ТРАНСПОРТТУН БАРДЫК ТҮРҮ МЕНЕН ЖҮК ТАШУУ

(миллион тонна)

	1991	1995	2000	2005	2010
Транспорт - бардыгы	366,2	28,1	26,6	28,4	36,9
анын ичинде:					
жерде жүрүүчү транспорт	365,6	28,1	26,6	28,4	36,9
темир жол транспорту ¹	6,5	0,9	1,0	1,7	1,0
автомобиль транспорту	359,1	27,2	25,0	26,1	35,6
түтүк өткөрүү транспорту	...	...	0,6	0,6	0,3
ички суу транспорту ¹ , миң т	550,1	35,6	35,4	25,8	16,0
аба транспорту, миң т	9,4	5,6	3,3	1,4	1,0

¹ Жүктү жөнөтүү учурунда.

ТРАНСПОРТТУН БАРДЫК ТҮРҮ МЕНЕН ЖҮРГҮНЧҮЛӨРДҮ ТАШУУ

(миллион адам)

	1991	1995	2000	2005	2010
Транспорт - бардыгы	609,7	267,7	462,7	445,0	532,9
анын ичинде:					
жерде жүрүүчү транспорт	608,0	267,2	462,5	444,8	532,4
темир жол транспорту	1,4	0,8	0,6	0,4	0,7
жүргүнчү жол транспорту					
автобус	512,5	209,6	393,0	393,6	492,6
троллейбус	70,7	54,0	66,4	46,3	24,6
такси	23,4	2,8	2,5	4,5	14,5
аба транспорту	1,7	0,5	0,2	0,2	0,5

БАЙЛАНЫШ ЖАНА МААЛЫМАТТЫК-КОММУНИКАЦИЯЛЫК ТЕХНОЛОГИЯЛАР

2010-ж. республиканын аймагында 865 телефон станция иштеди, бул 1991-ж. салыштырганда 1,5 эсе көп. Бул мезгилдин ичинде туруктуу байланыштын телефон аппараттарынын саны 1,4 эсе өстү, анын ичинде үйдөгү телефон аппараттарынын саны 1,6 эсе көбөйдү. Мындан тышкары, 2010-ж. республикада кыймылдуу байланыштын 5 миллиондон ашык абоненттери катталды, бул 2005-ж. караганда 9,7 эсе жогору. Сунуш кылынган Интернет-каналдарынын саны 2000-ж. салыштырганда 27,1 эсе өстү.

Электр байланыш кызмат көрсөтүүлөрүнүн түзүмүнүн ичинде кыймылдуу байланыштын тейлөөлөрү маанилүү үлүштү түздү. Мындай тейлөөлөрдүн үлүшү 2005-ж. болжол менен 53 пайызды түзсө, 2010-ж. ал 76 пайызга чейин жогорулады. Бул мезгилдин ичинде Интернет түйүнүнөн пайдалуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу боюнча тейлөөлөр 4,5 эсе көбөйдү.

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети тарабынан жыл сайын жүргүзүлүп жүргөн, ишканалардын жана уюмдардын өндүрүштүк ишмердигинде маалыматтык-коммуникациялык технологияларды пайдалануу мониторингине 2010-жылы 8,6 миң чарба жүргүзүүчү субъектилер киргизилди. Мындай субъектилердин саны 2005-ж. салыштырганда 2 эсе көтөрүлдү, ал эми маалыматтык-коммуникациялык технологиялар чөйрөсүндө иштеген кызматкерлердин саны болжол менен 85 миң адамды түзүп, 2,1 эсе өстү.

ЖАЛПЫ ПАЙДАЛАНУУДАГЫ ТЕЛЕФОН ТҮЙҮНҮНҮН ӨНҮГҮШҮНҮН НЕГИЗГИ КӨРСӨТКҮЧТӨРҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Жалпы пайдалануудагы телефон аппараттарынын саны (таксофондорсуз) же түйүнгө чыгуу мүмкүнчүлүгү барлар					
- бардыгы, миң	363,5	369,5	385,4	442,9	493,0
анын ичинде:					
шаардык түйүн	264,5	272,3	296,5	347,5	397,3
айылдык түйүн	99,0	97,2	88,9	95,4	95,7
Телефон аппараттарынын жалпы санынын ичинен - үй телефон аппараттары	241,5	274,7	298,3	353,7	391,3
анын ичинде:					
шаардык түйүн	183,9	206,9	228,1	271,8	309,9
айылдык түйүн	57,6	67,8	70,2	81,9	81,4
Үй телефон аппараттары менен калктын камсыз болушу (калктын 1000ине туура келген даана)					
- бардыгы	54	60	61	69	71
анын ичинде:					
шаардык түйүн	108	127	134	151	166
айылдык түйүн	21	23	22	25	23
Кыймылдуу уюлдук байланышына кошулган абоненттик станцияларынын саны, миң	...	...	...	541,7	5275,4

БААЛАР ЖАНА ТАРИФТЕР

Республика көз карандысыздык алгандан кийин, алгачкы жылдары бааларды тескөө боюнча администрациялык механизмдин жокко чыгарылышына жана бааларды эркин коюп жиберилишине байланыштуу, керектөө товарларынын жана тейлөөлөрүнүн бааларынын кескин жогорулашы байкалды. Инфляциянын эң жогорку темпи 1995-жылга чейин белгиленди. Бирок, андан кийин, кризиске каршы кабыл алынган иш-чаралардын натыйжасында, баалардын түзүлүшүндөгү абал турукталды.

Акыркы он жылдын ичинде товарлардын жана тейлөөлөрдүн керектөө бааларынын динамикасы алардын өсүүсүнүн орточо темпи менен мүнөздөлдү. Ички рыноктогу баалардын кескин (20 пайызга чейин) көтөрүлүшү 2007-2008-жылдары гана байкалган, мындай абалды импортер өлкөлөрдүн азык-түлүк товарларынын рынокторундагы баалардын түзүлүшүнө көз карандыгы шарттады. Тийиштүү кырдаал 2010-ж. кайталанып, инфляция деңгээли жалпы жонунан 19,2 пайызды түздү.

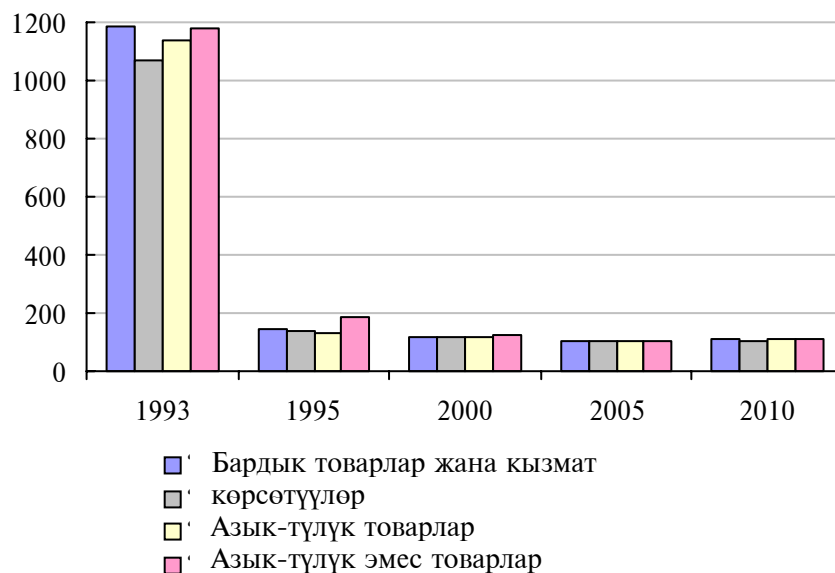
ТОВАРЛАРДЫН ЖАНА КЫЗМАТ КӨРСӨТҮҮЛӨРДҮН КЕРЕКТӨӨ БААЛАРЫНЫН ЖАНА ТАРИФТЕРИНИН ИНДЕКСИ

(тийиштүү жылдын декабры мурунку жылдын декабрына карата пайыз менен; 1992-ж. - эсе менен)

	1992	1995	2000	2005	2010
Бардык товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр	21,3	132,1	109,6	104,9	119,2
анын ичинде:					
Товарлар	23,2	131,3	108,7	105,2	120,4
анын ичинен:					
азык-түлүк (алкоголдук ичимдиктерди жана тамекини эсептегенде)	29,8	141,4	110,2	107,7	124,2
азык-түлүк эмес товарлар	11,6	112,6	107,5	102,0	114,2
Тейлөөлөр	5,4	138,1	116,2	103,2	111,9

ТОВАРЛАРДЫН ЖАНА КЫЗМАТ КӨРСӨТҮҮЛӨРДҮН КЕРЕКТӨӨ БААЛАРЫНЫН ЖАНА ТАРИФТЕРИНИН ИНДЕКСИ

(тийиштүү жыл мурунку жылга карата пайыз менен)

ЭМГЕК РЫНОГУ

Кыргыз Республикасынын эмгек рыногундагы абал акыркы 20 жылдын ичинде эмгек ишмердигинин жаңы түрлөрүнүн өнүгүшү, милдеттүү жумуштуулук принциптеринен алыстоо, жумушсуздуктун пайда болушу жана анын тез өсүшү менен мүнөздөлдү.

Өткөн 20 жылдын ичинде ишканаларда жана уюмдарда иштеген адамдардын саны 2,6 эсе кыскарды, ал эми жумушу бар калктын жалпы санынын ичинен алардын салыштырма салмагы 1991-жылдагы 82 пайыздан 2010-жылы 25 пайызга чейин төмөндөдү.

Муну менен бирге, жалданып жумуш кылган адамдардын санынын туруктуу өсүү тенденциясы байкалууда, экономикада иштегендердин жалпы санынын ичинен алардын саны 2002-жылдагы 791 миң адамдан (43 пайыздан) 2010-жылы 1278 миң адамга чейин көбөйдү (57 пайызга). Жалданып эмгектенген персоналдын санынын өсүүсү айрым жарандарга жалданып иштеген адамдардын санынын жогорулашынын эсебинен камсыз кылынып, 2010-ж. жумушу бар адамдардын жалпы санынын ичинде алардын үлүшү 26 пайызды түздү.

Жалданбай эмгектенгендердин жалпы санынын ичинен маанилүү үлүштү өз алдынча иштеген адамдар - дыйкан (фермер) чарбаларынын жумушчулары жана ишкерчилик менен алек болгон адамдар түздү, алардын саны 2010-ж. жалданбай эмгектенгендердин жалпы санынын ичинен 61 пайызды же дээрлик 593 миң адамды түздү.

Иштеген калктын түзүмү акыркы жылдары кыйла өзгөрүп, айыл чарбада эмгектенген адамдардын саны 2002-жылдагы 49 пайыздан 2010-жылы 31 пайызга чейин төмөндөдү, ошол эле мезгилде соода жана тейлөө чөйрөсүндө, тескерисинче, 2002-жылдагы 39 пайыздан 2010-жылы 48 пайызга чейин жогорулады, курулушта, турушуна жараша, 3 пайыздан 11 пайызга чейин өстү.

Мындай өзгөрүүлөргө алып келген факторлордун бири болуп, эмгек миграциясы эсептелет, анткени мигранттар айыл чарбадагы жумуштарын таштап, өзүнүн жашаган жери боюнча соода жана тейлөө чөйрөсүнө же курулуш тармагына өтүп кетишет.

Республиканын иштеп жаткан калкынын билим деңгээли жогору, бул, мурда калыптанган билим берүү системасына байланыштуу: жумушу бар калктын санынын ар бир бешинчиси жогорку же толук эмес жогорку билимге ээ, ар бир сегизинчиси орто кесиптик билимге ээ.

Бирок, акыркы жылдары эмгек рыногунда байкалып жаткан айрым оң жылыштарга карабастан, жумушсуздук деңгээлинин өсүүсү уланууда.

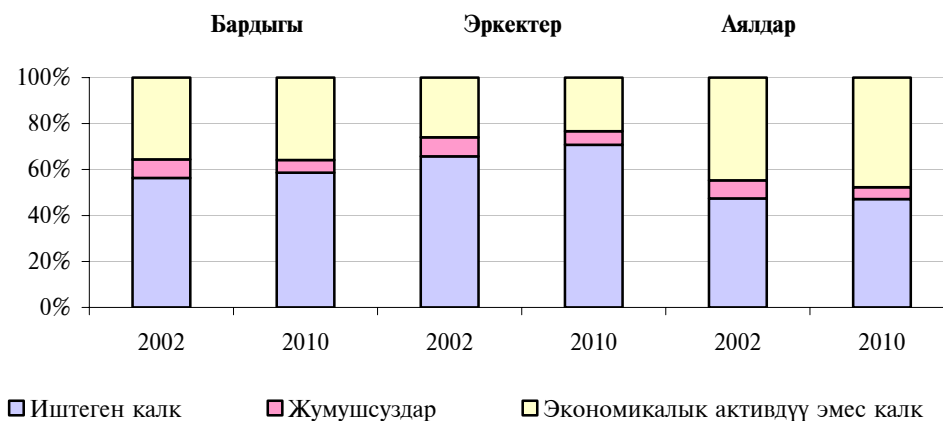
КАЛКТЫН ЭКОНОМИКАЛЫК АКТИВДҮҮЛҮГҮ¹

	1991	1995	2000	2005	2010
Экономикалык активдүү калк					
- бардыгы, миң адам	1754,2	1741,7	1912,7	2260,6	2456,0
анын ичинде:					
иштеген калк	1754,1	1641,7	1768,4	2077,1	2243,7
жумушсуздар	0,1	100,0	144,3	183,5	212,3
Экономикалык активдүү эмес калк,					
миң адам	460,9	550,5	773,9	1228,8	1372,2
Экономикалык активдүүлүктүн					
деңгээли,					
пайыз менен	79,2	76,0	71,2	64,8	64,2
Иш менен камсыз кылуу деңгээли,					
пайыз менен	75,7	64,6	63,8	59,5	58,6
Жумушсуздуктун деңгээли,					
пайыз менен	...	5,7	7,8	8,1	8,6

¹ 1991, 1995, 2000-жж. маалыматтары эмгек ресурстардын балансы боюнча, 2005-жылдан тартып үй чарбалардын бюджеттерине жана жумушчу күчүнө интеграциялык тандалма изилдөө жүргүзүүнүн «Иш менен камсыз болуу жана жумушсуздук» модулу боюнча көрсөтүлдү.

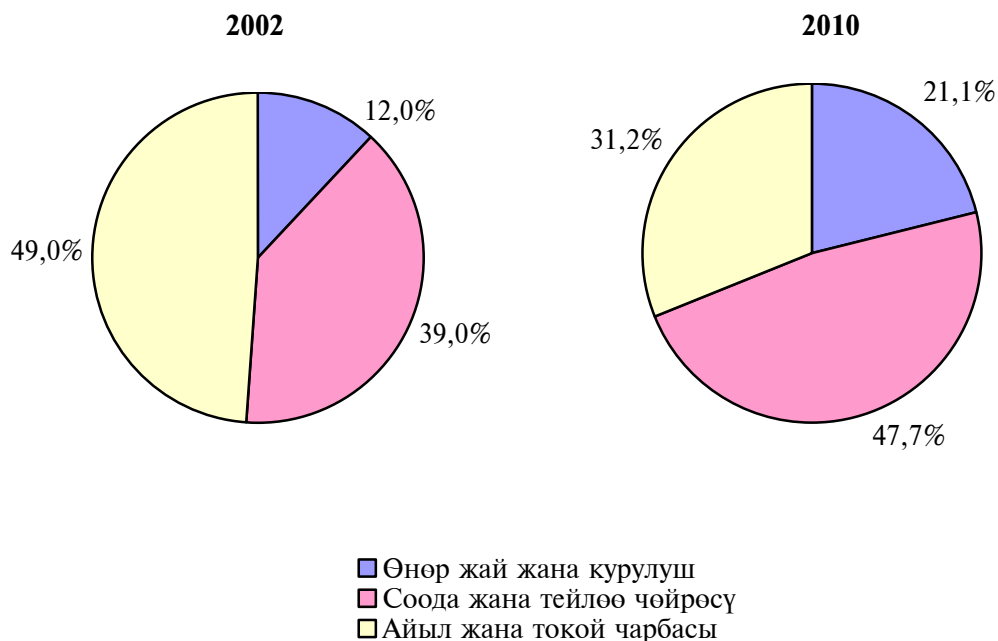
ЭКОНОМИКАЛЫК ЖАКТАН АКТИВДҮҮ 15 ЖАШ ЖАНА АНДАН УЛУУ КУРАКТАГЫ КАЛК, ЖЫНЫСЫ БОЮНЧА

(үй чарбалардын бюджеттерине жана жумушчу күчүнө интеграциялык тандалма изилдөө жүргүзүүнүн «Иш менен камсыз болуу жана жумушсуздук» модулунун маалыматтары боюнча, миң адам)

ЭКОНОМИКА СЕКТОРЛОРУ БОЮНЧА 15 ЖАШ ЖАНА АНДАН УЛУУ КУРАКТАГЫ ИШТЕГЕН КАЛК

(үй чарбалардын бюджеттерине жана жумушчу күчүнө интеграциялык тандалма изилдөө жүргүзүүнүн «Иш менен камсыз болуу жана жумушсуздук» модулунун маалыматтары боюнча, пайыз менен)

ЧАКАН ЖАНА ОРТО ИШКЕРЧИЛИК

Кыргыз Республикасынын экономикалык саясатынын артыктуу багыттарынын жана рыноктук инфраструктурасынын маанилүү тармактарынын бири болуп, чакан жана орто ишкерчилик эсептелет. Чакан жана орто ишкерчилик субъектилери тарабынан 2010-ж. республиканын дүң кошумча наркынын 85,6 млрд. сому өндүрүлдү. Акыркы жыйырма жылдын ичинде республиканын ички дүң продуктундагы алардын үлүшү 4,6 пайыздан 40,3 пайызга чейин көбөйдү.

Көз карандысыздык жылдардын ичинде чакан жана орто ишкерчилик чөйрөдө эмгектенген адамдардын үлүшү иштегендердин жалпы санынын ичинде 3,5 эсе өстү, бул, негизинен, жеке ишкерлердин санынын өсүүсү менен камсыз кылынды.

Чакан жана орто ишкерчилик субъектилери тарабынан 2010-ж. республиканын өнөр жай продукциясынын 20 пайызынан ашыгы өндүрүлдү, курулуш подряддык иштердин көлөмүнүн 89 пайызы, соода жүгүртүү көлөмүнүн болжол менен 87 пайызы, коомдук тамактануу ишканаларынын жүгүртүү көлөмүнүн 98 пайызы өндүрүлдү.

ЧАКАН ЖАНА ОРТО ИШКЕРЧИЛИКТИН НЕГИЗГИ КӨРСӨТКҮЧТӨРҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Субъектилердин саны, миң:					
чакан ишканалар	2,3	5,4	7,6	7,7	11,3
орто ишканалар	...	...	1,0	0,8	0,8
жеке ишкерлер ¹	7,7	42,4	101,4	163,1	244,9
дыйкан (фермер) чарбалары	4,6	23,2	71,2	300,2	331,1
Иштегендердин орточо жылдык саны ² , миң адам:					
чакан ишканалар	73,4	133,8	214,3	247,3	333,7
орто ишканалар	...	...	66,3	44,8	38,6
жеке ишкерлер	7,7	42,4	101,4	163,1	244,9

	1991	1995	2000	2005	2010
Иштегендердин жалпы санындагы үлүшү, пайыз менен:					
чакан ишканалар	4,2	8,2	12,0	12,0	14,9
орто ишканалар	3,8	5,6	2,6	1,9	2,2
жеке ишкерлер	...	...	3,7	2,2	1,7
Кошумча дүң наркы ИДПга карата пайыз менен:					
чакан ишканалар	0,4	2,6	5,7	7,9	10,9
орто ишканалар	4,6	29,7	42,7	44,0	40,3
жеке ишкерлер	3,1	8,8	9,2	6,6	8,0
дыйкан (фермер) чарбалары	...	7,7	6,7	3,9	4,8
	1,5	8,8	10,7	16,6	17,0
	...	6,3	16,1	16,9	10,5

¹ Турушуна жараша, 1992, 1996, 2001, 2006 жана 2011-жж. 1-январына карата.

² Дыйкан (фермер) чарбаларын эсепке албаганда.

МАМЛЕКЕТТИК БЮДЖЕТ

Акыркы беш жылдын ичинде Кыргыз Республикасынын бюджеттик саясатынын башкы максаты - мамлекеттик бюджеттин кирешесине салыктык жана салыктан тышкаркы төлөөлөрдүн толук бойдон жана өз учурунда түшүүсүн камсыз кылуу жана бюджеттин корголгон статьяларын биринчи кезекте каржылоо. Бюджеттин корголгон статьялары төмөнкүлөрдү камтыйт: эмгек акы; Социалдык фондко чегерүүлөр; дары-дармектерди, тамак-аш азыктарды сатып алууга жумшалган чыгымдар; аз камсыз болгон үй-бүлөлөр үчүн жөлөкпулдар; баланын бир жашка чыкканга чейинки энелердин жөлөкпулдары; бала төрөлгөндөгү бир жолку жөлөкпул; аскер кызматкерлерине жана көп балалуу энелерге пенсиялар; майыштарга үстөктөр жана өзгөчө сиңирген эмгеги үчүн үстөктөр; электр энергиясы үчүн пенсияларга төлөнгөн компенсациялык төлөөлөр жана башка жеңилдиктер.

МАМЛЕКЕТТИК БЮДЖЕТ

(миллион сом)

	1991	1995	2000	2005	2010
Кирешелер	17,7	2745,9	10029,1	20367,3	58013,2
Чыгымдар	24,4	4610,5	11308,2	20143,2	68781,2
Тартыштык (-), профицит	-6,7	-1864,6	-1279,1	224,1	-10768,0
ИДПга карата пайыз менен	-7,1	-11,5	-2,0	0,2	-5,1

СОЦИАЛДЫК-МАДАНИЙ ЧӨЙРӨГӨ ЖУМШАЛГАН МАМЛЕКЕТТИК БЮДЖЕТТИН ЧЫГЫМДАРЫ

	1991	1995	2000	2005	2010
<i>Миллион сом</i>					
Бардыгы	14,9	2991,0	5706,6	11706,3	36696,7
анын ичинде:					
билим берүүгө	5,6	1064,9	2293,0	4917,7	12822,9
саламаттыкты сактоого	2,8	627,4	1295,9	2283,3	6910,8
социалдык коргоого	5,1	915,4	1113,9	2858,2	11101,4
эс алууга, маданият жана динге	0,5	162,2	337,3	606,6	1723,1
турак жай жана коммуналдык тейлөөлөргө	0,9	221,1	666,5	1040,5	4138,5
<i>Жыйынтыкка карата пайыз менен</i>					
Бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
билим берүүгө	37,6	35,6	40,2	42,0	34,9
саламаттыкты сактоого	18,8	21,0	22,7	19,5	18,8
социалдык коргоого	34,2	30,6	19,5	24,4	30,3
эс алуу, маданият жана динге	3,4	5,4	5,9	5,2	4,7
турак жай жана коммуналдык тейлөөлөргө	6,0	7,4	11,7	8,9	11,3

ТЫШКЫ ЭКОНОМИКАЛЫК ИШМЕРДИК

Көз карандысыздыкты алгандан бери Кыргызстан үчүн дүйнөлүк рынокко өз алдынча чыгууга жол ачылды. Азыркы учурда өлкөдө соода үчүн либералдуу шарттар түзүлдү. Кыргызстан эркин жана ачык соода жүргүзө алган өлкөгө айланып, өз продукциясын тышкы рынокко чыгарып баштады.

Республиканын тышкы соода жүгүртүүсү 2010-ж. (бажы статистикасынын маалыматтарынын негизинде) АКШнын 4978,7 млн. долларын түзүп, 1992-ж. салыштырганда 6,7 эсе өстү. Импорттук түшүүлөр АКШнын 3222,8 млн. долларына жетип, 7,7 эсе өстү, экспорттук жөнөтүүлөр, турушуна жараша, 1755,9 млн. долларына көбөйүп, 5,5 эсе жогорулады.

Республиканын туруктуу экономикалык көтөрүлүшүн жана экспорттун өсүүсүн камсыз кылуунун маанилүү критерийи - бул дүйнөнүн өлкөлөрү менен экспорттук-импорттук операциялардын кеңейтилиши. Кыргызстандын экспортунда 2010-жылы башкы өнөгү катары Швейцария келип чыкты (22,1 пайызы), анын негизги экспорттук статьясы болуп алтын саналат, Бириккен Араб Эмираты (17,2 пайызы), Россия (14,7 пайызы) жана Казакстан (10,3 пайызы).

Республиканын негизги экспорттук продукциясы болуп, кымбат баалуу металлдар жана алардан жасалган буюмдар эсептелет (жалпы көлөмдүн 38,1 пайызы), органикалык эмес химиялык заттар (9,2 пайызы), кийим жана кийимдин тетиктери (7,2 пайызы), жашылча-жемиштер (5,8 пайызы), сүт жана сүт азыктары (2,0 пайызы).

Экспорттой эле, импорттун да географиялык түзүмү 1992-ж. салыштырганда КМШдан тышкаркы өлкөлөрдөн алынып келинген товарлардын өсүүсү менен мүнөздөлдү. Импорт боюнча туруктуу өнөктөр Россия, Кытай, Казакстан, АКШ, Өзбекстан жана Германия болуп эсептелет. Импорттун структурасында минералдык продуктулар, машина жана жабдуу, химия өнөр жай продукциясы, транспорттук каражаттар жана алардын тетиктери, даяр тамак-аш азыктар, текстиль жана текстиль буюмдары басымдуу бөлүктү түздү.

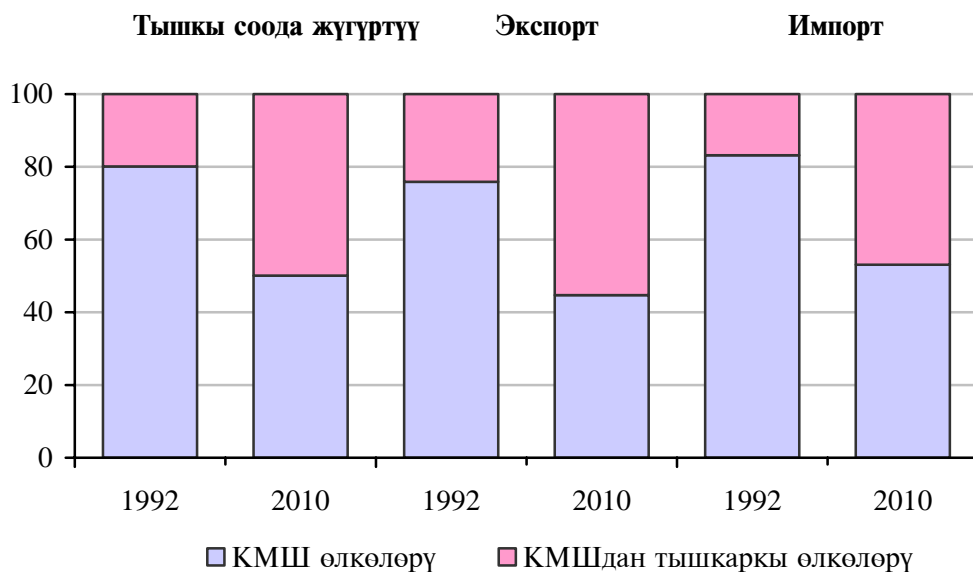
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ТЫШКЫ СООДАСЫ

(АКШнын млн. доллары)

	1992	1995	2000	2005	2010
Тышкы соода жүгүртүү	737,7	934,4	1069,0	1862,7	4978,7
экспорт	317,0	412,0	510,9	674,0	1755,9
импорт	420,7	522,4	558,1	1188,7	3222,8
соода балансынын сальдосу	-103,7	-110,4	-47,2	-514,7	-1466,9
Экспорттун импорттон ашуу коэффициенти	75,4	78,9	91,5	56,7	54,5

КМШ ЖАНА КМШдан ТЫШКАРКЫ ӨЛКӨЛӨРДҮН ТЫШКЫ СООДАСЫ

(жыйынтыкка карата пайыз менен)

КАЛКТЫН ЖАШОО ДЕНГЭЭЛИ

Чарба жүргүзүүнүн базар шарттарына өтүүнүн натыйжасында республиканын социалдык-экономикалык чөйрөсүндө да олуттуу өзгөрүүлөр болду. Ири саясий жана экономикалык реформалар улуттук экономикага гана эмес, биринчи кезекте калктын жашоо деңгээлине таасир тийгизди. Ошондуктан, көз карандысыз Кыргызстандын социалдык саясатынын негизги артыкчылыктарынын бири болуп, калктын жашоо деңгээлин жогорулатуу жана кедейчиликти жоюу эсептелет.

Республиканын калкынын жашоо деңгээлин өлчөө үчүн 5016 үй чарба бюджеттерине тандалма изилдөө жүргүзүлдү. Сурап-билүүнүн жыйынтыктары көрсөткөндөй, керектөө чыгымдар боюнча эсептелген кедейчилик деңгээли 2010-ж. республика боюнча 33,7 пайызды түздү. Кедейчилик деңгээли 2000-ж. салыштырганда 28,9 пайыздык пунктка төмөндөдү.

2010-ж. калктын адам башына эсептегенде, колдо болгон акчалай кирешелер жылына 29933,12 сомду түзүп, 1995-ж. караганда 16,6 эсе өстү. Калктын акчалай кирешелеринин негизги булагы болуп, эмгек ишмердигинен түшкөн кирешелер эсептелет, алардын салыштырма салмагы колдо болгон кирешелердин түзүмүнүн ичинен 61,4 пайызды түздү, жеке көмөкчү чарбада өндүрүлгөн айыл чарба продукцияны сатуудан алынган киреше - 17,4 пайызды жана социалдык трансферттерден түшкөн киреше 13,6 пайызды түздү.

Көз карандысыздык жылдардын ичинде социалдык коргоо жана социалдык камсыздандыруу тармагында маанилүү өзгөрүүлөр болду. Укуктук база кайра каралып, бекемдетилди, жарандардын социалдык камсыздандыруу жана камсыздоо боюнча бир катар жаңы мыйзамдар кабыл алынды, мисалы, Кыргыз Республиканын «Кыргыз Республикасындагы мамлекеттик жөлөкпулдар жөнүндө» Мыйзамы мамлекеттик социалдык камсыздандыруунун укуктук, экономикалык жана уюштуруучулук негиздерин аныктайт, Кыргыз Республикасынын «Мамлекеттик пенсиялык социалдык камсыздандыруу жөнүндө» Мыйзамы пенсияны эсептөөнүн камсыздандыруу принциптерине таянат.

Азыркы учурда республиканын ар бир төртүнчү тургуну Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн бир катар мыйзамдары жана айрым токтомдору тарабынан көрсөтүлүүчү тигил же бул жеңилдиктерге ээ боло алат. Мындай социалдык жеңилдиктердин саны 42 түргө жетти, адамдардын 30 категориясында бул жеңилдиктерден пайдалануу укугу бар.

2010-ж. аягына карата социалдык коргоо органдарында (Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунда) эсепте туруп, пенсия алгандардын саны 560 миң адамды түздү. Кыргызстандын калкынын жалпы санынын ичинен пенсионерлердин үлүшү акыркы жыйырма жыл бою 10-12 пайызды түздү.

Мамлекет менен бир катар, мамлекеттик эмес пенсия фонду пенсиялык камсыздоону ишке ашырууда, анын ишмердиги ыктыярдуу пенсия салымдарын чогултууга, пенсиялык активдерди жайгаштырууга багытталган, алардын максаты - пенсия салымдарын көбөйтүү жана пенсионерлерге мамлекеттик эмес пенсияларды төлөп берүү. 2010-ж. алардын катышуучулары 2003-ж. салыштырганда 4,2 эсе өстү.

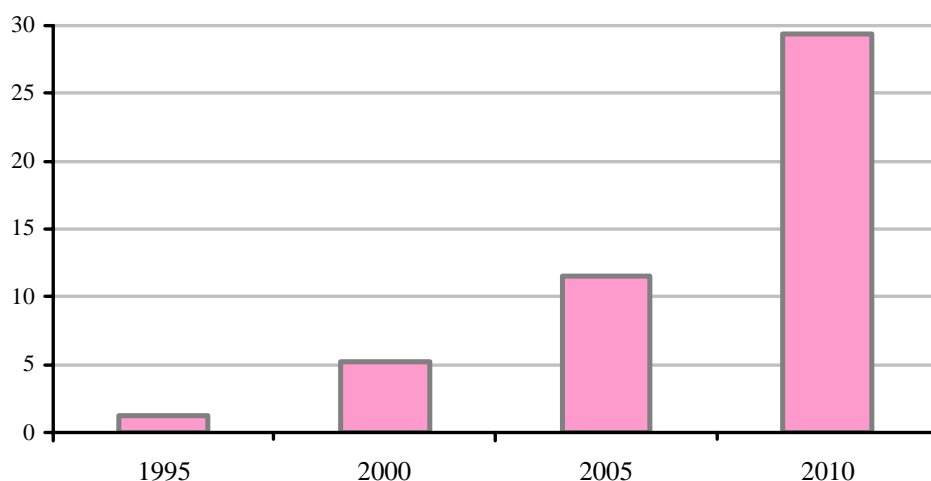
Акыркы беш жылдын ичинде мамлекеттик бюджеттен социалдык коргоого кеткен чыгымдардын үлүшүнө (Социалдык фондко чегерилген субвенцияларды кошкондо) бардык чыгымдардын 14 пайызынан 16 пайызына чейини туура келди.

КАЛКТЫН ЖАШОО ДЕНГЭЭЛИНИН НЕГИЗГИ КӨРСӨТКҮЧТӨРҮНҮН ИНДИКАТОРЛОРУ

	1991	1995	2000	2005	2010
Бир кызматкердин номиналдык орточо айлык эмгек акысы:					
сом	1,75	368	1227	2613	7189
мурунку жылга карата пайыз менен	159,1	157,8	116,9	116,6	116,7
Бир кызматкердин анык эмгек акысы, мурунку жылга карата пайыз менен	...	110,0	98,5	111,8	108,0
Компенсацияны эсепке алуу менен аныкталган айлык пенсиянын орточо өлчөмү (жылдын аягына карата):					
сом	1,95	197	462	775	2814
мурунку жылга карата пайыз менен	4,0 эсе	98,5 эсе	2,3 эсе	1,7 эсе	3,6 эсе

КАЛКТЫН КОЛУНДА БОЛГОН АКЧАЛАЙ КИРЕШЕЛЕРИ

(калктын адам башына орточо эсеп менен, жылына миң сом)

КАЛКТЫН КЕРЕКТӨӨ ЧЫГЫМДАРЫ¹

(калктын адам башына орточо эсеп менен; жылына сом)

	1991	1995	2000	2005	2010
Бардыгы	94,7	1552,2	4878,8	11304,5	25343,2
Азык-түлүк товарлары	40,8	889,1	2717,9	6290,5	13268,4
Азык-түлүк эмес товарлар	37,4	407,3	1404,7	2859,8	6995,5
Тейлөө акысы	16,5	255,8	756,3	2154,3	5079,4

¹ Үй чарба бюджеттерине жана жумушчу күчүнө интеграцияланган тандалма изилдөө жүргүзүүнүн маалыматтары боюнча.

ТАМАК-АШ АЗЫКТАРЫН КЕРЕКТӨӨ¹

(калктын адам башына орточо эсеп менен; жылына килограмм)

	1991	1995	2000	2005	2010
Нан азыктары (нан жана макарон азыктары унга айландырганда, ун, акшак, буурчак өсүмдүктөрү)	94,0	101,0	125,0	136,0	135,6
Картошка	62,0	68,0	108,0	143,0	97,2
Жашылча жана бакча өсүмдүктөрү	73,0	49,0	128,0	131,0	150,0
Мөмө-жемиш	18,0	11,0	35,0	33,0	30,0
Эт жана эт азыктары, этке айландырганда (тоң майларды жана субпродуктуларды кошкондо)	48,0	39,0	40,0	38,0	38,7
Жумуртка, даана	144,0	31,0	48,0	60,0	79,4
Сүт жана сүт азыктары (сүткө айландырганда)	249,0	183,0	204,0	211,0	212,4
Балык жана балык азыктары	4,2	0,04	1,3	0,9	1,5
Кант	36,0	13,0	12,0	20,0	21,3

¹ Азык-түлүк балансынын маалыматтары боюнча.

ПЕНСИЯЛЫК КАМСЫЗДООНУН НЕГИЗГИ КӨРСӨТКҮЧТӨРҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Пенсионерлердин саны ¹ (жылдын аягына карата), миң адам	596	581	571	536	560
Бир пенсионерге туура келген, экономикада иштегендердин саны, адам	2,9	2,8	3,1	3,9	3,9
Эсептелген айлык пенсиянын анык өлчөмү мурунку жылга карата пайыз менен	50,0 ²	93,6	101,1	103,5	111,4

¹ Социалдык фонддун пенсиялык органдарында эсепте турган адамдар.

² 1993-жылдын маалыматтары.

БИЛИМ БЕРҮҮ

Көз карандысыздык жылдардын ичинде республикада экономикалык, саясий жана социалдык-маданий чөйрөлөрдө олуттуу өзгөрүүлөр жүзөгө ашты, ушундан улам калктын билимдүү статусунда да өзгөртүүлөр келип чыкты. 2009-ж. эл каттоонун жыйынтыктары көрсөткөндөй, Кыргызстандын калкынын билим деңгээли жеткиликтүү жогору. 1999-ж. калктын сабаттуулук деңгээли 98,7 пайызды түзгөн болсо, 2009-ж. ал 99,2 пайызга чейин көтөрүлдү.

Көз карандысыздык алынгандан бери, билим берүү тармагында ири реформалар жүргүзүлдү. Бул өзгөрүүлөрдүн негизин Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» Мыйзамы, «Билим берүү» программа, «Билим алуудан пайдалануу мүмкүнчүлүгү (Жеткин-

чек)» программа, «XXI кылымдын кадрлары» программа, «Жаш мугалимдин депозити» программа, «Айылдык билим берүү» комплекстик программа ж.б. түздү.

Акыркы жылдары мектепке чейинки уюмдардын инфраструктурасын өнүктүрүү жана мектепке чейинки инновациялык программаларды ишке киргизүү боюнча кабыл алынып жаткан иш-чаралардын натыйжасында алардын саны туруктуу өсүүдө. Республиканын мектепке чейинки уюмдарында балдардын саны 2000-ж. салыштырганда 1,9 эсе өстү.

Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан республиканын айрым чөлкөмдөрүндө ачылган коомдук бала бакчалардын ачылышынын эсебинен, ошондой эле Ага Хан фонду жана башка эл аралык уюмдар тарабынан каржыланып, мектепке чейинки балдар мекемелерине айландырган имараттардын калыбына келтирилишинин эсебинен мектепке чейинки уюмдардын санынын өсүүсү камсыз кылынды.

Муну менен бирге, мектепке чейинки уюмдарга барып жүргөн, 7 жашка чейин курагындагы балдардын санынын туруктуу өсүүсүнө карабастан, алардын үлүшү баштагыдай эле төмөн бойдон калууда жана азыркы учурда республика боюнча орточо эсеп менен 12 пайызды түзөт. Мектепке чейинки окутуу менен камтылган балдардын үлүшү айыл жерлерине салыштырганда шаар жерлеринде 5 эсе жогору.

Орто мөөнөттүк жана узак мөөнөттүк перспективага жараша, билим берүү чөйрөсүндө улуттук артыкчылыктардын ичинен баштапкы жана негизги билим берүү өзгөчө орун алды. Орто мектептин чегинде калктын билим берүү менен камтылышы жеткиликтүү жогору көрсөткүчкө ээ болду (96 пайыз), ошондуктан милдеттүү окутуу чөйрөсүндө жетишкен ийгиликтер сакталды десе болот.

Жалпы билим берүүчү мектептердин саны өсүүдө. Күндүзгү жалпы билим берүүчү мектептердин саны 1991-ж. салыштырганда 22,3 пайызга көбөйүп, 2010/2011-окуу жылынын башына карата 2 миңден ашыгын түздү. Азыркы учурда республиканын мектептеринде болжол менен 70 миң мугалим окутуучулук иш менен эмгектенүүдө.

Мектептик билим берүү түзүмү өзүнүн түрлөрү, менчик формалары жана ишмердик багыттары боюнча жигердүү өнүгүп баратат. Массалык мектептер менен бирге, салттуу түрдөн тышкары 330 мектеп иштейт айрым сабактар кенир окутулуп жаткан гимназиялар, лицейлер ж.б.

Азыркы учурда республикада 109 кесиптик лицей (окуу жайы) иштеп жатат, мында окуучулар кесипти өздөштүрүү менен бирге, бүткөн орто билим алуу жөнүндө аттестат алышат.

Республиканын жогорку кесиптик билим берүү системасында 56 жогорку окуу жайы иштейт, алардын ичинен 33 мамлекеттик жана 23 менчик формадагы мекеме. Аларда окутулуп жаткан студенттердин саны 2010/2011-окуу жылы 230 миңден ашык адамды түздү, алар, республикада жашап жаткан 70тен ашык улуттардын өкүлдөрү. Жогорку кесиптик билим берүү системасында 12 миңден ашык окутуучулар эмгектенишет жана бул жайларда дүйнөнүн 24 өлкөсүнөн келген 13 миңден ашык студенттер билим алып жатышат.

Илим тармагы, башкаруу, финансылык жана башка структуралар үчүн диплому бар адистерди даярдоо боюнча аспирантуралардын ишмердигинин кеңейиши бакалды. Аспиранттардын саны 1991-ж. салыштырганда дээрлик үчтөн бирге өсүп, 2010-ж. 2 миңден көп адамга жетти.

МЕКТЕПКЕ ЧЕЙИНКИ УЮМДАР

	1991	1995	2000	2005	2010
Мектепке чейинки уюмдар, бирдик	1604	456	416	448	691
Мектепке чейинки уюмдарда балдардын саны, миң адам	190,1	46,1	45,8	54,4	85,2

ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ МЕКТЕПТЕР

(окуу жылынын башына карата)

	1991/ 1992	1995/ 1996	2000/ 2001	2005/ 2006	2010/ 2011
Жалпы билим берүүчү мектептердин саны - бардыгы	1844	1886	2009	2147	2220
анын ичинде:					
күндүзгү	1796	1886	2005	2137	2197
анын ичинен:					
мамлекеттик	1796	1867	1978	2087	2144
менчик	-	19	27	50	53
мамлекеттик кечки (кезметтик)	48	...	4	10	23
Окуучулардын саны, миң адам	961,7	974,1	1122,8	1119,3	1021,6

САЛАМАТТЫКТЫ САКТОО

Кыргызстан көз карандысыз мамлекет статусуна ээ болгондон бери, өткөөл мезгилинин социалдык-экономикалык реформалардан келип чыккан көйгөйлөр пайда болду. Азыркы учурда саламаттыкты сактоо системасынын айрым көрсөткүчтөрүнүн төмөндөшүнө карабастан, тармактын жалпы абалы жакшырды.

Саламаттыкты сактоо тармагында реформаларды жүргүзүүнүн жана алардын натыйжалуулугун жогорулатуунун чегинде акыркы жылдары мамлекет тарабынан «Кыргыз Республикасынын калкынын ден соолугун коргоо жөнүндө» Мыйзам, Кыргыз Республикасында Сала-

маттыкты сактоону реформалоонун улуттук программасы, «Манас таалими», «Кургак учук» жана «Иммунопрофилактика» өндүү бир катар негизги программалык документтер кабыл алынды.

Республикада үй-бүлөлүк медицина институтун түзүүнүн натыйжасында, кымбат оорукана сектору тарабынан көрсөтүлгөн тейлөөлөрдүн ордуна, аз чыгым менен медициналык жардамды камсыз кылган, дарылоо-алдын алуу мекеменин шартында ден соолукту коргоонун баштапкы деңгээлине өтүүгө калк үчүн мүмкүнчүлүк түзүлдү. Түздөн-түз үй-бүлөлөрдө ооруларды алдын алуу жана дарылоо ишинин сапатын жогорулатуу максатында үй-бүлөлүк дарыгерлер топтору түзүлдү.

2010-ж. алгачкы медициналык-санитардык жардамды 67 Үй-бүлөлүк медицина борбору көрсөттү, алардын курамында 592 үй-бүлөлүк дарыгерлер тобу иштеди, ошондой эле өз алдынча юридикалык жак болуп саналган 19 топ эмгектенди. Калкка стационардык жардамды 184 ооруканалык уюм көрсөттү, анын ичинде 148 уюм - Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо системасы боюнча. Оорукана секторун кайра структуралаштыруу процессинде айылдагы участкалык ооруканалар структуралык бөлүмчөлөр катары аймактык ооруканалардын курамына кирип, Үй-бүлөлүк медицина борборлоруна айландырылды. Дарылоо-алдын алуу мекемелер кайрадан структуралаштырылып, натыйжада райондук участкалык ооруканалар облустук биргелешкен оорукананын курамына киргизилди. Азыркы учурда жалпы дарыгерлик тажрыйбанын 26 борбору иштейт, алар аймактык ооруканалардын жана Үй-бүлөлүк медицина борборлорунун негизинде ачылды.

2010-ж. 13,3 миң дарыгер жана 29,7 миң орто медициналык персонал калкка медициналык жардам берүүнү камсыз кылды.

САЛАМАТТЫКТЫ САКTOОНУН НЕГИЗГИ КӨРСӨТКҮЧТӨРҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Дарыгерлердин саны:					
бардыгы, миң адам	15,5	14,7	14,3	13,4	13,3
калктын 10 000ине	36	32	29	26	25
Орто медициналык персоналдын саны:					
бардыгы, миң адам	44,1	42,6	37,2	30,6	29,7
калктын 10 000ине	98	93	76	60	54
Оорукана мекемелеринин саны	331	349	321	159	184
Оорукана койкаларынын саны:					
бардыгы, миң	54,1	40,7	36,6	27,7	27,7
калктын 10 000ине	120	89	74	54	51
Алгачкы медициналык-санитардык жардам көрсөтүүчү мекемелердин саны ¹	618	604	621	203	163
Фельдшердик-акушердик пункттардын саны, бирдик	994	865	873	872	993

¹ 2005, 2010-жж. - оорукана мекемелерине караштуу амбулатордук-диагностикалык бөлүмдөрүнөн башка.

МАДАНИЯТ ЖАНА ИСКУССТВО

Кыргыз Республикасынын маданиятынын тармагында кызмат көрсөтүлгөн калктын саны жана тейлөөлөрлөрдүн көлөмү боюнча эң чоң чөйрөсү болуп китепканалар эсептелет. Республикада ар башка тармактар боюнча түрдүү китепканалардын кенири түйүнү бар. Жалпы пайдалануучу (ачык) китепканалардан тышкары, мектеп китепканалары, жогорку жана орто окуу жайларынын китепканалары, медициналык, техникалык, айыл чарба китепканалары, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясына тийиштүү китепканалар иштейт.

Окурмандарга сунушталган басма продукциянын жалпы саны 19 миллиондон ашык нусканы түзөт. Республиканын борбору эң чоң фондко ээ болуп, республикалык китепкана фондундагы анын үлүшүнө 37 пайыздан ашыгы таандык.

Бир китепканалар орточо эсеп менен окурмандарга 18 миңден ашык китеп, брошюра жана журнал сунуштайт.

Азыркы учурда республикада 22 профессионалдык театр иштейт, алардын саны акыркы жыйырма жылдын ичинде 2,4 эсе өстү.

Музейлер тарыхый, этнографиялык, тарыхый-этнографиялык, тарыхый-архитектуралык, тарыхый-край таануу музейлер, коруктар, мемориалдык, көркөм жана адабият музейлери менен көрсөтүлдү. Акыркы жыйырма жылдын ичинде музейлердин саны 1991-жылдагы 34төн 2010-жылы 63кө чейин көбөйдү.

МАДАНИЯТТЫҢ ЖАНА ИСКУССТВОНУН ӨНҮГҮШҮНҮН НЕГИЗГИ КӨРСӨТКҮЧТӨРҮ

	1991	1995	2000	2005	2010
Китепканалардын саны	1618	1062	1020	1037	1055
Китептердин жана журналдардын саны, миң нуска	23934,5	29360,8	19851,4	19414,2	19157,8
Калктын 100 адамына алгандагы китептердин жана журналдардын саны, нуска	540	655	406	379	354
Профессионалдык театрлардын саны - бардыгы	9	13	15	17	22
Көрүүчүлөрдүн саны:					
бардыгы, миң адам	1352	397	231	188	168
калктын 1000ине	306	88	47	37	31
Музейлердин саны (филиалдары кошо) -	34	32	39	58	63
Музейлерге баруулардын саны:					
бардыгы, миң	774	667	422	401	470
калктын 1000ине	159	148	86	78	89
Клуб тибиндеги маданий мекемелеринин саны	1125	737	655	682	702
Китеп менен брошюралардын саны - бардыгы миң нуска	9709,0	1936,1	906,4	704,9	730,4
анын ичинен кыргыз тилинде	...	1189,2	568,6	384,4	416,0
Журналдардын жана башка мезгилдүү басылмалардын жылдык тиражы - бардыгы, миң нуска	22904,0	149,1	272,0	328,6	1608,5
анын ичинен кыргыз тилинде	6908,0	84,6	61,9	6,8	79,1
Газеталардын бир жолку тиражы - бардыгы, миң нуска	1648,0	1088,8	1122,1	949,4	855,3
анын ичинен кыргыз тилинде	1088,0	371,0	423,1	375,5	394,3

ТУРИЗМ ЖАНА ЭС АЛУУ

Кыргыз Республикасы туризмди өнүктүрүү үчүн олуттуу дараметине ээ: ландшафттын ар түрдүүлүгү, маданий тарыхый бай мурасы, Жибек жолун кошкондо, кызыктырган каада-салттар, ак ниеттүү мейманчылык, сонун улуттук тамак-аш жана эмгек ресурстардын салыштырмалуу түрдөгү төмөн наркы.

Бирок, Кыргызстандын ички дүң продуктундагы туризмдин үлүшү

азырынча бир аз эле бойдон калууда. Алдын ала баалоо боюнча, 2010-ж. туризм чөйрөсүндөгү кошумча дүң наркы 8109,1 млн. сомду же ИДПга карата 3,8 пайызды түздү.

Республиканын туризм чөйрөсүнүн өнүгүшүнө 2010-ж. негизги капиталга инвестициялардын болжол менен 7 млрд. сому чыгымдалды, бул 2000-ж. салыштырганда 18 пайызга көп.

Кыргыз Республикасында 2011-ж. 1-январында туризм чөйрөсүнө байланыштуу экономикалык ишмердикти жүргүзүшкөн 53 миңден ашык чарба жүргүзүүчү субъекти (юридикалык жактар

жана жеке адамдар) катталды, бул 2005-ж. тийиштүү күнүнө салыштырганда 1,8 пайызга көп. Бул санга туристтик товарларды өндүрүүчү, аларды сатуучу жана туристтик-экскурсиялык тейлөөлөрдү көрсөтүүчү ишканалар: ресторандар жана барлар, туристтердин жашоосу, эс алуусу жана көңүл ачууларына байланыштуу жайгаштыруучу жайлар (коруктар, улуттук табигый парктар, альплагерлер), транспорттун бардык түрлөрүнүн ишканалары ж.б. кирет.

Катталган чарба жүргүзүүчү субъектилердин жалпы санынын ичинен болжол менен 44 миң жеке адам же 82 пайызы жеке ишкерчилик менен алек болгон адамдарга туура келет.

Туристтик тейлөөлөрдүн экспортунун салыштырма салмагы (тактап айтканда, Кыргыз Республикасынын аймагында чет өлкөлүк жарандарга көрсөтүлгөн тейлөөлөр) 2010-ж. тейлөөлөрдүн экспортунун жалпы көлөмүнүн ичинен, баалоо боюнча, 39,2 пайызды түзүп, 2000-ж. караганда 17,8 эсе өстү.

Туристтик тейлөөлөрдүн импортунун үлүшү (кыргыз жарандарга чет өлкөдө көрсөтүлгөн тейлөөлөр), баалоо боюнча, 28,1 пайызды түзүп, он жылдын ичинде 16,7 эсе көбөйдү.

2010-ж. туристтерди кабыл алып жаткан, республиканын 430 эс алуу жана туризм мекемелеринин жана ишканаларынын 161и - жайгаштырууга адистештирилген каражаттар. Жогоруда көрсөтүлгөндөй, жайгаштырууга адистештирилген каражаттарына санатордук-курорттук мекемелери жана эс алуу уюмдары тийиш, алар, көпчүлүк учурларда, тарыхый дарылоо факторлорунун жагымдуу сапаттарын пайдалануунун негизинде, ооруларды алдын алууну жана калктын ден соолугун калыбына келтирүүнү камсыз кылган стационардык дарылоо-алдын алуу мекемелер болуп саналат. Алардын негизги бөлүгү - 115 мекеме Ысык-Көл облусунда жайгашат.

2010-ж. пансионаттардын жана эс алуу үйлөрүнүн саны 1991-ж. салыштырганда 1,6 эсе өстү. Дээрлик бардык пансионаттар жана эс алуу үйлөр Ысык-Көлдүн курорттук зонасында жайгашат.

ДАРЫЛООЧУ САНАТОРИЯЛАР ЖАНА ПАНСИОНАТТАР

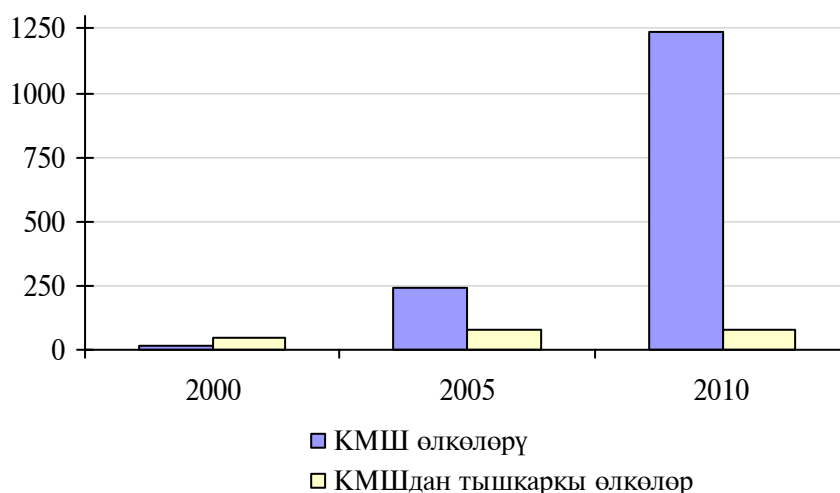
	1991	1995	2000	2005	2010
Дарылоочу санаториялардын жана пансионаттардын саны - бардыгы	31	24	14	20	22
Бир айдын ичинде болгон эң көп койкалардын саны, орун	6,4	4,1	3,5	4,5	4,3
Дарыланган адамдардын саны, миң адам	54,6	13,3	19,1	48,7	43,9

ПАНСИОНАТТАР ЖАНА ЭС АЛУУ ҮЙЛӨР

	1991	1995	2000	2005	2010
Пансионаттардын жана эс алуу үйлөрдүн саны - бардыгы	52	33	39	62	83
Бир айдын ичинде болгон эң көп койкалардын саны, орун	19,1	10,2	11,9	13,7	13,1
Эс алган адамдардын саны, миң адам	138,9	30,4	48,7	58,4	51,8

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНА КЕЛГЕН ЧЕТ ӨЛКӨЛҮК ЖАРАНДАРДЫН САНЫ

(миң адам)

ДЕНЕ ТАРБИЯ ЖАНА СПОРТ

Коомдун социалдык жана экономикалык маселелерин чечүү жаатында дене тарбия жана спорт Кыргыз Республикасынын жалпы улуттук маданиятынын жана мамлекеттик саясатынын курамдык бөлүгү болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын аймагында 2010-ж. 6,9 миң спорт аянтча жана талаа, 1,2 миң спорт залы, 43 дене тарбияден соолукту чындоочу комплекс, 94 кошумча курулган жана спорт менен машыгуу үчүн ылайыкталган жай, 76 атуу тир, 1500 жана андан ашык орундуу трибунасы бар 12 стадион, 23 сууда сүзүүчү бассейн, ошондой эле дене тарбия жана спорттун башка ар түрдүү 200 объектиси катталган.

Машыктыруучулар тарабынан 4,6 миң I разряддын спортсмени, 2,1 миң спорт чеберине талапкер, 949 спорт чебери жана 105 эл аралык класстын спорт чебери даярдалды.

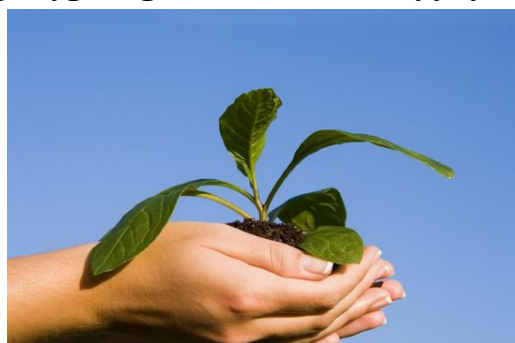
2010-ж. спорт секцияларына, топторуна жана командаларына 150 миңден ашык адам катышты, алардын 28 пайызы аялдар. Машыгып жаткандардын негизги санын (79 пайызын) мектеп курагында балдар жана өспүрүмдөр түздү.

Ар түрдүү спорт секцияларына жана топторуна катышкан адамдардын арасында волейбол (машыгып жаткандардын жалпы санынын ичинен 25 пайызынан ашыгы), футбол (болжол менен 19 пайызы), баскетбол (болжол менен 18 пайызы), жеңил атлетика (6 пайызы), шахматы (5 пайызы), үстөл тенниси (болжол менен 4 пайызы) жана ордо (3 пайызы) өндүү спорт түрлөрү эң популярдуу. Машыктыруучулар тарабынан бул түрлөр боюнча 3,1 миң спортсмен-разрядник, спорт чеберине талапкер жана спорт чебери даярдалды.

АЙЛАНА ЧӨЙРӨНУ КОРГОО

Кыргыз Республикасында айлана чөйрөнү коргоо тармагындагы саясат туруктуу адам өнүгүү принциптерине таянат, бул төмөнкүнү билдирет - кайрадан жаңыланып турган ресурстардын пайдалануусун жактоо жана жаңыланбаган ресурстарды ашыкча керектөөгө жол бербөө, айлана чөйрөгө эң аз таасир тийгизген продуктуларды жана технологиялык процесстерди тандоо.

1996-ж. Кыргыз Республикасы Бириккен Улуттар Уюмунун Биологиялык ар түрдүүлүктү сактоо жөнүндө конвенциясына кошулду, ага ылайык, биологиялык ар түрдүүлүктү сактоо боюнча иш-аракеттердин планы аныкталды.

Биологиялык ар түрдүүлүктү колдоо үчүн бүгүнкү күнү Кыргыз Республикасында жалпы аянты 1,2 млн. гектар жерде өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактардын түйүнү түзүлдү, бул өлкөнүн аянтынын 6,3 пайызын түзөт. Алардын ичинде 10 мамлекеттик корук, 9 мамлекеттик жаратылыш парк, 10 токой заказниги, 23 ботаникалык, 19 геологиялык, 2 комплекстүү жана 14 мергенчилик (зоологиялык) заказниктер бар.

Өлкөбүз көз карандысыздыкка ээ болгондон бери өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактардын аянты Кыргызстанда дээрлик 2,5 эсе көбөйдү.

Республиканын аймагынын жалпы аянтынын 4,1 пайызы мөңгүлөргө жана кар тоолоруна туура келет, алар өз алдынча түзүлгөн суулардын беш агымын калыптандырат.

Республиканын аймагында 1923 көл бар, баалоо боюнча, алардын суу запастары жалпы улуттук суу запастарынын 70 пайызынан ашыгын түзөт.

Кыргыз Республикасы Озонду бузуучу заттар боюнча Монреалдык протоколуна кошулду жана БУУнун Климаттын олуттуу өзгөрүлүшү боюнча конвенциясын ратификациялады, ушундан улам, буу газдарды жана озонду бузуучу заттарды сыртка чыгарып таштоо деңгээлин төмөндөтүү боюнча Улуттук стратегияларды иштеп чыгууга жана натыйжалуу иш-чараларды кабыл алууга жол ачылды.

Өнөр жай өндүрүшүнүн төмөндөшүнүн натыйжасында 2010-ж. стационардык булактардан аба атмосферасына булганыч заттарды таштоо 1991-ж. салыштырганда 5 эсе кыскарып, 30,7 миң тоннаны түздү.

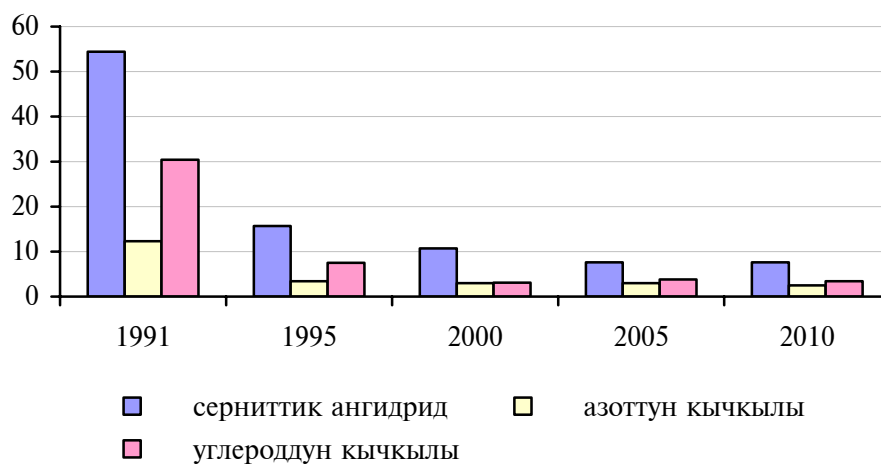
Суу ресурстарын, өзгөчө таза суу ресурстарын, түгөтүүгө жана алардын деградациясына алып келген эң коркунучтуу фактор болуп, суу ресурстарды ар кайсы химиялык жана биологиялык заттар менен булгоо эсептелет. Булганган суу агымдарын сыртка чыгарып таштоо 1991-ж. салыштырганда 4,3 эсе азайып, 2010-ж. 6,7 млн. куб метрди түздү.

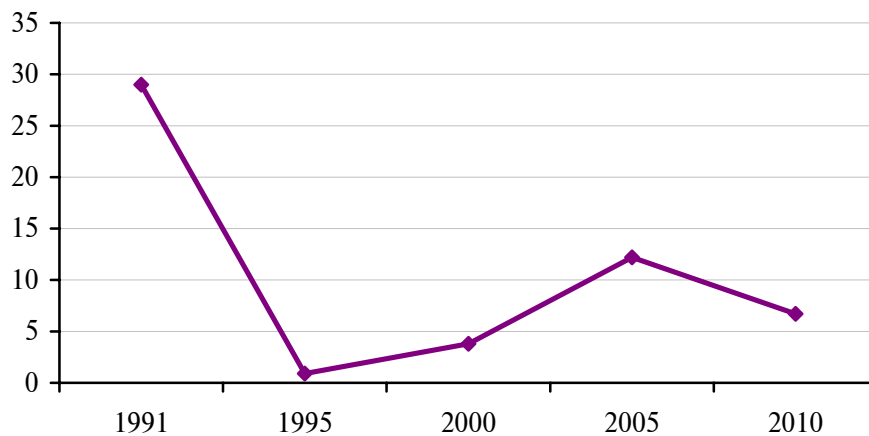
СТАЦИОНАРДЫК БУЛАКТАРДАН ЧЫГЫП, АБА АТМОСФЕРАНЫ БУЛГООЧУ, ЭҢ КЕҢИРИ ТАРАЛГАН ЗАТТАРДЫ СЫРТКА ТАШТОО

(миң тонна)

БУЛГАНЫЧ АГЫМ СУУЛАРДЫ ҮСТҮҢКҮ КӨЛМӨЛӨРГӨ ТАШТОО

(тазаланбаган же чала тазаланган, млн. куб метр)

Национальный статистический комитет Кыргызской Республики

**20 лет
независимости
Кыргызской Республики**

Цифры и факты

Бишкек 2011

20 лет независимости Кыргызской Республики

Для информации, связанной с этой публикацией, обращайтесь:
по адресу: г. Бишкек, ул. Фрунзе, 374;
телефон: 996 (312) 625662;
факс: 66-01-38; интернет: www.stat.kg;
e-mail: nsc_mail@stat.kg;

Национальный статистический комитет Кыргызской Республики;

В сборнике представлена статистическая информация о социально-экономическом развитии Кыргызской Республики за период независимости (1991-2010гг.).

Помещены данные, характеризующие демографические процессы, рынок труда, социальную сферу и уровень жизни населения, внутреннюю и внешнюю торговлю, малое и среднее предпринимательство, финансовые показатели, охрану окружающей среды, туризм и отдых.

Данные за 2010г. в ряде случаев являются предварительными.

В сборнике приняты условные обозначения:

- явление отсутствует;
- ... данных не имеется;
- 0,0 небольшая величина.

В отдельных случаях незначительные расхождения итогов от суммы слагаемых объясняются округлением данных.

Содержание

стр.

Основные характеристики Кыргызской Республики	58
Основные социально-экономические показатели Кыргызской Республики	62
Население	63
Хозяйствующие субъекты	68
Валовой внутренний продукт	68
Промышленность	70
Сельское хозяйство	72
Строительство	76
Торговля	79
Транспорт	81
Связь и информационно-коммуникационные технологии	82
Цены и тарифы	84
Рынок труда	85
Малое и среднее предпринимательство	88
Государственный бюджет	89
Внешнеэкономическая деятельность	91
Уровень жизни населения	93
Образование	97
Здравоохранение	99
Культура и искусство	101
Туризм и отдых	103
Физическая культура и спорт	105
Охрана окружающей среды	106

ОСНОВНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Территория: 199,9 тыс. км² (5,8% - леса, 4,4% - воды, 53,3% - сельскохозяйственные угодья, 36,5% - прочие земли).

Почти 90% расположено выше 1500 м над уровнем моря.

Численность постоянного населения на 1 января 2011г. составила 5,5 млн. человек.

Столица - Бишкек (859,8 тыс. человек).

Большие города: Ош (255,8 тыс.), Джалал-Абад (98,4 тыс.),

Каракол (68,0 тыс.), Токмок (53,8 тыс.), Узген (50,3 тыс.).

Всего на территории республики проживают представители более 100 национальностей.

Государство на северо-востоке Центральной Азии. Расположено в пределах Памиро-Алая на юго-западе и Тянь-Шаня - на северо-востоке.

Граничит - с Казахстаном, Таджикистаном, Узбекистаном и Китаем.

Самая высокая точка - Пик Победы - 7439 м

Самые длинные реки, км

Нарын - 535

Чаткал - 205

Чу - 221

Самые крупные озера, км²

Иссык-Куль - 6236

Сон-Куль - 275

Чатыр-Куль - 175

В Кыргызской Республике 1923 озера с общей площадью водной поверхности 6836 км².

Климат - резко континентальный с холодной зимой и жарким летом, строго зависящими от высоты над уровнем моря. Осадки, в основном, концентрируются осенью, зимой и весной, в то время как лето обычно бывает сухим.

Краткие исторические сведения. Кыргызы принадлежат к числу древнейших народов Центральной Азии. Древнейшие упоминания о кыргызах и их владениях относятся к 209-201гг. до нашей эры.

Сведения о кыргызском государстве несколько раз упоминаются в «орхонских» - исторических надписях, оставленных преимущественно на реке Орхон. На сегодняшний день известно свыше 120 кыргызских текстов о Енисее, в которых наши предки поведали о своем государстве, его структуре, своих правителях, военачальниках и дипломатах.

В первые годы Советской власти (до 1924г.) Кыргызстан не имел автономии и входил в состав Туркестанской АССР Российской СФСР.

В 1924г. принято решение об образовании Кара-Киргизской автономной области в составе РСФСР, а в 1925г. она была переименована в Киргизскую автономную область (КАО).

В 1926г. КАО преобразована в Киргизскую Автономную Советскую Социалистическую Республику (Киргизскую АССР).

В 1936г. Киргизская АССР была преобразована в союзную социалистическую республику (Киргизская ССР) с вхождением в СССР.

С распадом СССР в 1991г. Киргизская ССР объявила себя суверенным, независимым государством - Республикой Кыргызстан, а с 1993г. - Кыргызской Республикой. Столица республики - город Фрунзе был переименован в город Бишкек.

Государственным языком является кыргызский, русскому языку придан статус официального.

Государственное устройство. Кыргызская Республика (Кыргызстан) – суверенное, демократическое, правовое, светское, унитарное, социальное государство.

Государственная власть в Кыргызской Республике основывается на принципах разделения государственной власти на законодательную, исполнительную, судебную ветви, их согласованного функционирования и взаимодействия.

Общественные праздники

1 января	Новый Год
7 января	Рождество Христово Орозо Айт (по лунному календарю) Курман Айт (по лунному календарю)
23 февраля	День защитника Отечества
8 марта	Международный женский день
21 марта	Нооруз
1 мая	Праздник труда
5 мая	День Конституции Кыргызской Республики
9 мая	День Победы
31 августа	День Независимости Кыргызской Республики
7 ноября	День Великой Октябрьской Социалистической Революции

Административно-территориальное устройство. В настоящее время Кыргызская Республика состоит из 7 областей, 40 районов, 25 городов, 28 поселков городского типа и 440 аильных округов.

ТЕРРИТОРИЯ И АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНОЕ УСТРОЙСТВО КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ на 1 января 2011г.

	Территория ¹ , тыс. кв. км	Число жителей на 1 кв. км, человек	Число административно-территориальных единиц и населенных пунктов				
			районов (без районов в городах)	городов	поселков городского типа	поселков селков	аильных округов
Кыргызская Республика	199,9²	27	40	25	28	3	440
Баткенская область	17,0	26	3	4	5	-	29
Джалал-Абадская область	33,7	31	8	7	7	3	66
Иссык-Кульская область	43,1	10	5	3	5	-	58
Нарынская область	45,2	6	5	1	2	-	61
Ошская область	29,0	39	7	3	2	-	86
Таласская область	11,4	20	4	1	1	-	36
Чуйская область	20,2	40	8	4	5	-	104
г. Бишкек	...	...	-	1	1	-	-
г. Ош	...	...	-	1	-	-	-

¹ По данным Государственной регистрационной службы при Правительстве Кыргызской Республики.

² Включая территорию г. Бишкек и г. Ош.

АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНОЕ УСТРОЙСТВО КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ОСНОВНЫЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ¹

(миллионов сомов)

	1991	1995	2000	2005	2010
Численность постоянного населения (на конец года) ² , тыс. человек	4502,4	4595,9	4922,0	5189,2	5477,6
Валовой внутренний продукт	92,6	16145,1	65357,9	100899,2	212177,4
Объем промышленной продукции	75,3	7126,4	41407,9	51216,6	126588,1
Валовой выпуск продукции сельского хозяйства, охоты и лесного хозяйства	44,5	9738,2	40998,4	63379,5	116034,7
Инвестиции в основной капитал	12,9	3221,0	10855,0	11594,6	44333,3
Перевозки грузов всеми видами транспорта, млн. т	366,2	28,1	26,6	28,4	36,9
Перевозки пассажиров всеми видами транспорта, млн. человек	609,7	267,7	462,7	445,0	532,9
Среднемесячная номинальная заработная плата одного работника, сомов	1,75	368	1227	2613	7189
Численность безработных, зарегистрированных в государственных службах занятости (на конец года), тыс. человек	0,1	50,4	58,3	68,0	63,4
Индекс потребительских цен на товары и услуги (декабрь соответствующего года к декабрю предыдущего года), в процентах	21,3 ³	132,1	109,6	104,9	119,2
Внешнеторговый оборот, млн. долларов США	737,7 ⁴	934,4	1069,0	1862,7	4978,7
в том числе:					
экспорт	317,0 ⁴	412,0	510,9	674,0	1755,9
импорт	420,7 ⁴	522,4	558,1	1188,7	3222,8
Прожиточный минимум ⁵ (на душу населения, в среднем за месяц), сомов	...	334,28	1205,31	1836,63	3502,65

¹ Данные в стоимостном выражении приведены в фактически действовавших ценах.

² Данные за 2000, 2005гг. пересчитаны по итогам переписи населения и жилищного фонда 2009г.

³ За 1992г., в разгах.

⁴ За 1992г.

⁵ До 2009г. - минимальный потребительский бюджет.

НАСЕЛЕНИЕ

Численность постоянного населения Кыргызской Республики на конец 2010г. составила 5 млн. 478 тыс. человек. Более трети населения (34 процента) проживало в городских поселениях и около двух третей (66 процентов) - в сельских. Средняя плотность населения составила 27 человек на квадратный километр. Наиболее густонаселенными регионами являются Чуйская область и г. Бишкек - столица государства - где сконцентрирована почти треть населения (более 80 человек на один квадратный километр).

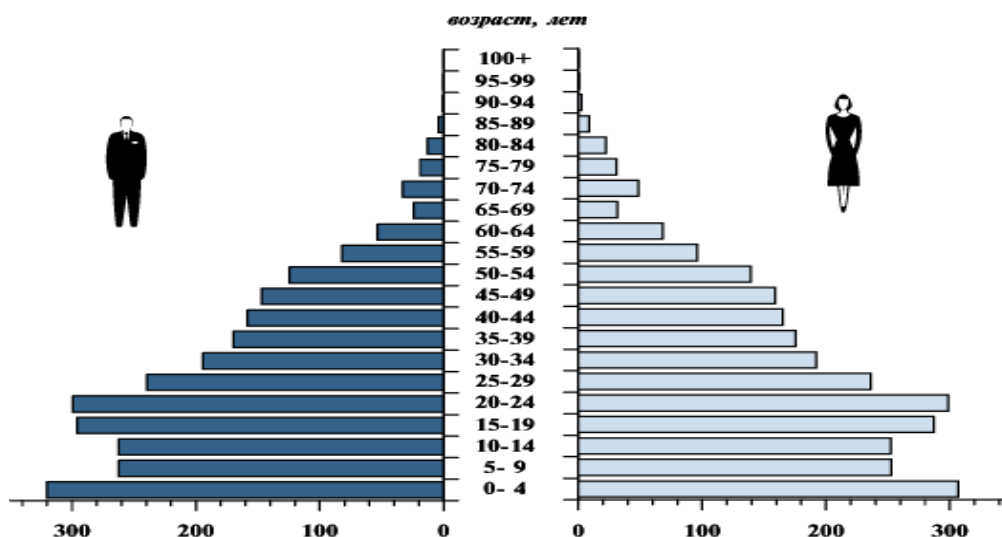
За последние два десятилетия численность населения увеличилась почти на 1 млн. человек, или в 1,2 раза. Среднегодовой темп прироста населения составил 1 процент.

За этот период произошли изменения и в возрастном составе населения, наиболее значительные из которых коснулись группы лиц в трудоспособном возрасте.

Население Кыргызской Республики в демографическом отношении молодое: на конец 2010г. 32,3 процента общей численности составили дети и подростки, 61,1 процента - лица в трудоспособном возрасте и 6,6 процента - лица старше трудоспособного возраста.

Доля населения в трудоспособном возрасте в общей численности населения увеличилась с 50,4 процента на конец 1991г. до 61,1 процента - на конец 2010г. Эта тенденция обусловлена пополнением данной возрастной категории молодыми людьми 1980-х, начала 1990-х годов рождения, когда в стране отмечался всплеск рождаемости.

РАСПРЕДЕЛЕНИЕ МУЖЧИН И ЖЕНЩИН ПО ВОЗРАСТНЫМ ГРУППАМ на 1 января 2011г.

Благодаря росту численности лиц трудоспособного возраста, снижается коэффициент демографической нагрузки (отношение непродуцирующего населения, т.е. моложе и старше трудоспособного возраста на 1000 населения в трудоспособном возрасте), составивший на конец 2010г. 636 человек (на конец 1991г. - 983 человека).

Согласно классификации ООН, население считается пожилым, если доля людей старше 65 лет в числе жителей превышает 7 процентов. В настоящее время 4,4 процента кыргызстанцев находятся в вышеуказанных возрастах, т.е. процесс демографического старения населения страны временно приостановлен.

Дисбаланс полов намечается после 35-ти лет, и в возрастах старше 80 лет численность женщин почти в 2 раза больше, чем мужчин. Средний возраст населения продолжает увеличиваться и в начале 2011г. составил 27,2 лет для обоих полов, мужчин - 26,3 женщины - 28,1 лет.

На изменение численности населения Кыргызстана существенное влияние оказывает миграция. Но несмотря на происходящие миграционные процессы, сохранены представители всех национальностей, исторически проживавших в стране. Всего в стране проживают представители более 100 национальностей.

Демографические процессы, происходящие в последние годы в Кыргызской Республике, характеризуются повышением рождаемости и отрицательным миграционным балансом внешней миграции населения. Увеличение численности населения страны обусловлено значительным преобладанием естественного прироста населения над миграционной убылью.

ОСНОВНЫЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ

	1991	1995	2000	2005	2010
Численность постоянного населения ¹ (на конец года) -					
всего, тыс. человек	4502,4	4595,9	4922,0	5189,2	5477,6
городское	1686,1	1623,0	1705,9	1796,5	1861,7
сельское	2816,3	2972,9	3216,1	3392,7	3615,9
Из общей численности населения в возрасте:					
моложе трудоспособного трудоспособном ²	1778,7	1745,3	1806,8	1729,0	1771,3
старше трудоспособного ²	2270,9	2427,4	2680,0	3039,9	3347,1
На 1000 населения ³ :					
родившиеся	452,8	423,2	435,2	420,3	359,2
умершие	28,8	25,6	19,8	21,3	26,8
в том числе дети в возрасте до 1 года (на 1000 родившихся)	6,9	8,0	7,0	7,2	6,6
естественный прирост	29,7	28,1	22,6	29,7	22,8
браки	21,9	17,6	12,8	14,1	20,2
разводы	10,6	5,9	5,0	7,2	9,2
миграционный отток	2,0	1,3	1,1	1,2	1,5
	-7,6	-4,2	-4,6	-5,2	-9,3

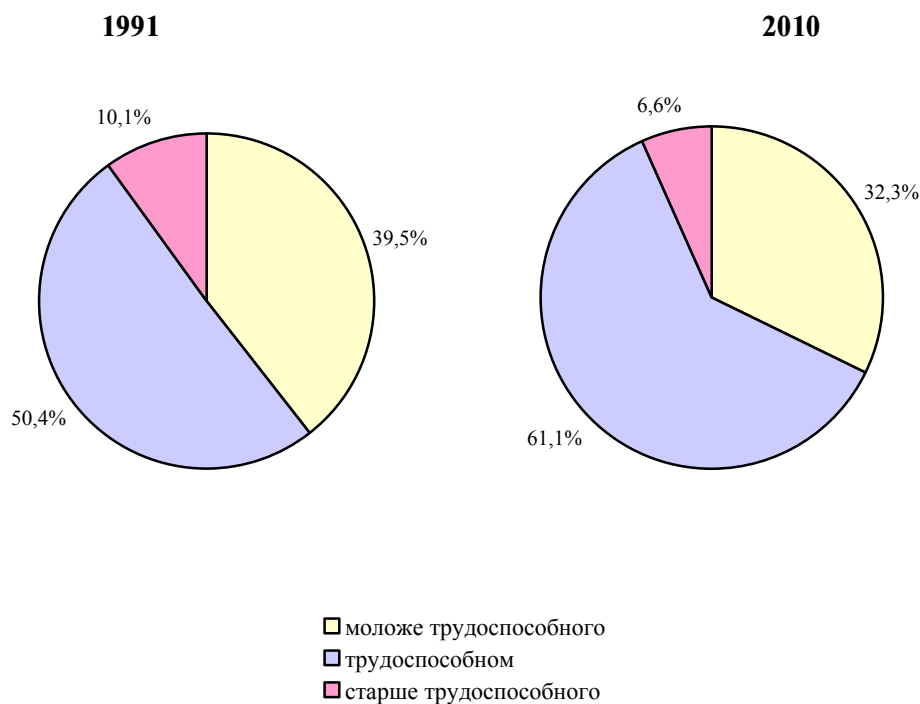
¹ Данные за 2000, 2005гг. пересчитаны от итогов переписи населения и жилищного фонда 2009г.

² К численности населения в трудоспособном возрасте до 2011г. отнесены мужчины 16-59 лет, женщины 16-54 года; старше трудоспособного возраста - мужчины 60 лет и старше, женщины 55 лет и старше. С 2011г. трудоспособный возраст для мужчин 16-62 года, женщин - 16-57 лет; старше трудоспособного возраста для мужчин - 63 года и старше, для женщин - 58 лет и старше (разъяснение Министерства труда, занятости и миграции Кыргызской Республики).

³ Данные за 2000,2005гг. (за исключением младенческой смертности) пересчитаны на численность населения, измененную по итогам переписи населения и жилищного фонда 2009г.

РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ПОСТОЯННОГО НАСЕЛЕНИЯ ПО ОТДЕЛЬНЫМ ВОЗРАСТНЫМ ГРУППАМ

(на конец года; в процентах)

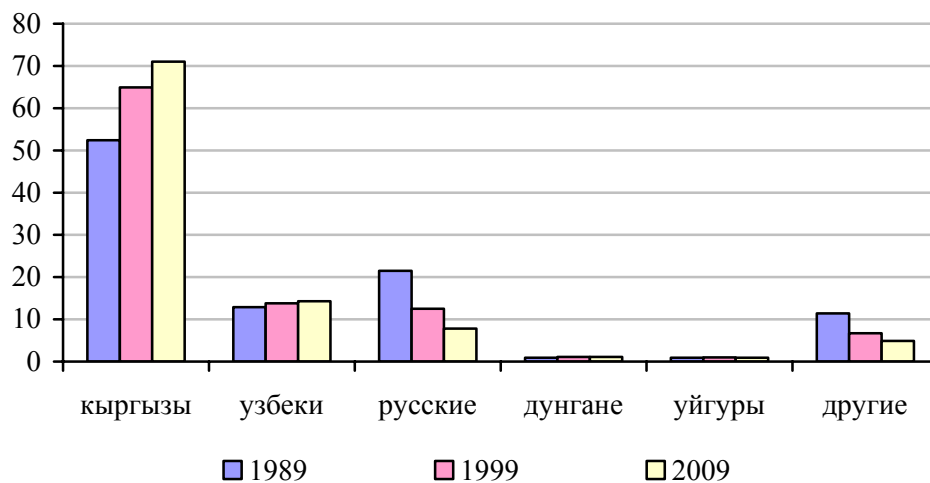
НАЦИОНАЛЬНЫЙ СОСТАВ НАСЕЛЕНИЯ

(по данным переписей населения)

	Число лиц данной национальности, тыс. человек			В процентах к общей численности		
	1989	1999	2009	1989	1999	2009
Все национальности	4257,8	4822,9	5362,8	100	100	100
в том числе:						
кыргызы	2229,7	3128,1	3804,8	52,4	64,9	71,0
узбеки	550,1	665,0	768,4	12,9	13,8	14,3
русские	916,6	603,2	419,6	21,5	12,5	7,8
дунгане	36,9	51,8	58,4	0,9	1,1	1,1
уйгуры	36,8	46,9	48,5	0,9	1,0	0,9
другие национальности	487,7	327,9	263,1	11,4	6,7	4,9

УДЕЛЬНЫЙ ВЕС ОТДЕЛЬНЫХ НАЦИОНАЛЬНОСТЕЙ В ОБЩЕЙ ЧИСЛЕННОСТИ НАСЕЛЕНИЯ

(по данным переписей населения, в процентах)

ХОЗЯЙСТВУЮЩИЕ СУБЪЕКТЫ

На 1 января 2011г. на территории Кыргызской Республики насчитывалось около 475 тыс. действующих хозяйствующих субъектов, что по сравнению с аналогичной датой 2005г. в 1,5 раза больше.

ВАЛОВОЙ ВНУТРЕННИЙ ПРОДУКТ

За двадцать лет, прошедших с начала реформ, динамика валового внутреннего продукта Кыргызстана характеризовалась неравномерностью развития. С 1991 по 1995гг. наблюдалось его снижение, когда объем ВВП сократился на 45 процентов. С 1996 по 2005гг. отмечался экономический рост, в результате чего прирост ВВП за этот период составил 58 процентов, или в среднегодовом исчислении по 4,7 процента ежегодно, а на душу населения эти показатели составили, соответственно, 45 и 3,8 процента.

За годы независимости существенно изменилась и структура ВВП. При сокращении отраслей товарного производства, в основном, промышленности (с 27,5 в 1991г. до 19,4 процента в 2010г.) и сельского хозяйства (с 35,3 процента в 1991г. до 18,5 процента в 2010г.) возросла доля отраслей, производящих услуги и, особенно, торговли (с 4,2 процента в 1991г. до 16,1 процента в 2010г.), транспорта и связи (с 3,7 процента в 1991г. до 9,1 процента в 2010г.).

Основным фактором, влияющим на динамику и структуру использования ВВП, является изменение конечного потребления. При этом, потребление домашних хозяйств, составляя существенную долю (от 61,2 до 82,6 процента к ВВП), имело тенденцию не столь существенного сокращения, как остальные его компоненты.

Тенденция снижения доли накопления основного капитала в структуре ВВП в 1991-1994гг. была вызвана сокращением инвестиций в основной капитал (9,0 процента к ВВП в 1994г.). С улучшением инвестиционного климата доля валового накопления основного капитала возрастала и в 2005-2010гг. составила более четверти ВВП.

Чистый экспорт товаров и услуг на протяжении всего рассматриваемого периода был отрицательным.

ИЗМЕНЕНИЕ ВАЛОВОГО ВНУТРЕННЕГО ПРОДУКТА

	1991	1995	2000	2005	2010
Всего, млн. сомов	92,6	16145,1	65357,9	100899,2	212177,4
Темпы роста валового внутреннего продукта:					
в процентах					
к предыдущему году	92,1	94,6	105,4	99,8	98,6
1991=100	100	55,0	72,2	86,9	106,9
1995=100		100	131,4	158,0	194,4
2000=100			100	120,3	148,0
2005=100				100	123,0
Валовой внутренний продукт на душу населения, тыс. сомов	0,02	3,5	13,3	20,2	40,9

СТРУКТУРА ВАЛОВОГО ВНУТРЕННЕГО ПРОДУКТА

(в процентах к итогу)

	1991	1995	2000	2005	2010
Всего	100	100	100	100	100
Производство товаров	69,8	59,1	63,4	48,5	43,6
Производство услуг	25,6	33,6	29,6	40,7	45,9
Чистые налоги на продукты	4,6	7,3	7,0	10,8	10,5

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВАЛОВОГО ВНУТРЕННЕГО ПРОДУКТА

(в процентах к итогу)

	1991	1995	2000	2005	2010
Всего	100	100	100	100	100
Потребление	85,9	94,5	85,8	102,1	102,9
в том числе частное потребление	64,1	75,0	65,7	84,5	83,9
Накопление	15,3	18,4	20,0	16,4	28,4
в том числе:					
валовое накопление основного капитала	15,9	20,4	18,1	16,0	27,7
изменение в запасах	-2,1	-2,3	1,7	0,2	0,3
Чистый экспорт товаров и услуг	-1,2	-12,9	-5,8	-18,5	-31,5

ИЗМЕНЕНИЕ ФАКТИЧЕСКОГО КОНЕЧНОГО ПОТРЕБЛЕНИЯ ДОМАШНИХ ХОЗЯЙСТВ

(в процентах к предыдущему году)

	1991	1995	2000	2005	2010
Фактическое конечное потребление домашних хозяйств	84,8	84,4	95,8	107,5	104,1
в том числе за счет:					
расходов домашних хозяйств социальных трансфертов	82,8	85,4	94,9	108,7	104,6
в натуральной форме	93,8	78,6	102,0	98,8	100,7

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Промышленность - одна из ведущих отраслей экономики Кыргызстана, производящая более 19 процентов валового внутреннего продукта.

В настоящее время промышленность представлена более чем двумястами современными видами экономической деятельности, наиболее приоритетными из которых являются горно-металлургический и энергетический комплексы, а также производство пищевых продуктов, напитков и табака, производство прочих неметаллических минеральных продуктов.

Начиная с 1996г., в отрасли наметились положительные тенденции. Существенно изменилась структура промышленного производства. Возросло значение цветной металлургии, положено начало развитию нефтеперерабатывающей отрасли. В результате, в 2010г. по сравнению с 1995г. объем производства промышленной продукции возрос в 1,8 раза.

На протяжении последних десяти лет наибольший удельный вес в общем объеме промышленного производства занимали предприятия обрабатывающей промышленности, доля которых за этот период в среднем составляла 80 процентов.

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

	1991	1995	2000	2005	2010
Число предприятий, тыс.	3,2	2,4	2,2	2,0	2,0
Объем промышленной продукции, млн. сомов	75,3	7126,4	41407,9	51216,6	126588,1
Численность занятых в промышленности, тыс. человек	271,7	200,1	126,5	217,6	268,6
Сальдированный финансовый результат (прибыль минус убыток), млн. сомов	11,1	795,5	3555,0	1761,0	17757,1
Инвестиции в основной капитал промышленности, млн. сомов	3,9	2477,1	4575,5	4380,0	19235,3

ИЗМЕНЕНИЕ ФИЗИЧЕСКОГО ОБЪЕМА ПРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА

	1991	1995	2000	2005	2010
Индексы физического объема промышленной продукции: в процентах к предыдущему году	99,7	75,3	106,0	87,9	109,8
1991=100	100	27,0	41,8	42,2	48,1
1995=100		100	155,0	156,6	178,2
2000=100			100	101,0	114,9
2005=100				100	126,7

СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Сельское хозяйство Кыргызской Республики является одним из основных видов экономической деятельности страны, на долю которого приходится около 19 процентов валового внутреннего продукта.

Валовой выпуск продукции сельского хозяйства, охоты и лесного хозяйства в 2010г. составил 116034,7 млн. сомов и по сравнению с 1991г. возрос в 1,2 раза.

На конец 2010г. в республике насчитывалось 374 сельскохозяйственных кооператива, 93 коллективно-крестьянских хозяйства, 42 акционерных общества, 64 государственных хозяйства. Наряду с государственными и коллективными сельскохозяйственными предприятиями, функционируют крестьянские (фермерские) хозяйства, число которых с каждым годом

увеличивается. Так, если на конец 1991г. их число составляло 4,6 тысячи, то к концу 2010г. оно достигло 331,1 тысячи.

По мере развития и укрепления крестьянских (фермерских) хозяйств, существенные изменения произошли и в производстве сельскохозяйственной продукции по категориям хозяйств. Так, если в 1992г. на долю государственных и коллективных хозяйств приходилось 55,8 процента общего объема валовой продукции сельского хозяйства, то в 2010г. их удельный вес снизился до 2,4 процента, в то время как доля крестьянских (фермерских) хозяйств за этот период, напротив, увеличилась с 2,1 процента в 1992г. до 56,9 процента в 2010 г.

Изменилась и структура посевных площадей сельскохозяйственных культур. В настоящее время наибольший удельный вес (около 55 процентов) в общей посевной площади занимают зерновые, в то время как в 1991г. их доля составляла 43,5 процента. Доля площадей, занятых кормовыми культурами за этот период, напротив, снизилась с 48,5 процента в 1991г. до 25,4 процента - в 2010г.

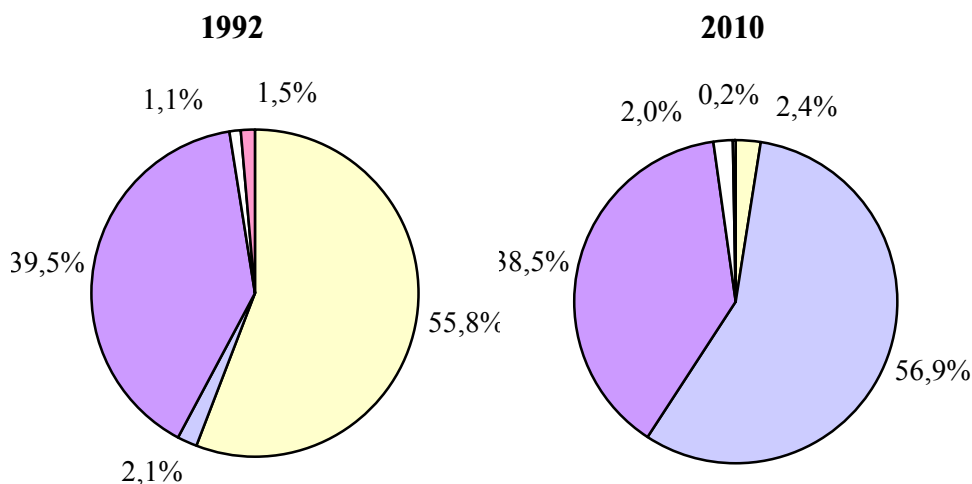
Начиная с 2003г., в республике наблюдается тенденция увеличения поголовья основных видов скота и домашней птицы (кроме свиней). Так, по сравнению с 2003г. поголовье крупного рогатого скота возросло в 1,3 раза, лошадей - на 11,1 процента, овец и коз - в 1,4 раза, домашней птицы - на 9,6 процента.

ПРОИЗВОДСТВО ПРОДУКЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

	1991	1995	2000	2005	2010
Валовой выпуск продукции сельского хозяйства, охоты и лесного хозяйства, млн. сомов	44,5	9738,2	40998,4	63379,5	116034,7
Индексы физического объема продукции сельского хозяйства: в процентах к предыдущему году	90,0	98,0	102,6	95,8	97,2
1991=100	100	68,1	100,4	114,3	123,7
1995=100		100	147,5	168,0	181,8
2000=100			100	113,9	123,2
2005=100				100	108,2

ВАЛОВОЙ ВЫПУСК ПРОДУКЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА, ОХОТЫ И ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА ПО КАТЕГОРИЯМ ХОЗЯЙСТВ

(в процентах к итогу)

- Государственные и коллективные хозяйства
- Крестьянские (фермерские) хозяйства
- Личные подсобные хозяйства населения
- Услуги
- Охота и лесное хозяйство

ВАЛОВОЙ СБОР СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ КУЛЬТУР

(в хозяйствах всех категорий; тыс. тонн)

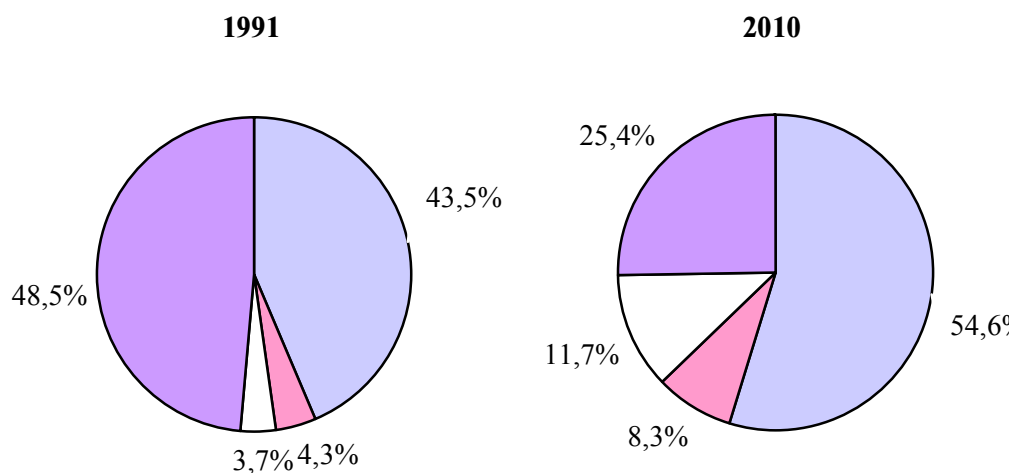
	1991	1995	2000	2005	2010
Зерно (в весе после доработки)	1373,9	913,3	1568,7	1667,4	1583,8
Сахарная свекла (фабричная)	12,7	107,4	449,8	288,8	139,2
Хлопок-сырец (в зачетном весе)	63,4	74,5	87,9	118,1	74,0
Табак (в зачетном весе)	42,2	17,6	34,6	13,4	9,9
Картофель	326,3	431,6	1045,6	1141,5	1339,4
Овощи	398,9	318,4	746,8	736,6	812,1

СТРУКТУРА ПОСЕВНЫХ ПЛОЩАДЕЙ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ КУЛЬТУР

(в процентах к итогу)

- Зерновые культуры
- Технические культуры
- Картофель, овоще-бахчевые культуры
- Кормовые культуры

ПОГОЛОВЬЕ СКОТА И ДОМАШНЕЙ ПТИЦЫ

(на конец года, тыс. голов)

	1991	1995	2000	2005	2010
Крупный рогатый скот	1190,0	869,0	947,0	1074,8	1298,8
в том числе коровы	518,6	470,8	523,8	565,1	666,5
Овцы и козы	9524,9	4274,9	3799,2	3876,0	5037,7
Свиньи	357,8	113,9	101,1	77,8	59,8
Лошади	320,2	308,2	353,9	345,2	378,4
Домашняя птица	13571,2	2031,8	3063,7	4279,0	4749,9

ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ПРОДУКТОВ ЖИВОТНОВОДСТВА

(тыс. тонн)

	1991	1995	2000	2005	2010
Мясо (в убойном весе)	229,7	179,9	196,1	181,7	187,8
Молоко сырое	1131,4	864,2	1105,2	1197,6	1359,9
Яйца, млн. шт.	649,9	146,7	207,4	317,5	373,1
Шерсть (в физическом весе)	36,5	14,8	11,7	10,6	10,9

СТРОИТЕЛЬСТВО

В строительной отрасли республики в течение последних десяти лет наблюдается положительная тенденция роста инвестиций, финансируемых за счет внутренних вложений. Так, если в 2000г. их доля составляла 38,1 процента, то в 2010г. она возросла до 77,3 процента (в основном, за счет средств предприятий, организаций и средств населения).

В объеме валового внутреннего продукта на долю строительства в настоящее время приходится около 6 процентов.

В жилищном строительстве за последние двадцать лет значительно увеличился ввод жилых домов, возводимых за счет средств населения.

Как показывает анализ, наблюдается ежегодное увеличение притока прямых иностранных инвестиций. Так, если в 1995г. доля поступлений прямых иностранных инвестиций в процентах к валовому внутреннему продукту составляла 6,4 процента, то в 2010г. она увеличилась до 14,5 процента.

ИНВЕСТИЦИИ В ОСНОВНОЙ КАПИТАЛ ПО ИСТОЧНИКАМ ФИНАНСИРОВАНИЯ

(в процентах к итогу)

	1991	1995	2000	2005	2010
Инвестиции в основной капитал - всего	100	100	100	100	100
Внутренние инвестиции	100	31,4	38,1	71,6	77,3
республиканский бюджет	47,3	6,0	7,5	6,3	7,4
местный бюджет	8,5	0,5	1,0	1,3	1,6
средства предприятий и организаций	35,7	21,0	20,5	37,5	35,7
кредиты банков	...	...	...	...	7,2
средства населения	8,5	3,9	9,1	26,5	25,4
Внешние инвестиции	-	68,6	61,9	28,4	22,7
иностранные кредиты	-	5,3	47,7	15,5	10,9
прямые иностранные инвестиции	-	63,0	12,8	11,2	8,2
иностранные гранты и гуманитарная помощь	-	0,3	1,4	1,7	3,6

СТРУКТУРА ПОСТУПЛЕНИЯ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ¹

(млн. долларов США)

	1995	2000	2005	2010
Прямые иностранные инвестиции - всего	95,9	89,6	210,3	666,1
в том числе:				
Акционерный капитал	15,9	34,1	33,0	22,4
Финансовый лизинг	-	-	-	0,2
Реинвестированная прибыль	0,3	7,8	30,7	238,7
Прочий капитал	79,7	47,7	146,6	404,8
кредиты, полученные от зарубежных совладельцев предприятий	...	14,4	65,8	352,1
торговые кредиты	...	33,3	80,8	52,7

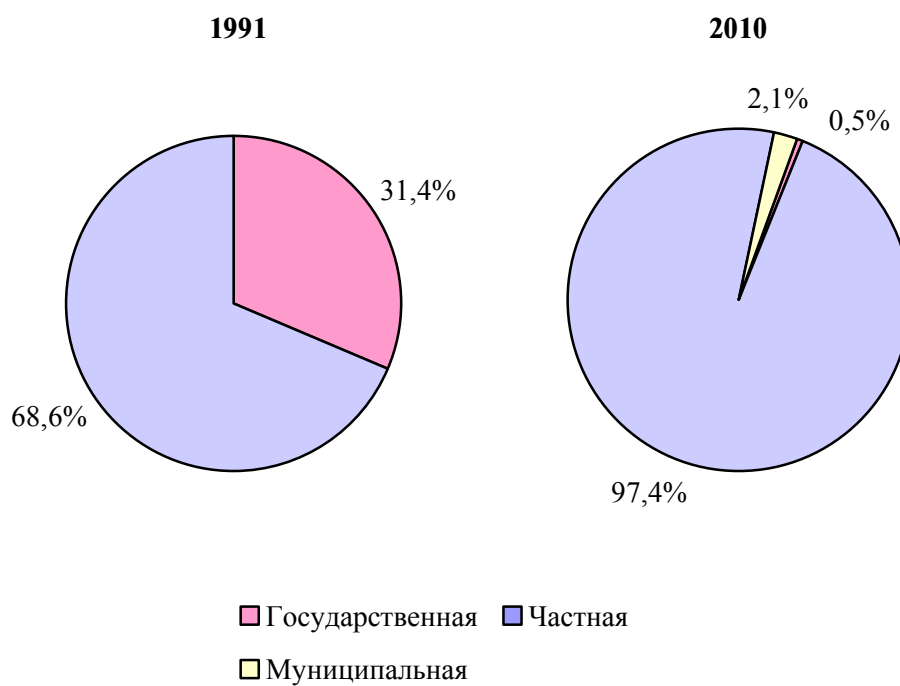
¹ Без учета оттока.

ВВОД В ДЕЙСТВИЕ ЖИЛЫХ ДОМОВ

	1991	1995	2000	2005	2010
Ввод в действие жилых домов, тыс. кв. метров	1232,0	325,2	456,8	538,8	735,0
Ввод в действие жилых домов в расчете на 1000 населения, кв. метров общей площади	276,0	71,3	93,3	104,4	134,9
Число построенных квартир, тыс.	17,4	4,1	5,0	5,3	7,7
Число построенных квартир на 1000 населения	3,90	0,89	1,02	1,04	1,41
Средний размер построенных квартир, кв. метров общей площади	70,8	80,1	91,4	100,8	95,5

ВВОД ЖИЛЫХ ДОМОВ ПО ФОРМАМ СОБСТВЕННОСТИ

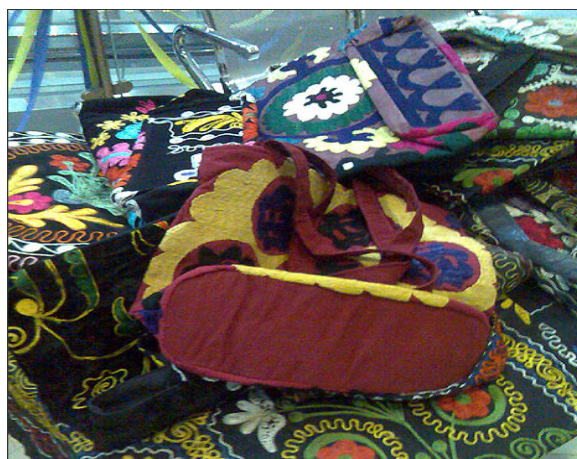
(в процентах к итогу)

ТОРГОВЛЯ

Объем оборота розничной торговли в 2010г. достиг более 136 млрд. сомов, увеличившись по сравнению с 1991г. в 1,3 раза, а его доля в общем объеме валового внутреннего продукта возросла с 3,3 процента в 1991г. до 13,7 процента в 2010г.

В формировании оборота розничной торговли основная доля приходится на оборот рынков - 57 процентов в общем её объеме, а оборот специализированных торгующих предприятий составил 43 процента. По сравнению с 1991г. число рынков возросло в 2,9 раза.

На долю продовольственных товаров в общем объеме оборота розничной торговли приходится около 53 процентов, а на долю непродовольственных товаров - более 47 процентов.

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ТОРГОВЛИ

	1991	1995	2000	2005	2010
Оборот розничной торговли, млн. сомов	45,1	7468,4	28924,7	57683,5	136087,5
в том числе:					
оборот розничной торговли торгующих организаций	36,1	4450,3	7501,1	16394,0	58559,1
продажа товаров на вещевых, смешанных и продовольственных рынках	9,0	3018,1	21423,6	41289,5	77528,4
Оборот розничной торговли на душу населения, сомов	8	1640	5885	11215	26207
Оборот предприятий питания, млн. сомов	3,2	220,0	918,8	2189,0	6796,8

ИЗМЕНЕНИЕ ФИЗИЧЕСКОГО ОБЪЕМА ОБОРОТА РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ

	1991	1995	2000	2005	2010
Индекс физического объема розничной торговли:					
в процентах к предыдущему году	83,4	94,0	107,7	113,7	97,7
1991=100	100	40,2	52,8	89,9	в 1,3 р.
1995=100		100	в 1,3 р.	в 2,2 р.	в 3,2 р.
2000=100			100	в 1,7 р.	в 2,4 р.
2005=100				100	в 1,4 р.

СТРУКТУРА ОБЪЕМА ОБОРОТА РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ ПО ВИДАМ ТОВАРОВ

(в процентах)

ТРАНСПОРТ

Важнейшей составной частью производственной инфраструктуры является автомобильный транспорт, на долю которого приходится более 96 процентов объема грузоперевозок.

Значительную часть грузоперевозок на автомобильном транспорте осуществляют индивидуальные предприниматели (физические лица). Так, если в 1995г. их доля в автоперевозках составляла 8,8 процента, то в 2010г. она возросла до 61,9 процента.

В течение последних десяти лет ситуация с перевозками пассажиров всех видов транспорта оставалась стабильной. Для многих регионов республики единственным средством доставки остаются автобусы, где основными перевозчиками являются предприниматели. В 2010г. по сравнению с 2000г. перевозки пассажиров автобусами предпринимателей (физических лиц) увеличились в 1,6 раза.

ПЕРЕВОЗКИ ГРУЗОВ ВСЕМИ ВИДАМИ ТРАНСПОРТА

(миллионов тонн)

	1991	1995	2000	2005	2010
Транспорт - всего	366,2	28,1	26,6	28,4	36,9
в том числе:					
сухопутный транспорт	365,6	28,1	26,6	28,4	36,9
железнодорожный ¹	6,5	0,9	1,0	1,7	1,0
автомобильный	359,1	27,2	25,0	26,1	35,6
трубопроводный	...	...	0,6	0,6	0,3
внутренний водный ¹ , тыс. т	550,1	35,6	35,4	25,8	16,0
воздушный, тыс. т	9,4	5,6	3,3	1,4	1,0

¹ На момент отправления груза.

ПЕРЕВОЗКИ ПАССАЖИРОВ ВСЕМИ ВИДАМИ ТРАНСПОРТА

(миллионов человек)

	1991	1995	2000	2005	2010
Транспорт - всего	609,7	267,7	462,7	445,0	532,9
в том числе:					
сухопутный транспорт	608,0	267,2	462,5	444,8	532,4
железнодорожный	1,4	0,8	0,6	0,4	0,7
пассажирский дорожный					
автобусы	512,5	209,6	393,0	393,6	492,6
троллейбусы	70,7	54,0	66,4	46,3	24,6
такси	23,4	2,8	2,5	4,5	14,5
воздушный	1,7	0,5	0,2	0,2	0,5

СВЯЗЬ И ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ

В 2010г. на территории республики функционировало 865 телефонных станций, что по сравнению с 1991г. в 1,5 раза больше. За этот период число телефонных аппаратов фиксированной связи увеличилось в 1,4 раза, в том числе домашних - в 1,6 раза. Кроме того, в 2010г. в республике насчитывалось более 5 млн. абонентов подвижной связи, что по сравнению с 2005г. в 9,7 раза больше. Количество предоставленных Интернет-каналов по сравнению с 2000г. увеличилось в 27,1 раза.

В структуре услуг электрической связи значительную долю составляют услуги подвижной связи. Если в 2005г. доля таких услуг составляла около 53 процентов, то в 2010г. она возросла до 76 процентов. Услуги по обеспечению доступа к сети Интернет за этот период возросли в 4,5 раза.

В 2010г. в мониторинг использования информационно-коммуникационных технологий в производственной деятельности предприятий и организаций, ежегодно проводимый Национальным статистическим комитетом Кыргызской Республики, было включено 8,6 тыс. хозяйствующих субъектов. По сравнению с 2005г. количество таких субъектов возросло в 2 раза, а численность работников, занятых в сфере информационно-коммуникационных технологий, составила около 85 тыс. человек и увеличилась в 2,1 раза.

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ РАЗВИТИЯ ТЕЛЕФОННОЙ СЕТИ ОБЩЕГО ПОЛЬЗОВАНИЯ

	1991	1995	2000	2005	2010
Число телефонных аппаратов (без таксофонов) сети общего пользования или имеющих на нее выход - всего, тыс.	363,5	369,5	385,4	442,9	493,0
в том числе:					
городской сети	264,5	272,3	296,5	347,5	397,3
сельской сети	99,0	97,2	88,9	95,4	95,7
Из общего числа телефонных аппаратов - домашние	241,5	274,7	298,3	353,7	391,3
в том числе:					
городской сети	183,9	206,9	228,1	271,8	309,9
сельской сети	57,6	67,8	70,2	81,9	81,4
Обеспеченность населения домашними телефонными аппаратами (штук на 1000 населения) - всего	54	60	61	69	71
в том числе:					
городской сети	108	127	134	151	166
сельской сети	21	23	22	25	23
Число подключенных абонентских станций сотовой подвижной связи, тыс.	...	...	...	541,7	5275,4

ЦЕНЫ И ТАРИФЫ

В связи с отменой административного механизма регулирования цен и их либерализацией в первые годы независимости, в республике наблюдался резкий скачок цен на потребительские товары и услуги. Наиболее высокие темпы инфляции отмечались до 1995г. Однако в дальнейшем, в результате предпринятых антикризисных мер, ситуация в ценообразовании стабилизировалась.

В последнее десятилетие динамика потребительских цен на товары и услуги характеризовалась умеренными темпами их прироста. Резкий скачок цен на внутреннем рынке (до 20 процентов) отмечался лишь в 2007-2008гг., что было обусловлено зависимостью от ценообразования на рынках продовольственных товаров стран-импортеров. Аналогичная ситуация повторилась и в 2010г., когда уровень инфляции в целом составил 19,2 процента.

ИНДЕКСЫ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ ЦЕН И ТАРИФОВ НА ТОВАРЫ И УСЛУГИ

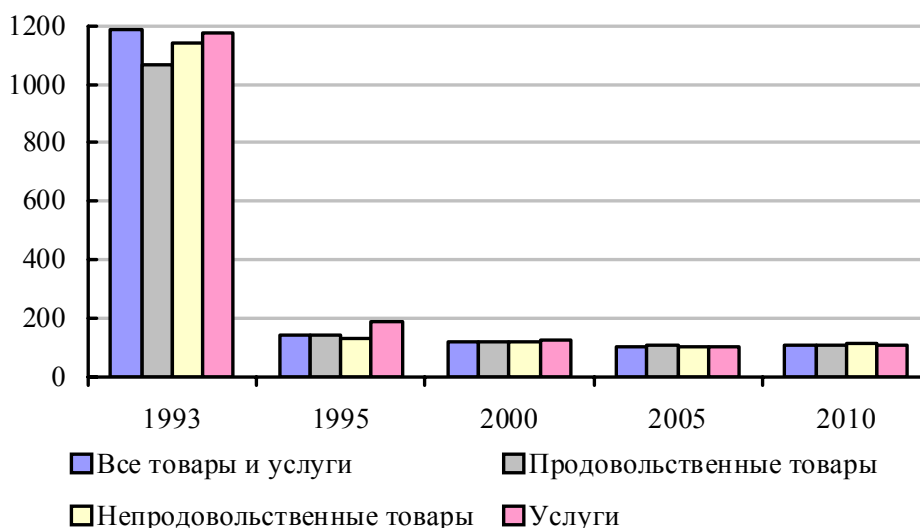
(декабрь соответствующего года в процентах к декабрю предыдущего года; 1992г. - в разгах)

	1992	1995	2000	2005	2010
Все товары и услуги	21,3	132,1	109,6	104,9	119,2
в том числе:					
Товары	23,2	131,3	108,7	105,2	120,4
из них:					
продовольственные (с учетом алкогольных напитков и табачных изделий)	29,8	141,4	110,2	107,7	124,2
непродовольственные	11,6	112,6	107,5	102,0	114,2
Услуги	5,4	138,1	116,2	103,2	111,9

ИНДЕКСЫ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ ЦЕН И ТАРИФОВ НА ТОВАРЫ И УСЛУГИ

(соответствующий год в процентах к предыдущему году)

РЫНОК ТРУДА

Ситуация на рынке труда Кыргызской Республики за истекшие 20 лет характеризовалась развитием новых видов трудовой деятельности, отходом от принципов обязательной занятости, появлением и быстрым ростом безработицы.

За истекшие 20 лет численность занятых на предприятиях и в организациях сократилась в 2,6 раза, а их удельный вес в общей численности занятого населения снизился с 82 процентов в 1991г. до 25 процентов - в 2010г.

Наряду с этим, отмечалась тенденция стабильного роста работающих по найму, численность которых в общем числе занятых в экономике возросла с 791 тыс. человек (43 процента) в 2002г. до 1278 тыс. человек (57 процентов) - в 2010г. Увеличение числа наемного персонала обеспечивается за счет роста числа работающих по найму у отдельных граждан, доля которых в общем числе занятых в 2010г. составила 26 процентов.

Значительную долю в общем числе работающих не по найму составляют самостоятельно занятые - работники крестьянских (фермерских) хозяйств и занятые предпринимательской деятельностью, численность которых в 2010г. в общем числе работающих не по найму составила около 593 тыс. человек, или 61 процент.

В последние годы значительные изменения претерпела структура занятого населения, где доля занятых в сельском хозяйстве снизилась с 49 процентов в 2002г. до 31 процента - в 2010г., в то время как в сфере торговли и услуг она, напротив, возросла с 39 процентов в 2002г. до 48 процентов - в 2010г. и строительстве, соответственно, с 3 процентов до 11 процентов.

Одним из факторов, обусловивших такие изменения, является трудовая миграция, когда мигранты, оставляя занятость в сельском хозяйстве, переходят в сферу торговли и услуг или строительства по месту своего пребывания.

Занятое население республики имеет высокий уровень образования, который обусловлен сложившейся образовательной системой: почти каждый пятый из числа занятого населения имеет высшее или неполное высшее образование, каждый восьмой - среднее профессиональное.

Однако, несмотря на некоторые позитивные сдвиги, отмечавшиеся в последние годы на рынке труда, уровень безработицы продолжает расти.

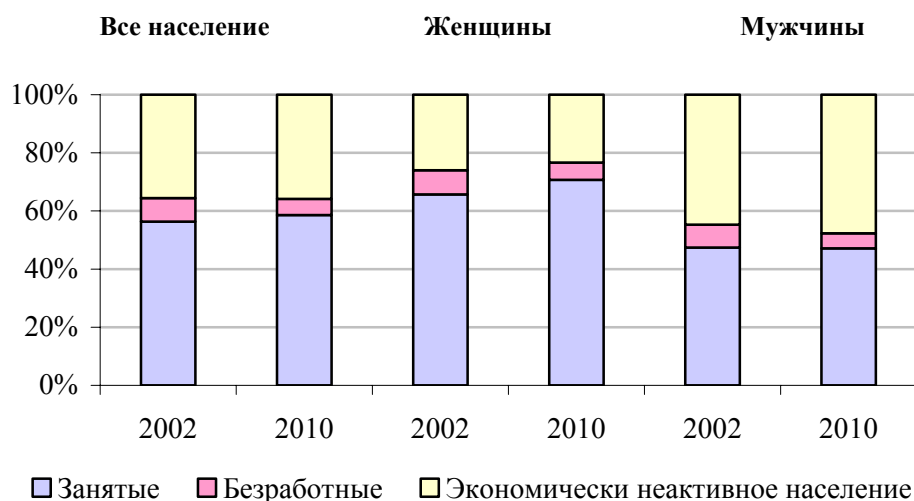
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ АКТИВНОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ¹

	1991	1995	2000	2005	2010
Экономически активное население -					
всего, тыс. человек	1754,2	1741,7	1912,7	2260,6	2456,0
в том числе:					
занятое население	1754,1	1641,7	1768,4	2077,1	2243,7
безработные	0,1	100,0	144,3	183,5	212,3
Экономически неактивное население, тыс. человек	460,9	550,5	773,9	1228,8	1372,2
Уровень экономической активности, в процентах	79,2	76,0	71,2	64,8	64,2
Уровень занятости, в процентах	75,7	64,6	63,8	59,5	58,6
Уровень безработицы, в процентах	...	5,7	7,8	8,1	8,6

¹ Данные за 1991, 1995 и 2000гг. представлены по балансу трудовых ресурсов, с 2005г. - по модулю "Занятость и безработица" интегрированного выборочного обследования бюджетов домашних хозяйств и рабочей силы.

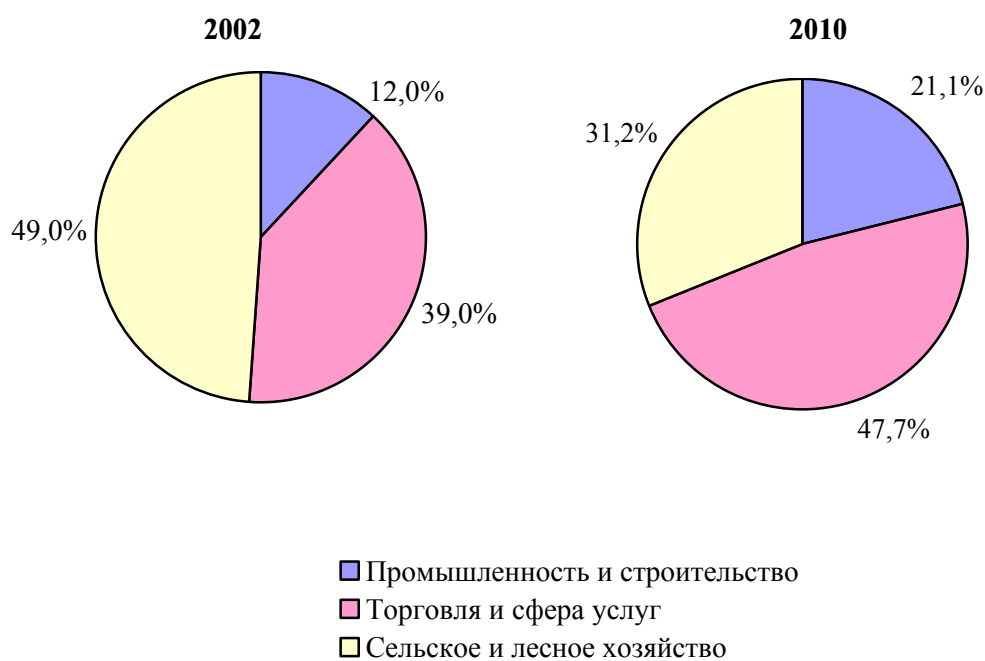
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ АКТИВНОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ В ВОЗРАСТЕ 15 ЛЕТ И СТАРШЕ ПО ПОЛУ

(по данным модуля «Занятость и безработица» интегрированного
выборочного обследования бюджетов домашних хозяйств и рабочей силы)

ЗАНЯТОЕ НАСЕЛЕНИЕ В ВОЗРАСТЕ 15 ЛЕТ И СТАРШЕ ПО СЕКТОРАМ ЭКОНОМИКИ.

(по данным модуля «Занятость и безработица» интегрированного
выборочного обследования бюджетов домашних хозяйств и рабочей силы, в процентах)

МАЛОЕ И СРЕДНЕЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО

Одним из приоритетных направлений экономической политики и важнейших направлений рыночной инфраструктуры Кыргызской Республики является развитие малого и среднего предпринимательства. В 2010г. субъектами малого и среднего предпринимательства республики произведено 85,6 млрд. сомов валовой добавленной стоимости. За двадцать лет ее доля в валовом внутреннем продукте республики увеличилась с 4,6 до 40,3 процента.

За годы независимости доля занятых в сфере малого и среднего предпринимательства в общей численности занятых увеличилась в 3,5 раза, что, главным образом, обеспечено ростом числа индивидуальных предпринимателей.

Субъектами малого и среднего предпринимательства в 2010г. произведено более 20 процентов промышленной продукции республики, 89 процентов - объема подрядных строительных работ, около 87 процентов объема оборота торговли, 98 процентов - объема оборота предприятий общественного питания.

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

	1991	1995	2000	2005	2010
Количество субъектов, тыс.:					
малые предприятия	2,3	5,4	7,6	7,7	11,3
средние предприятия	...	...	1,0	0,8	0,8
индивидуальные предприниматели ¹	7,7	42,4	101,4	163,1	244,9
крестьянские (фермерские) хозяйства	4,6	23,2	71,2	300,2	331,1
Среднегодовая численность занятых ² , тыс. человек:					
малые предприятия	73,4	133,8	214,3	247,3	333,7
средние предприятия	65,7	91,4	46,6	39,4	50,2
индивидуальные предприниматели	...	...	66,3	44,8	38,6
индивидуальные предприниматели	7,7	42,4	101,4	163,1	244,9

	1991	1995	2000	2005	2010
Доля в общей численности занятых, в процентах:					
малые предприятия	4,2	8,2	12,0	12,0	14,9
средние предприятия	3,8	5,6	2,6	1,9	2,2
индивидуальные предприниматели	...	...	3,7	2,2	1,7
Валовая добавленная стоимость, в процентах к ВВП	0,4	2,6	5,7	7,9	10,9
малые предприятия	4,6	29,7	42,7	44,0	40,3
средние предприятия	3,1	8,8	9,2	6,6	8,0
индивидуальные предприниматели	...	7,7	6,7	3,9	4,8
крестьянские (фермерские) хозяйства	1,5	8,8	10,7	16,6	17,0
	...	6,3	16,1	16,9	10,5

¹ Соответственно, на 1 января 1992, 1996, 2001, 2006 и 2011 гг.

² Без учета крестьянских (фермерских) хозяйств.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БЮДЖЕТ

Главная цель бюджетной политики Кыргызской Республики на протяжении последних пяти лет заключалась в обеспечении полного и своевременного поступления налоговых и неналоговых платежей в доход государственного бюджета и приоритетном финансировании защищенных статей бюджета. Защищенные статьи бюджета включают: заработную плату; отчисления в Социальный Фонд; расходы на приобретение медикаментов, продуктов питания; пособия малообеспеченным семьям; матерям до достижения ребенком полутора лет; единовременное пособие при рождении ребенка; пенсии военнослужащим и многодетным матерям; надбавки инвалидам и за особые заслуги; компенсационные выплаты к пенсиям за электроэнергию и другие льготы.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БЮДЖЕТ

(миллионов сомов)

	1991	1995	2000	2005	2010
Доходы	17,7	2745,9	10029,1	20367,3	58013,2
Расходы	24,4	4610,5	11308,2	20143,2	68781,2
Дефицит (-), профицит	-6,7	-1864,6	-1279,1	224,1	-10768,0
в процентах к ВВП	-7,1	-11,5	-2,0	0,2	-5,1

РАСХОДЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА НА СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНУЮ СФЕРУ

	1991	1995	2000	2005	2010
<i>Миллионов сомов</i>					
Всего	14,9	2991,0	5706,6	11706,3	36696,7
в том числе:					
на образование	5,6	1064,9	2293,0	4917,7	12822,9
на здравоохранение	2,8	627,4	1295,9	2283,3	6910,8
на социальную защиту	5,1	915,4	1113,9	2858,2	11101,4
на отдых, культуру и религию	0,5	162,2	337,3	606,6	1723,1
на жилищные и коммунальные услуги	0,9	221,1	666,5	1040,5	4138,5
<i>В процентах к итогу</i>					
Всего	100	100	100	100	100
в том числе:					
на образование	37,6	35,6	40,2	42,0	34,9
на здравоохранение	18,8	21,0	22,7	19,5	18,8
на социальную защиту	34,2	30,6	19,5	24,4	30,3
на отдых, культуру и религию	3,4	5,4	5,9	5,2	4,7
на жилищные и коммунальные услуги	6,0	7,4	11,7	8,9	11,3

ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

Обретение независимости позволило Кыргызстану самостоятельно выйти на мировой рынок. В настоящее время в стране создан либеральный торговый режим. Кыргызстан стал страной свободной и открытой торговли, поставляя свою продукцию на внешний рынок.

Внешнеторговый оборот республики в 2010г. (на основе данных таможенной статистики) составил 4978,7 млн. долларов США и по сравнению с 1992г. увеличился в 6,7 раза. Импортные поступления достигли 3222,8 млн. долларов США и возросли в 7,7 раза, экспортные поставки, соответственно, 1755,9 млн. долларов и в 5,5 раза.

Важным критерием обеспечения устойчивого экономического роста республики и увеличения экспорта является расширение экспортно-импортных операций со странами мира. Главными партнерами в экспорте Кыргызстана в 2010г. являлись Швейцария (22,1 процента), основной экспортной статьей которой является золото, Объединенные Арабские Эмираты (17,2 процента), Россия (14,7 процента) и Казахстан (10,3 процента).

Основной экспортной продукцией республики являются драгоценные металлы и изделия из них (38,1 процента от общего объема), неорганические химические вещества (9,2 процента), предметы одежды и одежные принадлежности (7,2 процента), овощи и фрукты (5,8 процента), молоко и молочные продукты (2,0 процента).

Географическая структура импорта, также как и экспорта, по сравнению с 1992г. изменилась в сторону увеличения ввоза товаров из стран вне СНГ. Постоянными партнерами по импорту являлись, Россия, Китай, Казахстан, США, Узбекистан и Германия. Доминирующими товарами в структуре импорта являются минеральные продукты, машины и оборудование, продукция химической промышленности, транспортные средства и их части, готовые пищевые продукты, текстиль и текстильные изделия.

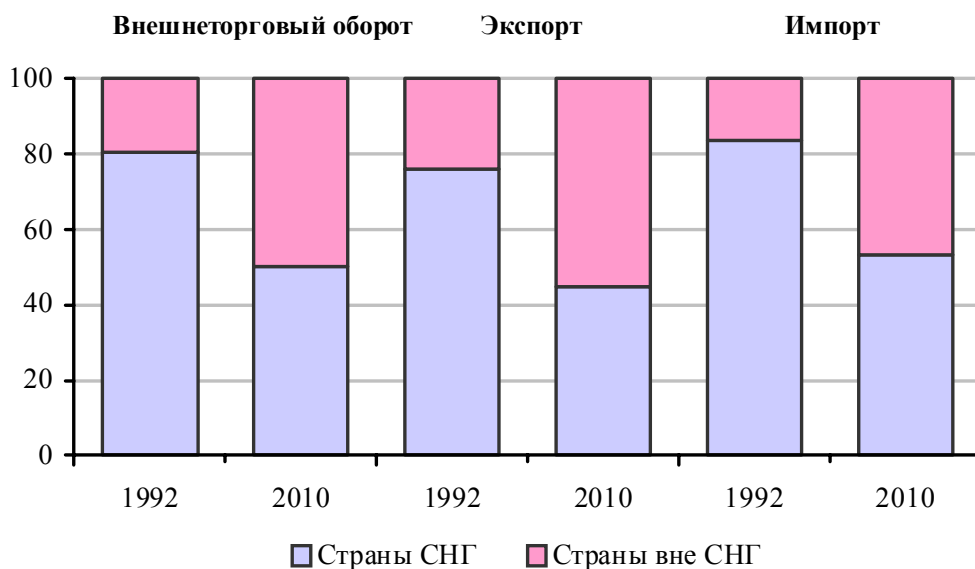
ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

(млн. долларов США)

	1992	1995	2000	2005	2010
Внешнеторговый оборот	737,7	934,4	1069,0	1862,7	4978,7
экспорт	317,0	412,0	510,9	674,0	1755,9
импорт	420,7	522,4	558,1	1188,7	3222,8
сальдо торгового баланса	-103,7	-110,4	-47,2	-514,7	-1466,9
Коэффициент покрытия импорта экспортом	75,4	78,9	91,5	56,7	54,5

ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ ТОВАРАМИ СТРАН СНГ И ВНЕ СНГ

(в процентах к итогу)

УРОВЕНЬ ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ

Переход к рыночным условиям хозяйствования привел к значительным изменениям в социально-экономической сфере республики. Масштабные политические и экономические реформы отразились не только на национальной экономике, но и, прежде всего, на уровне жизни населения. Поэтому одним из основных приоритетов социальной политики независимого Кыргызстана является курс на улучшение уровня жизни населения и преодоление бедности.

Измерение благосостояния населения республики производится на основе выборочного обследования бюджетов 5016 домашних хозяйств. Результаты опроса показывают, что уровень бедности в 2010г., рассчитанный по потребительским расходам, в целом по республике составил 33,7 процента. По сравнению с 2000г. уровень бедности снизился на 28,9 процентных пункта.

Располагаемые денежные доходы в расчете на душу населения в 2010г. составили 29933,12 сома в год и по сравнению с 1995г. увеличились в 16,6 раза. Основными источниками денежных доходов населения в 2010г. являлись доходы от трудовой деятельности, удельный вес которых в структуре располагаемых доходов составил 61,4 процента, доходы от продажи сельскохозяйственной продукции, произведенной в личном подсобном хозяйстве - 17,4 процента и доходы от социальных трансфертов - 13,6 процента.

За годы независимости произошли значительные перемены в области социальной защиты и социального страхования. Пересмотрена, укреплена правовая база, принят ряд новых законов по социальному страхованию и обеспечению граждан - это Закон Кыргызской Республики «О государственных пособиях в Кыргызской Республике», определяющий правовые, экономические и организационные основы государственного социального страхования и Закон Кыргызской Республики «О государственном пенсионном социальном страховании», основанный на страховых принципах назначения пенсии.

В настоящее время каждый четвертый житель республики имеет право на те или иные льготы, предоставляемые по ряду законов и отдельным постановлениям Правительства Кыргызской Республики. Такие социальные льготы достигают 42 видов и правом их пользования обладают 30 категорий лиц.

На конец 2010г. численность получателей пенсий, состоящих на учете в органах социальной защиты (Социального фонда Кыргызской Республики), составила 560 тыс. человек. Доля пенсионеров в общей численности населения Кыргызстана на протяжении последних двадцати лет составляла 10-12 процентов.

Пенсионное обеспечение, наряду с государственным, предоставляет негосударственный пенсионный фонд, деятельность которого направлена на сбор добровольных пенсионных взносов, размещение пенсионных активов с целью их наращивания и выплаты негосударственных пенсий получателям. В 2010г. по сравнению с 2003г. число его участников возросло в 4,2 раза.

За последние пять лет на долю расходов на социальную защиту (включая субвенции Социальному фонду) из государственного бюджета приходилось от 14 до 16 процентов всех его расходов.

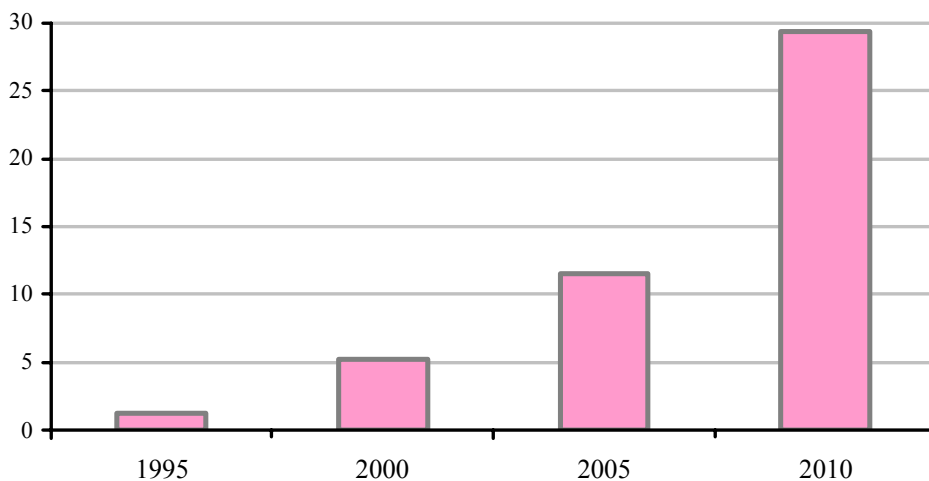
ИНДИКАТОРЫ ОСНОВНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ УРОВНЯ ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ

	1991	1995	2000	2005	2010
Среднемесячная номинальная заработная плата одного работника:					
сомов	1,75	368	1227	2613	7189
в процентах к предыдущему году	159,1	157,8	116,9	116,6	116,7
Реальная заработная плата одного работника, в процентах к предыдущему году	...	110,0	98,5	111,8	108,0
Средний размер назначенной месячной пенсии с учетом компенсации (на конец года):					
сомов	1,95	197	462	775	2814
в процентах к предыдущему году	в 4,0 р.	в 98,5 р.	в 2,3 р.	в 1,7 р.	в 3,6 р.

РАСПОЛАГАЕМЫЕ ДЕНЕЖНЫЕ ДОХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ

(в среднем на душу населения, тыс. сомов в год)

ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЕ РАСХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ¹

(в среднем на душу населения; сомов в год)

	1991	1995	2000	2005	2010
Всего	94,7	1552,2	4878,8	11304,5	25343,2
Продовольственные товары	40,8	889,1	2717,9	6290,5	13268,4
Непродовольственные товары	37,4	407,3	1404,7	2859,8	6995,5
Оплата услуг	16,5	255,8	756,3	2154,3	5079,4

¹ По данным интегрированного выборочного обследования бюджетов домашних хозяйств и рабочей силы.

ПОТРЕБЛЕНИЕ ПРОДУКТОВ ПИТАНИЯ¹

(в среднем на душу населения; килограммов в год)

	1991	1995	2000	2005	2010
Хлебные продукты (хлеб и макаронные изделия в пересчете на муку, мука, крупа и бобовые)	94,0	101,0	125,0	136,0	135,6
Картофель	62,0	68,0	108,0	143,0	97,2
Овощи и бахчевые	73,0	49,0	128,0	131,0	150,0
Фрукты и ягоды	18,0	11,0	35,0	33,0	30,0
Мясо и мясопродукты в пересчете на мясо (включая сало и субпродукты)	48,0	39,0	40,0	38,0	38,7
Яйца, шт.	144,0	31,0	48,0	60,0	79,4
Молоко и молочные продукты (в пересчете на молоко)	249,0	183,0	204,0	211,0	212,4
Рыба и рыбопродукты	4,2	0,04	1,3	0,9	1,5
Сахар	36,0	13,0	12,0	20,0	21,3

¹ По данным продовольственного баланса.

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ПЕНСИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ

	1991	1995	2000	2005	2010
Численность пенсионеров ¹ (на конец года), тыс. человек	596	581	571	536	560
Численность занятых в экономике, приходящихся на одного пенсионера, человек	2,9	2,8	3,1	3,9	3,9
Реальный размер назначенной месячной пенсии, в процентах к предыдущему году	50,0 ²	93,6	101,1	103,5	111,4

¹ Состоящих на учете в пенсионных органах Социального фонда.

² Данные за 1993г.

ОБРАЗОВАНИЕ

За годы независимости в республике осуществлены радикальные преобразования в экономической, политической и социально-культурной сферах, что повлекло за собой перемены и в образовательном статусе населения. Результаты переписи населения 2009г. показали, что образовательный уровень населения Кыргызстана достаточно высок. Если в 1999г. уровень грамотности населения составлял 98,7 процента, то в 2009г. он повысился до 99,2 процента.

С обретением независимости проведены крупные реформы в области образования. Основу этих преобразований составляют Закон Кыргызской Республики «Об образовании», программа «Образование», программа «Доступ к образованию (Жеткинчек)», программа «Кадры

XXI века», программа «Депозит молодого учителя», Комплексная программа «Сельское образование» и др.

В последние годы в результате мер, предпринимаемых по развитию инфраструктуры дошкольных организаций и внедрению инновационных программ дошкольного развития, их число стабильно увеличивается. Численность детей в дошкольных организациях республики по сравнению с 2000г. возросла в 1,9 раза.

Рост числа дошкольных организаций в последние годы обеспечивался за счет открытия общинных детских садов, образованных органами местного самоуправления в отдельных регионах республики, а также реконструкции зданий под детские дошкольные учреждения, финансируемые фондом Ага Хана и другими международными организациями.

Вместе с тем, несмотря на стабильное увеличение численности детей в возрасте до 7 лет, посещающих дошкольные организации, доля их остается по-прежнему низкой и в настоящее время в среднем по республике составляет 12 процентов. При этом, доля детей, охваченных дошкольным обучением, в городских поселениях выше, чем в сельской местности в 5 раз.

Особое место среди национальных приоритетов в сфере образования на среднесрочную и долгосрочную перспективу занимает начальное и базовое образование. Охват населения образованием в рамках средней школы достаточно высокий (96 процентов), что позволяет говорить о сохранении достижений в сфере обязательного обучения.

Растет число общеобразовательных школ. По сравнению с 1991г. число дневных общеобразовательных школ возросло на 22,3 процента и на начало 2010/2011 учебного года составило более 2 тысяч. Преподавательской деятельностью в школах республики в настоящее время заняты около 70 тыс. учителей.

Активно развивается разнотипная структура школьного образования по видам, формам собственности и направлениям деятельности. Наряду с массовыми школами, функционируют 330 школ нетрадиционного типа (гимназии, лицеи и другие), где ведется углубленное изучение отдельных предметов.

В настоящее время в республике действуют 109 профессиональных лицеев (училищ), где наряду с получением профессии учащиеся получают аттестат о законченном среднем образовании.

Система высшего профессионального образования республики представлена 56 высшими учебными заведениями, в числе которых 33 - государственных и 23 - частных учреждения. Численность студентов в них в 2010/2011 учебном году составила более 230 тыс. человек, среди которых представители более 70 национальностей, проживающих в республике. В системе высшего профессионального образования занято более 12 тыс. преподавателей и высшее образование в них получают более 13 тыс. студентов из 24 стран мира.

Наблюдалось расширение деятельности аспирантур по подготовке дипломированных специалистов для науки, управленческих, финансовых и других структур. Численность аспирантов по сравнению с 1991г. увеличилась почти на треть и достигла в 2010г. более 2 тыс. человек.

ДОШКОЛЬНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ

	1991	1995	2000	2005	2010
Дошкольные организации, единиц	1604	456	416	448	691
Численность детей в дошкольных организациях, тыс. человек	190,1	46,1	45,8	54,4	85,2

ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ШКОЛЫ

(на начало учебного года)

	1991/ 1992	1995/ 1996	2000/ 2001	2005/ 2006	2010/ 2011
Число общеобразовательных школ -					
всего	1844	1886	2009	2147	2220
в том числе:					
дневные	1796	1886	2005	2137	2197
из них:					
государственные	1796	1867	1978	2087	2144
частные	-	19	27	50	53
государственные					
вечерние (сменные)	48	...	4	10	23
Численность учащихся, тыс. человек	961,7	974,1	1122,8	1119,3	1021,6

ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

С начала обретения Кыргызстаном статуса независимого государства в сфере здравоохранения имели место трудности, вызванные социально-экономическими реформами переходного периода. В настоящее время, несмотря на спад отдельных показателей системы здравоохранения, общее положение отрасли улучшилось.

В рамках реформирования отрасли здравоохранения и повышения ее эффективности, государством за последние годы приняты ряд основных программных документов, таких как Закон «Об охране здоровья народа в Кыргызской Республике», Национальная программа реформы здравоохранения Кыргызской Республики "Манас таалими", программы «Туберкулез» и «Иммунопрофилактика».

Создание в республике института семейной медицины позволило населению переориентироваться с предоставления услуг дорогостоящего больничного сектора на первичный уровень охраны здоровья в условиях лечебно-профилактических учреждений, обеспечивающих медицинскую помощь с наименьшими затратами. С целью повышения качества профилактической и лечебной работы непосредственно в семьях, созданы группы семейных врачей.

В 2010г. первичную медико-санитарную помощь оказывали 67 Центров семейной медицины, в составе которых работали 592 группы семейных врачей, а также 19 групп, являющихся самостоятельными юридическими лицами. Стационарную помощь населению оказывали 184 больничных организации, в том числе 148 - по системе Министерства здравоохранения Кыргызской Республики. В процессе реструктуризации больничного сектора сельские участковые больницы вошли в качестве структурных подразделений в состав территориальных больниц и трансформированы в Центры семейной медицины. Проведена реструктуризация лечебно-профилактических учреждений, в результате которой районные участковые больницы вошли в состав областной объединенной больницы. В настоящее время функционирует 26 центров общеврачебной практики, которые открыты на базе территориальных больниц и Центров семейной медицины.

В 2010г. медицинскую помощь населению обеспечивали 13,3 тыс. врачей и 29,7 тыс. лиц среднего медицинского персонала.

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

	1991	1995	2000	2005	2010
Численность врачей:					
всего, тыс. человек	15,5	14,7	14,3	13,4	13,3
на 10 000 населения	36	32	29	26	25
Численность среднего медицинского персонала:					
всего, тыс. человек	44,1	42,6	37,2	30,6	29,7
на 10 000 населения	98	93	76	60	54
Число больничных учреждений, единиц	331	349	321	159	184
Число больничных коек:					
всего, тыс.	54,1	40,7	36,6	27,7	27,7
на 10 000 населения	120	89	74	54	51
Число учреждений, оказывающих первичную медико-санитарную помощь ¹	618	604	621	203	163
Число фельдшерско-акушерских пунктов, единиц	994	865	873	872	993

¹ За 2005, 2010гг. - исключая амбулаторно-диагностические отделения при больничных учреждениях.

КУЛЬТУРА И ИСКУССТВО

Самой обширной сферой культуры по количеству, числу обслуживаемого населения и объему предоставляемых услуг в Кыргызской Республике являются библиотеки. В республике имеется широко разветвлённая сеть библиотек различных типов и разных профилей. Кроме общедоступных (публичных) библиотек, функционируют школьные, библиотеки высших и средних учебных заведений, медицинские, технические, сельскохозяйственные, а также библиотеки, относящиеся к Национальной Академии Наук Кыргызской Республики.

Общее количество предлагаемой читателю печатной продукции составляет более 19 млн. экземпляров. Наибольшим фондом располагает столица республики, на долю которой в республиканском библиотечном фонде приходится более 37 процентов.

В среднем одна библиотека может предложить к услугам своих читателей более 18 тыс. книг, брошюр и журналов.

В настоящее время в республике работают 22 профессиональных театра, число которых за последние двадцать лет увеличилось в 2,4 раза.

Музеи представлены историческими, этнографическими, историко-этнографическими, историко-архитектурными, историко-краеведческими, заповедниками, мемориальными, художественными и литературными музеями. Число музеев за прошедшие двадцать лет возросло с 34 в 1991г. до 63 - в 2010г.

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ РАЗВИТИЯ КУЛЬТУРЫ И ИСКУССТВА

	1991	1995	2000	2005	2010
Число библиотек	1618	1062	1020	1037	1055
Число книг и журналов, тыс. экз.	23934,5	29360,8	19851,4	19414,2	19157,8
Число книг и журналов на 100 человек населения, экз.	540	655	406	379	354
Число профессиональных театров	9	13	15	17	22
Численность зрителей:					
всего, тыс. человек	1352	397	231	188	168
на 1000 населения	306	88	47	37	31
Число музеев (включая филиалы)	34	32	39	58	63
Число посещений музеев:					
всего, тыс.	774	667	422	401	470
на 1000 населения	159	148	86	78	89
Число учреждений культуры клубного типа	1125	737	655	682	702
Тираж книг и брошюр - всего, тыс. экз.	9709,0	1936,1	906,4	704,9	730,4
из них на кыргызском языке	...	1189,2	568,6	384,4	416,0
Годовой тираж журналов и других периодических изданий - всего, тыс. экз.	22904,0	149,1	272,0	328,6	1608,5
из них на кыргызском языке	6908,0	84,6	61,9	6,8	79,1
Разовый тираж газет - всего, тыс. экз.	1648,0	1088,8	1122,1	949,4	855,3
из них на кыргызском языке	1088,0	371,0	423,1	375,5	394,3

ТУРИЗМ И ОТДЫХ

Кыргызская Республика обладает значительным потенциалом для развития туризма: разнообразие ландшафта, богатое культурное историческое наследие, включая Шелковый путь, живые традиции, радушное гостеприимство, великолепная национальная кухня и относительно низкая стоимость трудовых ресурсов.

Однако, доля туризма в валовом внутреннем продукте Кыргызстана остается пока незначительной. В 2010г., по предварительной оценке, валовая добавленная стоимость в сфере туризма составила 8109,1 млн. сомов, или 3,8 процента к ВВП.

В развитие сферы туризма республики в 2010г. вложено около 7 млрд. сомов инвестиций в основной капитал, что по сравнению с 2000г. на 18 процентов больше.

На 1 января 2011г. в Кыргызской Республике зарегистрировано более 53 тыс. хозяйствующих субъектов (юридических и физических лиц), осуществляющих экономическую деятельность, связанную со сферой туризма, что по сравнению с аналогичной датой 2005г. в 1,8 раза больше. Это предприятия, производящие туристские товары, торгующие ими и оказывающие туристско-экскурсионные услуги: рестораны и бары, средства размещения туристов, связанные с проживанием, отдыхом и развлечениями (заповедники, национальные природные парки, альплагеря), предприятия всех видов транспорта и т.д.

В общем числе зарегистрированных хозяйствующих субъектов около 44 тыс. физических лиц, или 82 процента приходится на лица, занятые индивидуальной предпринимательской деятельностью.

Удельный вес экспорта туристских услуг (то есть услуг, предоставленных иностранным гражданам на территории Кыргызской Республики) в общем объеме экспорта услуг, в 2010г. по оценке, составил 39,2 процента, увеличившись по сравнению с 2000г. в 17,8 раза.

Доля импорта туристских услуг (услуг, предоставленных кыргызским гражданам за рубежом), по оценке, составила 28,1 процента, увеличившись за десять лет в 16,7 раза.

Из 430 учреждений и предприятий отдыха и туризма республики, осуществлявших прием туристов в 2010г., 161 - специализированное средство размещения. Специализированные средства размещения, к которым, как было указано выше, относятся санаторно-курортные учреждения и организации отдыха, являются стационарными лечебно-профилактическими учреждениями, обеспечивающими профилактику и восстановительное лечение населения, главным образом, на основе использования целебных свойств природных лечебных факторов. Основная их часть - 115 учреждений - расположена в Иссык-Кульской области.

В 2010г. число пансионатов и домов отдыха по сравнению с 1991г. увеличилось в 1,6 раза. Практически все пансионаты и дома отдыха расположены в Иссык-Кульской курортной зоне.

САНАТОРИИ И ПАНСИОНАТЫ С ЛЕЧЕНИЕМ

	1991	1995	2000	2005	2010
Число санаториев и пансионатов с лечением - всего	31	24	14	20	22
Число коек в месяц максимального развертывания, мест	6,4	4,1	3,5	4,5	4,3
Численность лечившихся, тыс. человек	54,6	13,3	19,1	48,7	43,9

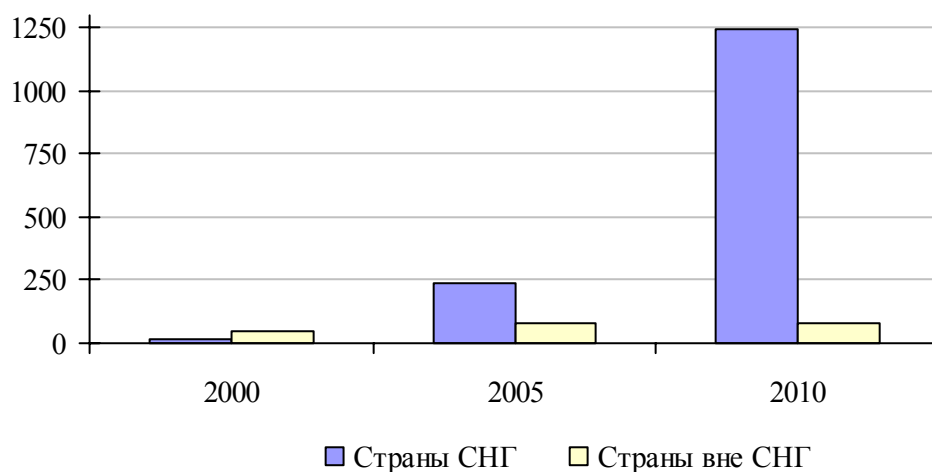
ПАНСИОНАТЫ И ДОМА ОТДЫХА

	1991	1995	2000	2005	2010
Число пансионатов и домов отдыха - всего	52	33	39	62	83
Число коек в месяц максимального развертывания, мест	19,1	10,2	11,9	13,7	13,1
Численность отдохнувших, тыс. человек	138,9	30,4	48,7	58,4	51,8

ЧИСЛЕННОСТЬ ИНОСТРАННЫХ ГРАЖДАН, ПОСЕТИВШИХ КЫРГЫЗСКУЮ РЕСПУБЛИКУ

(тыс. человек)

ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА И СПОРТ

Физическая культура и спорт являются составной частью общенациональной культуры и государственной политики Кыргызской Республики в решении социальных и экономических проблем общества.

В 2010г. на территории Кыргызской Республики насчитывалось 6,9 тыс. спортивных площадок и полей, 1,2 тыс. спортивных залов, 43 физкультурно-

оздоровительных комплекса, 94 встроенных и приспособленных для занятий спортом помещения, 76 стрелковых тиров, 12 стадионов с трибунами на 1500 мест и более, 23 плавательных бассейна и 200 других различных объектов физической культуры и спорта.

Тренерами-преподавателями подготовлено 4,6 тыс. спортсменов I разряда, 2,1 тыс. кандидатов в мастера спорта, 949 мастеров спорта и 105 мастеров спорта международного класса.

В 2010г. в спортивных секциях, группах и командах занималось более 150 тыс. человек, 28 процентов из которых - женщины. Основное число (79 процентов) занимавшихся составили дети и подростки школьного возраста.

Среди участников различных спортивных секций и групп наиболее популярны такие виды спорта, как волейбол (более 25 процентов от общей численности занимавшихся), футбол (около 19 процентов), баскетбол (около 18 процентов), легкая атлетика (6 процентов), шахматы (5 процентов), настольный теннис (около 4 процентов) и ордо (3 процента). По этим видам тренерами подготовлено более 3,1 тыс. спортсменов-разрядников, кандидатов в мастера спорта и мастеров спорта.

ОХРАНА ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

Политика в области охраны окружающей среды в Кыргызской Республике основана на принципах устойчивого человеческого развития, что означает приверженность использованию возобновляемых ресурсов и недопущению чрезмерного потребления невозобновляемых ресурсов, выбор таких продуктов и технологических процессов, которые оказывают наименьшее негативное воздействие на окружающую среду.

В 1996г. Кыргызская Республика присоединилась к Конвенции ООН о сохранении биологического разнообразия, в соответствии с которой определен план действий по сохранению ее биоразнообразия.

Для поддержания биоразнообразия на сегодняшний день в Кыргызской Республике создана сеть особо охраняемых природных территорий на общей площади 1,2 млн. гектаров, что составляет 6,3 процента от площади страны. В их числе 10 государственных заповедников, 9 государственных природных парков, 10 лесных, 23 ботанических, 19 геологических, 2 комплексных и 14 охотничьих (зоологических) заказников.

За годы независимости площадь особо охраняемых природных территорий в Кыргызстане выросла почти в 2,5 раза.

Из общей площади территории республики 4,1 процента приходится на ледники и снежники, формирующие стоки пяти речных самостоятельных бассейнов.

На территории страны насчитывается 1923 озера, запас воды которых, по оценке, составляет более 70 процентов от общих национальных влагозапасов.

Присоединение Кыргызской Республики к Монреальскому протоколу по озоноразрушающим веществам и ратификация Конвенции ООН по глобальному изменению климата стимулировали разработку Национальных стратегий и принятие действенных мер по снижению уровня выбросов парниковых газов и озоноразрушающих веществ.

Выбросы загрязняющих веществ в атмосферный воздух от стационарных источников вследствие спада промышленного производства в 2010г. по сравнению с 1991г. сократились в 5 раз и составили 30,7 тыс. тонн.

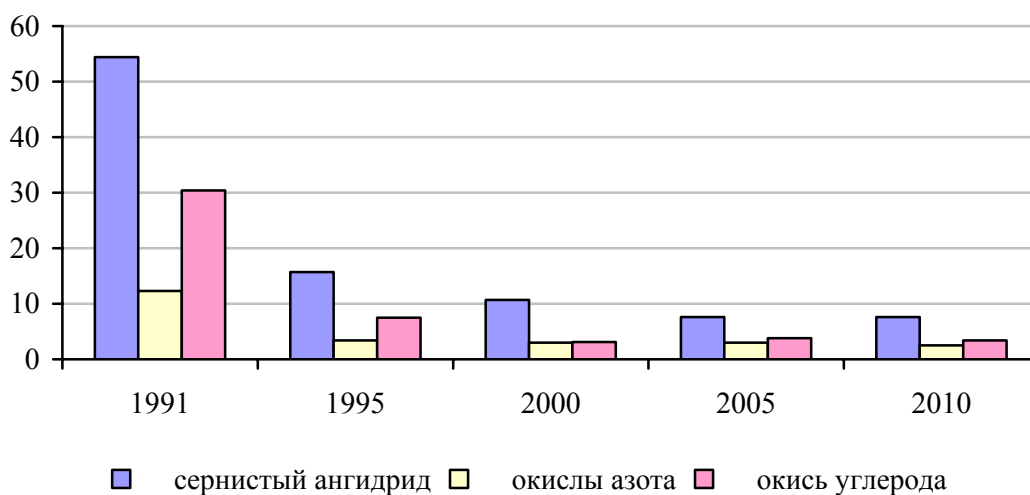
Наиболее опасным фактором, приводящим к истощению и деградации водных ресурсов и, особенно, питьевой воды, является загрязнение водных ресурсов различными химическими и биологическими веществами. Сброс загрязненных сточных вод по сравнению с 1991г. снизился в 4,3 раза и в 2010г. составил 6,7 млн. кубических метров.

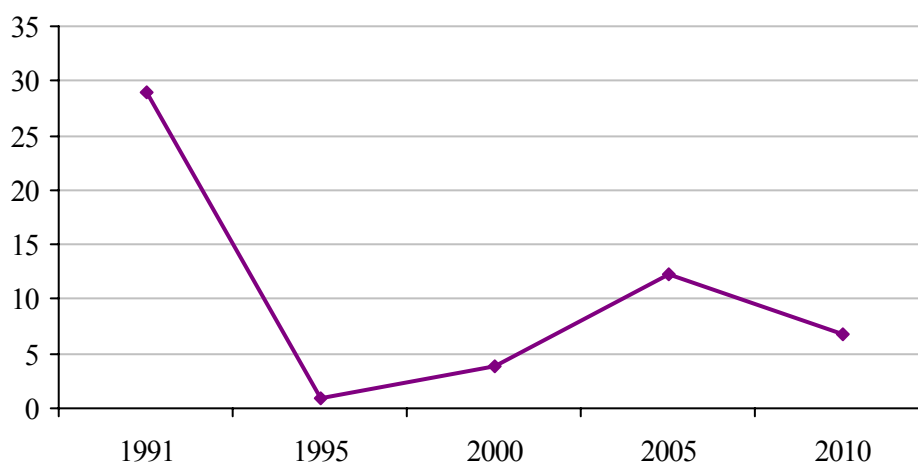
ВЫБРОСЫ НАИБОЛЕЕ РАСПРОСТРАНЕННЫХ ЗАГРЯЗНЯЮЩИХ АТМОСФЕРУ ВЕЩЕСТВ, ОТХОДЯЩИХ ОТ СТАЦИОНАРНЫХ ИСТОЧНИКОВ

(тыс. тонн)

СБРОС ЗАГРЯЗНЕННЫХ СТОЧНЫХ ВОД В ПОВЕРХНОСТНЫЕ ВОДОЕМЫ

(без очистки и недостаточно очищенных, млн. кубических метров)

Заказ № 346 Тираж 600
Информационно-издательский отдел
ГВЦ Нацстаткома
Кыргызской Республики